

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta
Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce
Spotřebitelské úvěry v České republice

Bc. Jaroslava Samková

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce: Bc. Jaroslava Samková
Studijní program: Ekonomika a management
Obor: Provoz a ekonomika
Vedoucí práce: doc. PhDr. Ing. Karel Šrédl, CSc.
Garantující pracoviště: Katedra ekonomických teorií
Jazyk práce: Čeština

Název práce: **Spotřebitelské úvěry v České republice**

Název anglicky: **Consumer Loans in the Czech Republic**

Cíle práce: Hlavním cílem zpracování diplomové práce je zhodnocení trhu spotřebitelských úvěrů v ČR poskytovaných vybranými bankovními a nebankovními institucemi s důrazem na problematiku konsolidace půjček. Dílčím cílem je nastínit podmínky získávání úvěrů, velikost úročení, RPSN a zmapovat činnost firem, které se zabývají následnými problémy klientů při neschopnosti splácet úvěry.

Metodika: V teoretické části bude použita metoda deskripce na základě syntézy poznatků získaných studiem dostupné odborné literatury, která se zabývá problematikou poskytování spotřebitelských půjček a spotřebních bankovních úvěrů. V analytické části práce bude provedeno srovnání nabídky spotřebitelských úvěrů pomocí metody sekundárního sběru dat. V závěru budou shrnuty poznatky prostřednictvím metod dedukce a empirie o míře zadluženosti občanů ČR a možnostech jejího řešení.

Doporučený rozsah práce: 60 - 80 stran

Klíčová slova: úvěr, úrok, produkt, banka, konsolidace, zadluženost, dlužník, insolvence

Doporučené zdroje informací:

1. BĚHOUNEK, P. *Úvěry a půjčky*. Ostrava: Sagit, 2000. ISBN 80-7208-155-1.
2. DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-7201-164-2.
3. KALABIS, Z. *Bankovní služby v praxi*. Brno: Computer Press, 2005. ISBN 80-251-0882-1.
4. POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9.
5. SYROVÝ, P. -- NOVOTNÝ, M. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1098-6.

Předběžný termín obhajoby: 2020/21 LS - PEF

Elektronicky schváleno: 29. 10. 2015
doc. Ing. Josef Brčák, CSc.
Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno: 11. 11. 2015
Ing. Martin Pelikán, Ph.D.
Děkan

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Spotřebitelské úvěry v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. března 2021

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce doc. Ing. PhDr. Karlu Šředlovi, CSc.
Za jeho odbornou pomoc, cenné rady a vstřícný přístup, které mi pomohly při zpracování této diplomové práce.

Spotřebitelské úvěry v České republice

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje situaci na trhu spotřebitelských úvěrů v České republice. V první části obsahuje teoretická východiska v souvislosti s platností Zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Přináší přehled vybraných bankovních a nebankovních institucí, které úvěry pro spotřebitele poskytují a analyzuje některé podmínky, jenž je potřeba splnit pro získání úvěru (minimální měsíční příjem, obrat na běžném účtu, neexistence záznamu v registru dlužníků). Pozornost je věnována i možnosti konsolidaci půjček. V návaznosti na Insolvenční zákon 182/2006 Sb. i firmám, které nabízejí pomoc s oddlužením.

V praktické části je zpracována analýza srovnání nabídky spotřebitelských úvěrů dle zadaných vstupních kritérií s důrazem na míru zadluženosti. Na základě komparace je zhodnoceno u jaké instituce je pro klienta-dlužníka výhodnější hledat pomoc pokud se dostane do dluhové pastí.

Klíčová slova

úvěr, úrok, produkt, banka, konsolidace, zadluženost, dlužník, insolvence

Consumer Loans in the Czech Republic

Summary

This diploma thesis deals with the situation on the market of consumer loans in the Czech Republic. The first part contains theoretical background related to Act No. 257/2016 Coll., on consumer loans. It provides an overview of selected banking and non-banking institutions that provide loans to consumers and analyzes some of the conditions that need to be met to obtain a loan (minimum monthly income, bank account turnover, no entry in the debtors' register). Attention is also paid to the possibility of loans consolidation and in relation to the Insolvency Act 182/2006 Coll. Also to companies that offer debt relief.

In the practical part there is an analysis of the comparison of the offer of consumer loans according to the given entry criteria with emphasis on the level of indebtedness. Based on the comparison, it is evaluated at which institution it is more advantageous for the client-borrower to seek help if he falls into a debt trap.

Key words

loan, interest, product, bank, consolidation, indebtedness, debtor, insolvency

Obsah

1. Úvod	1
2. Cíl práce a metodika	3
2.1 Cíl práce	3
2.2 Metodika práce	3
3. Teoretická východiska	4
3.1 Charakteristika trhu spotřebitelských úvěrů.....	4
3.1.1 Historie úvěrů.....	4
3.1.2 Definice úvěru	6
3.1.3 Zákonná úprava spotřebitelského úvěru.....	10
3.1.4 Vymezení základních pojmů	11
3.2 Poskytovatelé úvěrů	17
3.2.1 Bankovní instituce	17
3.2.2 Nebankovní instituce.....	21
3.3 Finanční gramotnost.....	24
3.4 Podmínky a průběh sjednání úvěru	28
3.5 Konsolidace půjček a refinancování úvěru.....	31
3.6 Exekuce	35
3.7 Insolvence – osobní bankrot.....	40
4. Praktická část	48
4.1 Proces sjednávání spotřebitelského úvěru v praxi.....	48
4.1.1 Uvažování o spotřebitelském úvěru – půjčce	48
4.1.2 Oslovení institucí poskytující spotřebitelské úvěry	50
4.2 Porovnání nabídek.....	62
4.2.1 Nabídka banky klienta.....	62
4.2.2 Nabídka konkurenční banky	67
4.2.3 Nabídka nebankovní instituce	75
4.2.4 Vyhodnocení nabídky.....	85
4.3 Analýza oddlužovacích společností	86
5 Výsledky a zhodnocení	91
6. Závěr	93
7. Seznam použitých zdrojů	95

1. Úvod

Hlavní cíl této diplomové práce je zhodnocení trhu spotřebitelských úvěrů v ČR se tyto zaměřením na vybrané bankovní a nebankovní instituce, které tyto typy úvěrů nabízejí. Dílčím cílem je zmapovat podmínky získávání úvěrů a možnosti konsolidace půjček. Téma postihuje i případné problémy klientů při neschopnosti úvěry splácet. Během své dlouholeté praxe mzdové účetní jsem se setkávala s případy zaměstnanců, kteří se zadlužili a již nebyli schopni svým závazkům dostát. Někteří se potýkali s exekucí případně se dostali do insolvence. „Exekuce“ (z latinského *exsecutio*, vykonání, provedení), Insolvence" pochází z latiny a v překladu znamená „neschopnost dostáti peněžitém závazkům". Tyto pojmy jsou dnes běžnou součástí života. Ale současně pokud se někdo do takové situace dostane, dostává určitý cejch. Přicházejí problémy v práci, stává se nevěrohodným a může i o práci přijít. Lehké to nemá ani při hledání nového místa, protože při nástupu do zaměstnání je povinen tyto skutečnosti sdělit zaměstnavateli. A ten je zase povinen na základě exekučního příkazu provádět srážky z jeho mzdy a začarovaný kruh je na světě. Člověk má dluhy, přichází o práci, novou se mu nedaří získat. Pokud ji přece jen najde, srážky ze mzdy jsou tak vysoké, že se znovu zadlužuje většinou u pochybných nebankovních institucí a dluhová spirála se roztáčí.

Úvod teoretické části práce se zaměřuje na hlavní pojmy související se spotřebitelským úvěrem a to především na podmínky, které je klient povinen splnit, aby úvěr mohl vůbec získat. Každý, kdo o úvěru začne třeba jen uvažovat, by se měl nejdříve na trhu spotřebitelských úvěrů zorientovat. Zvláštní kapitola je věnována finanční gramotnosti. S tématem úzce souvisí případná možnost oddlužení dle Insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. Rok 2019 přinesl rozsáhlou novelu insolvenčního zákona, jejíž převážná část nabyla účinnosti 1. 6. 2019 a která kromě řady změn technického charakteru zásadně mění právě proces oddlužení. Tento proces je mnohdy jediným východiskem ze složité životní situace. Novela přináší změny převážně ve prospěch dlužníků. Cílem by mělo být širší zpřístupnění institutu oddlužení těm dlužníkům nacházejícím se v tzv. dluhové pasti a návrat ekonomicky vyloučených osob do „aktivního ekonomického života“.¹

¹ Dopady novely insolvenčního zákona. *epravo.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/dopady-novely-insolvenčního-zakona-109101.html>

V praktické části bude provedeno srovnání nabídky spotřebitelských úvěrů metodou komparace a sekundárního sběru dat. Předmětem srovnání budou jak bankovní, tak i nebankovní instituce, ale i platformy, které na trhu nabízejí peer to peer úvěrování, se kterým se můžeme setkat v tzv. sdílené ekonomice. Pojem peer to peer můžeme do češtiny přeložit jako rovný rovnému. Tento pojem nemá s půjčkami původně nic společného a byl přejat z počítačového prostředí, kde se slovní spojení peer-to-peer používá pro počítačové sítě určené k přímému sdílení bez prostředníka. Tímto způsobem lze sdílet hudbu, filmy, hry i počítačové programy. U P2P půjček počítače jednoduše nahradili živí lidé a mezi sebou “sdílí” peníze.² Současně se praktická část zabývá i srovnáním firem, které poskytují na trhu pomoc právě s oddlužením. Závěrem budou shrnuty poznatky prostřednictvím metod dedukce a empirie o míře zadluženosti občanů ČR a o možnostech jejího řešení.

² Půjčky od lidí. *mese.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://prodej.mese.cz/pujcky/pujcky-od-lidi/texty/peer-to-peer-pujcky/>

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tato diplomová práce má za cíl zhodnocení situace na trhu spotřebitelských úvěrů v České republice. Porovnáním produktů bankovních i nebankovních institucí. Popsat postup a podmínky při uzavírání spotřebitelského úvěru, jeho čerpání i případné problémy při jeho splácení. V neposlední řadě se zabývá analýzou finanční gramotnosti, která úzce souvisí s problémy občanů s exekucemi nebo insolvenčí v návaznosti na změny Zákona o oddlužení. Dílčím cílem práce je také zjistit, co ovlivňuje postoj fyzických osob k míře zadluženosti.

2.2 Metodika práce

V teoretické části jsou zpracovány literární zdroje z dostupné odborné literatury, internetových platforem a platné právní předpisy související s tématem diplomové práce jako teoretická východiska. Tyto zdroje budou uspořádány dle stanovených kritérií. Budou popsány základní pojmy týkající se spotřebitelských úvěrů jako velikost úročení, RPSN, konsolidace půjček. Rozdělení bankovních a nebankovních institucí působících na trhu spotřebitelských úvěrů v ČR. Uvedeny zákonné normy Insolvenční zákon č. 31/2019, Zákon o spotřebitelských úvěrech a Zákon o oddlužení. Metodou deskripce bude objasněn systém exekucí a insolvence. Samostatná kapitola bude věnována finanční gramotnosti a zadluženosti obyvatelstva.

V praktické části bude provedeno srovnání nabídky spotřebitelského bankovního a nebankovního úvěru metodou komparace vybraných institucí poskytující tyto produkty na trhu. Informace budou čerpány z dostupných zdrojů uvedených na internetových stránkách jednotlivých subjektů a z odborné literatury.

Současně bude provedena analýza firem nabízejících oddlužení, jak soukromých komerčních společností, tak neziskových organizací, které nabízejí svou pomoc lidem, kteří se dostanou do dluhové pasti. Bude představen konkrétní postup pomocí modelové situace. Bude nastíněno, jak musí klient-dlužník postupovat, aby dosáhl na oddlužení. A kolik ho to ve výsledku bude stát.

3. Teoretická východiska

3.1 Charakteristika trhu spotřebitelských úvěrů

3.1.1 Historie úvěrů

Spotřebitelský úvěr může vypadat jako poměrně nová záležitost, ale ve skutečnosti je tu už více než 5 000 let! Ve skutečnosti, mnoho tisíciletí před tím, než se úvěrové skóre stalo zcela normálním faktorem k posuzování možnosti poskytnutí úvěru, existují historické důkazy, že kultury po celém světě si půjčovaly z různých důvodů. Ze spisů v Hammurabiho kodexu k výměnám dokumentovaným starověkými Římany víme, že úvěr byl použit pro takové účely, jako je získání dostatečného množství stříbra pro nákup nemovitosti nebo pro zemědělské půjčky poskytnuté zemědělcům. Anglie po reformaci v roce 1545 byla první zemí, která stanovila zákonnou sazbu, za vlády Jindřicha VIII. činila 10 %. Narození moderního spotřebitelského úvěru je situováno také do Anglie. Počátkem 19. století vzniklo úvěrové zpravodajství. Prvním dostupným zdrojem informací je skupina anglických krejčích, kteří se shromáždili a vyměnili si informace o zákaznících, kteří nedokázali vypořádat své dluhy.

Za opravdový boom spotřebitelského úvěrování můžeme považovat začátek 20. století v USA. V roce 1908 v Detroitu Ford model T od Henryho Forda činí automobily přístupné „velkému množství“ lidí, ale pro většinu rodin bylo stále příliš drahé na to, aby si ho pořídily za hotovost. General Motors (GM) tento problém řeší tím, že spotřebitelům půjčí peníze, které potřebují k nákupu nového vozu. Společnost General Motors Acceptance Corporation (GMAC) je založena a popularizuje myšlenku financování splátkového plánu. Spotřebitelé mohou nyní získat nové auto pouze s 35 % akontací v době financování. Životu na úvěr se ve Spojených státech dařilo i nadále. V roce 1930 efektivní americké továrny vyrábějí levnější spotřební výrobky a spotřebiče. V návaznosti na vedoucí pozici společnosti GM nyní mohou být na splátky zakoupeny pračky, nábytek, chladničky, fonografy a radiostanice. Je také třeba poznamenat, že v tomto období jsou celé 2/3 všech vozů pořizovány formou splátek. V roce 1958 BankAmericard (nyní Visa) vzniká ve Fresnu v Kalifornii. American Express a Mastercard brzy následují a nabízejí Američanům kreditní úvěr za širokou škálu nákupů.³

³ Historie spotřebitelského úvěru. *tomaskresl.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://tomaskresl.cz/historie-spotrebitelskeho-uveru/> a <https://www.visualcapitalist.com/history-consumer-credit-one-infographic/>

V českých zemích do vzniku moderních bankovních domů počátkem devatenáctého století půjčovali peníze soukromí směnárníci a obchodníci, z nichž některé můžeme přímo označit za lichváře. Ti individuálně posuzovali úvěrovou bonitu soukromníků, ale i státu jímž půjčovali peníze na vysoký úrok podle svého odhadu rizikovosti. Důležitou roli pro poskytování půjček a úvěrů sehrály spořitelny a záložny. První spořitelna v českých zemích z roku 1825 se jmenovala Schraňovací pokladní kasa. Krach akcií na vídeňské burze roku 1873 znamenal katastrofu a konec existence mnoha firem i bank, znamenal však především na dlouhá léta ztrátu důvěry v bankovní ústavy a odklon zájmu směrem k jistějším spořitelnám a především záložnám.

S tímto hnutím je spojeno jméno venkovského lékaře a propagátora drobného lidového peněžnictví Františka Cyrila Kampelíka, který odstartoval vznik mnoha záložen po celých českých zemích. „Kampeliček“ Při vzniku republiky v roce 1918 byl v ČSR tři sta jedna obchodních akciových bank. Jejich počet kles do konce dvacátých let na sto čtrnáct, přičemž osmdesát procent akciového kapitálu a osmdesát devět procent vkladů obchodních bank se soustřeďovalo v českých zemích do sedmi velkobank.

Po únoru 1948 byl celý peněžní systém podřízen centrálně řízené ekonomice. Půjčky obyvatelstvu zajišťovala Státní spořitelna, poskytovala zvýhodněné půjčky pro bytovou výstavbu nebo půjčky mladým manželstvím se státním příspěvkem za každé narozené dítě. Od roku 1958 začaly fungovat doplňkové osobní půjčky na nákup některých druhů zboží dlouhodobé spotřeby televizorů, rádií, náramkových hodinek nebo fotoaparátů, netýkalo se to však automobilů, protože jich byl nedostatek.⁴

I za minulého režimu si lidé mohli půjčit oficiálně peníze. Monopol na půjčování peněz měl ovšem stát, soukromí věřitelé fungovali pouze nelegálně. Nejznámější byla tzv. novomanželská půjčka, kterou stát poskytoval bezúročně, nebo s velmi nízkým úrokem. Málo se ví, že první byly poskytnuty již v roce 1948 jako pomoc v řešení bytové situace mladých lidí. Výše půjčky byla až 7 200 Kčs. Pro srovnání, jednalo se asi o polovinu tehdejšího průměrného ročního příjmu. Tedy ekvivalent dnešních asi 150 tisíc korun.

⁴ Život na půjčku. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/autorske-clanky-rozhovory-s-predstaviteli-cnb/Zivot-na-pujcku-00001>

Půjčka byla sice úročena sazbou 3,5 %, ale po narození prvního dítěte se úrok rušil, a navíc se snížila jistina půjčky o 1/6. Novomanželské půjčky se dále měnily, největší boom zažily v 70. letech 20. století, v době „baby boomu“. Tehdy je získaly přibližně 3/4 novomanželů. Úvěr byl až 30 tisíc Kčs, tedy asi 1,5 násobek ročního příjmu. Přepočteno na dnešní platy se jednalo o téměř půl miliónu dnešních korun. Ke každé půjčce museli mít žadatelé ručitele, obvykle příbuzné. Ovšem na konci 70. let finance došly a podpora musela být výrazně redukována. V roce 1987 se zvýšila maximální výše půjček kvůli inflaci na 50 tisíc Kčs a prodloužila se doba splatnosti na 15 let.⁵

3.1.2 Definice úvěru

Úvěr je finanční služba, kdy úvěrující půjčí úvěrovanému peníze na pokrytí jeho osobních potřeb, které je povinen v dohodnutém termínu vrátit. Za poskytnutí úvěru dlužník platí věřiteli úrok, který je odměnou za půjčení peněz. Bankovní úvěr podléhá kontrole České národní banky.⁶

Banka rozlišuje úvěry podle délky úvěru:

- krátkodobé (do 1 roku)
- střednědobé (do 4 až 5 let)
- dlouhodobé (nad 4 až 5 let, např. hypotéka)

Platí, že u delších úvěrů se zvyšuje riziko nesplácení (dlužník může přijít o práci nebo onemocní). Proto banky vyžadují zajištění úvěru:

- jinou osobou s dostatečnými příjmy
- movitým nebo nemovitým majetkem
- pojištěním
- jiným způsobem (směnkou, cennými papíry)⁷

⁵ Okénko do historie půjčky za socialismu. *ferratum.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.ferratum.cz/blog/2016/04/05/okenko-do-historie-pujcky-za-socialismu>

⁶ Co je úvěr. *moneta.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-uver>

⁷ VYBÍHAL, V. a kolektiv, *Slabikář finanční gramotnosti*, Vyd. 2. Praha: COFET, a.s., 2011, 416 s. ISBN: 978-80-9043-96-1-0, s 219

Pokud se někomu nedostává dostatek financí na nákup vytouženého telefonu, televize, dovolené či dárku. Může využít stále dostupnější spotřebitelskou půjčku neboli spotřebitelský úvěr. Lze jej využít na cokoliv dokonce i na nákup nemovitosti či financování studia. Bohužel někteří tímto způsobem řeší i to, že nemohou předchozí půjčku splácet. A tak si půjčují dál a dluhy jim narůstají. Přesto nebo právě proto jsou spotřebitelské úvěry stále více oblíbeny a vyhledávány. Hlavním důvodem je dostupnost těchto peněz. Většina společností půjčí peníze do jednoho dne a požadují pouze doklad totožnosti a prokázaný příjem. Některým ani potvrzení o příjmu není třeba předkládat. Někdy se jedná o menší částky v řádech tisíců i pro nezaměstnané. Tyto společnosti se spoléhají na sociální dávky žadatelů nebo na exekutory.

Charakteristika spotřebitelského úvěru:

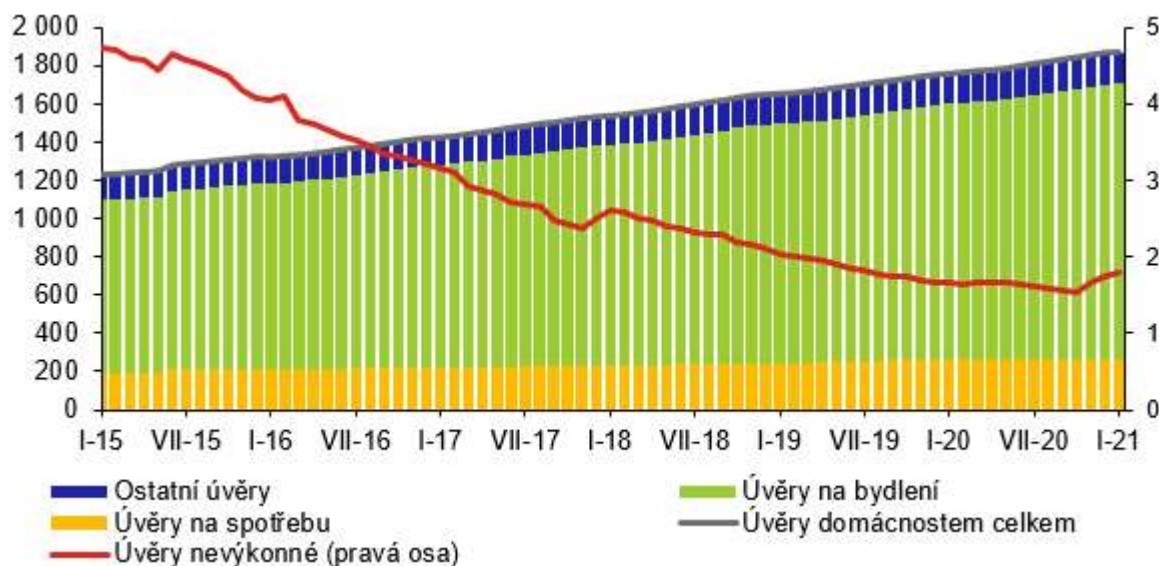
Spotřebitelské úvěry jsou úvěry poskytované fyzickým osobám – spotřebitelům na nepodnikatelské účely. Od úvěrů podnikatelským subjektům se liší tím, že slouží ke krytí spotřebních výdajů, a tudíž úvěrovaný subjekt přímo neprodukuje zdroje ke splácení úvěru.⁸

- anuitní splátka (stejná a pravidelná po celou dobu splácení)
- doba splatnosti pevná
- ukazatel RPSN (roční procentní sazba nákladů)

Spotřebitelské úvěry se stávají stále více oblíbenými, především pro relativně snadnou dostupnost těchto peněz. Většinou půjčku získáte do několika dnů a budete potřebovat pouze doklad totožnosti a potvrzení o příjmech. Není výjimkou, že někteří poskytovatelé nepožadují žádné prokazování příjmů a peníze poukáží online na náš účet během několika hodin. V tomto případě by měl každý budoucí dlužník zpozornět. Protože nejednou platí čím snadnější získání peněz tím budou tyto peníze pro dlužníka ve výsledku dražší a možná i splácení bude o to obtížnější.

⁸ REVENDA, Z. a kolektiv, *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, Vyd. 5. Praha: Management Press, s.r.o., a.s., 2012, 423 s. ISBN: 978-80-7261-240-6, s. 102.

Obrázek 1 Úvěry rezidentským domácnostem podle účelu (mld. Kč) a podíl nevykonných úvěrů (%)

Zdroj: Bankovní statistika. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni-statistika/bankovni-statistika/

Mezi úvěry poskytnutými rezidentským nefinančním podnikům v ČR, jejichž objem dosáhl v lednu 2021 výše 1 128 mld. Kč (meziměsíční nárůst o 0,4 %, tj. 5 mld. Kč), mají v členění podle původní doby splatnosti nejvýznamnější podíl dlouhodobé úvěry. V lednu 2021 dosáhl objem dlouhodobých úvěrů hodnoty 640 mld. Kč (57 % z celkového objemu úvěrů poskytnutých tomuto sektoru). Od konce roku 2010 také pozvolna klesal podíl nevykonných úvěrů na celkovém objemu úvěrů poskytnutých sektoru nefinančních podniků. Zatímco v prosinci 2010 činil zmíněný podíl 9 %, v roce 2020 od ledna do srpna se pak pohyboval mírně nad třemi procenty. Od září 2020 začal podíl nevykonných úvěrů zvolna růst a v prosinci dosáhl 4,2 %, stejně jako v lednu 2021.⁹

Trh spotřebitelských úvěrů ovlivňuje samozřejmě i celková situace, ve které se lidstvo právě nachází. Mnoho lidí nemůže dostát svým závazkům právě kvůli této celosvětové krizi. Kterou si ještě před rokem 2020 nedovedl nikdo ani představit. V lednu 2020 se podíl nevykonných úvěrů, tedy těch po splatnosti, na celkové sumě úvěrů o něco zvětšil.

⁹ Nevykonné úvěry. *investujeme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-122]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/tiskove-zpravy/komentar-ceske-bankovni-asociace-k-vyvoji-nevykonných-uveru-za-leden-2021-dle-statistik-cnb/>

Srovnání říjen 2020 až leden 2021, které je důležité proto, že v říjnu byly ukončeny plošné odklady, vychází takto:

Tabulka 1 Podíl nevykonných úvěrů říjen 2020–leden 2021

	říjen	listopad	prosinec	leden 2021
Domácnosti, spotřební úvěry	4,17 %	4,76 %	5,08 %	5,23 %
Domácnosti, hypoteční úvěry	0,80 %	0,86 %	0,88 %	0,90 %
Podniky	3,46 %	3,83 %	4,15 %	4,20 %

Zdroj: Bankovní statistika. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/tiskove-zpravy/komentar-ceske-bankovni-asociace-k-vyvoji-nevykonnnych-uveru-za-leden-2021-dle-statistik-cnb/>

Komentář Vladimíra Staňury:

*„Nevýkonné úvěry vykázaly od října 2020 jisté zhoršení. To bylo po ukončení plošného odkladu očekávatelné a neodvratné. Ve srovnání s historickými hodnotami jsme v tuto chvíli stále na velmi nízkých úrovních. Tyto nízké hodnoty budou mít tendenci se zvyšovat zejména v souvislosti s rostoucí nezaměstnaností. Ta se naštěstí drží stále nízko kolem 4 %. Pokud nestoupne výrazně, je velmi pravděpodobné, že se výrazně nezhorší ani ukazatel nevykonných úvěrů“.*¹⁰

Zajímavé je ještě srovnání s hodnotami před rokem.

Tabulka 2 Srovnání nevykonných úvěrů leden 2020–leden 2021

	leden 2020	leden 2021
Domácnosti, spotřební úvěry	4,03 %	5,23 %
Domácnosti, hypoteční úvěry	0,91 %	0,90 %
Podniky	3,12 %	4,20 %

Zdroj: Bankovní statistika. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/tiskove-zpravy/komentar-ceske-bankovni-asociace-k-vyvoji-nevykonnnych-uveru-za-leden-2021-dle-statistik-cnb/>

¹⁰ Nevýkonné úvěry. *cbaonline.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/komentar-cba-k-vyvoji-nevykonnnych-uveru-za-leden-2021>

3.1.3 Zákonná úprava spotřebitelského úvěru

Trh spotřebitelských úvěrů je v současnosti upraven Zákonem č. 186/2020 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon ze dne 16. dubna 2020, kterým se mění zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů přináší změnu především v § 122 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 303/2017 Sb. a zákona č. 307/2018 Sb., se doplňují odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) U dluhu ze spotřebitelského úvěru, s jehož plněním je spotřebitel v prodlení delším než 90 dnů, vzniká věřiteli právo pouze na úrok, který odpovídá úroku určenému zápisu úrokovou sazbou ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8procentních bodů, nebyl-li sjednán úrok nižší.

(5) Odstavce 1, 2 a 4 se použijí obdobně i na odloženou platbu, peněžitou zápůjčku, úvěr nebo obdobnou finanční službu, kde dlužník, který je fyzickou osobou, avšak není spotřebitelem, je v prodlení delším než 90 dnů s plněním peněžitého dluhu. Souhrn výše všech uplatněných smluvních pokut v takovém případě nesmí přesáhnout součin čísla 0,5 a celkové výše odložené platby, peněžité zápůjčky, úvěru nebo obdobné finanční služby.“¹¹

Zákon zcela ve stručnosti přináší dvě zásadní změny. Předně zavádí „zastropování“ sankcí ze spotřebitelského úvěru tím, že nově stanoví, že u dluhu ze spotřebitelského úvěru, s jehož plněním je spotřebitel v prodlení delším než 90 dnů, vzniká věřiteli právo pouze na úrok, který odpovídá úroku určenému zápisu úrokovou sazbou ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8procentních bodů, nebyl-li sjednán úrok nižší. Druhou zásadní změnou je zjednodušeně řečeno poskytnutí spotřebitelské ochrany rovněž dlužníkům (fyzickým osobám) – podnikatelům. O co je zákon stručnější, o to větší bude pro soudní praxi představovat interpretační oříšek. Novelou zákona totiž došlo k autoritativnímu zásahu do již uzavřených smluv o odložené platbě, peněžitých zápůjčkách, o úvěru nebo obdobných finančních službách, pokud se dlužník dostal do prodlení počínaje dnem 25. 4. 2020. Zákonodárce se tak v průběhu hry rozhodl změnit pravidla hry (smlouvy). Pustil se tak na ústavně nejistou a nebezpečnou cestu zásahu do autonomie vůle smluvních stran a možné nepřipustné retroaktivity.

¹¹ Zákon č. 186/2020 Sb. *zakonyprolidi.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-186?text=321%2F2001>

Zákonodárce přitom nerozlišuje mezi dlužníky (ať již spotřebiteli či podnikateli), kteří se do prodlení dostanou. Dle novely zákona je přitom nerozhodné, zda se do prodlení dostanou zaviněně svým chováním nebo v důsledku ekonomických dopadů pandemie. Zásah zákonodárce tak bude v některých případech nejspíš proporcionální a obhajitelný, ale v jiných nejspíš nikoliv.¹²

Zákon č.257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru vymezuje základní pojmy a stanovuje, kdo je oprávněnou osobou poskytovat spotřebitelský úvěr nebo tento úvěr zprostředkovat. Ve čtvrté části hovoří o registru poskytovatelů, upravuje pravidla jednání o úvěru a smlouvu o spotřebitelském úvěru. V deváté části se věnuje roční procentní sazbě nákladů (RPSN).

3.1.4 Vymezení základních pojmů

Každý člověk, který začne, byť jen uvažovat o půjčce, úvěru neboli životě na dluh by měl mít jasno v základních finančních pojmech, které mu pomohou se lépe vyznat v nabídce bankovních i nebankovních subjektů a to:

- úrok
- úroková sazba, úroková míra
- úrokové období
- doba splatnosti úvěru

Úrok vyjadřuje cenu peněz. Z pohledu dlužníka je to částka, kterou zaplatí (např. bance) za zapůjčené peníze. Z pohledu věřitele (toho, kdo půjčil peníze) je to částka, kterou dostane za to, že někomu peníze na určitou dobu zapůjčil.

Úroková sazba (úroková míra) je procentní vyjádření podílu úroku k hodnotě půjčeného kapitálu. Ve výpočetních vzorcích je vždy používána úroková míra a to proto, abychom nezapomněli úrokovou sazbu vyjádřenou procentně vydělit 100.

¹² Novela zákona o nejen spotřebitelském úvěru na tenkém ledu ústavnosti. *pravniportor.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.pravniportor.cz/nazory/glosa-jany-benesove/novela-zakona-o-nejen-spotrebitelskem-uveru-na-tenkem-ledu-ustavnosti>

Příklad:

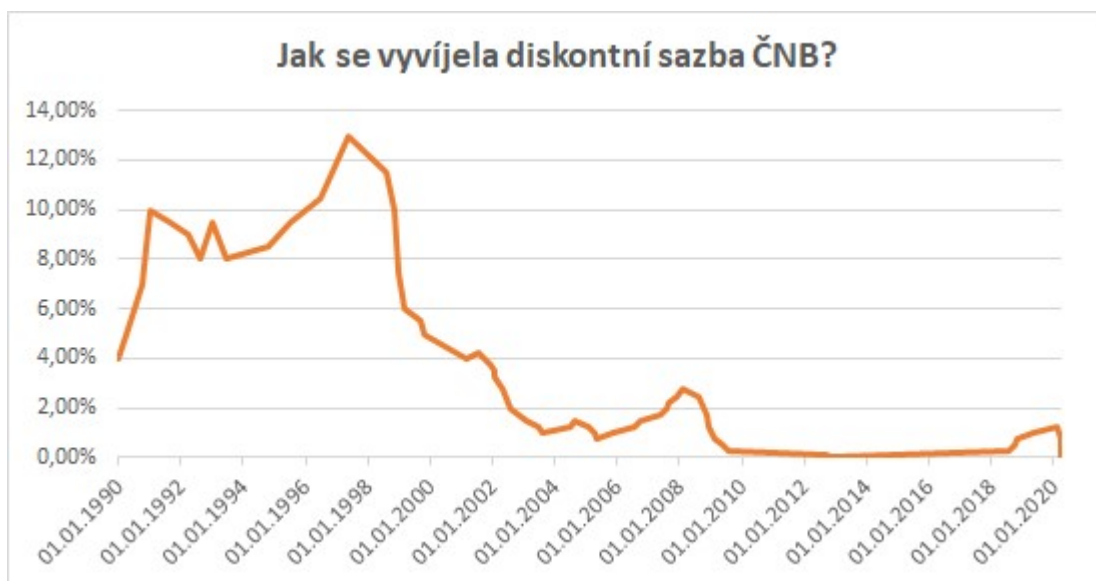
Půjčka 10.000 Kč na 1 rok, věřitel chce úrok 1000 Kč, to znamená, že u tohoto úvěru je $1000/10000$, tj. 0,1, pak je úroková sazba 10 % p.a. (roční).

Úroková sazba se tedy váže k období, ke kterému se vztahuje úrok. toto období definuje zkratky za uváděnou sazbou. Znalost těchto zkratek je naprosto nezbytná ke správnému výpočtu úroku.

Úroková sazba může být:

- roční, p.a. (per annum)
- pololetní p.s. (per semestrum)
- čtvrtletní p.q. (per quartale)
- měsíční p.m. (per mensem)
- denní p.d. (per dies)¹³

Obrázek 2 Vývoj diskontní sazby ČNB

Zdroj: Bankovní statistika. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03]. Dostupné z: <https://www.srovnejto.cz/blog/vyvoj-urokove-sazby-jak-to-bylo-pred-30-lety/>

Pro sledování vývoje úrokové sazby využijeme diskontní sazbu, kterou určuje Česká národní banka. Její vývoj kopírují i úrokové sazby pro běžné spotřebitele. ČNB vede statistiku diskontní sazby od 90. let – první úroková sazba byla stanovena ve výši 4 procenta.

¹³ VYBÍHAL, V. a kolektiv, *Slabikář finanční gramotosti*, Vyd. 2. Praha: COFET, a.s., 2011, 416 s. ISBN: 978-80-9043-96-1-0, s 141.

Jak je zřejmé z předchozího grafu, poté měla spíše rostoucí tendenci. K rozhodnutí o zvýšení úrokových sazeb vedla ČNB snaha o snižování inflace, která se na počátku 90. let pohybovala ve dvouciferných hodnotách. Po vzniku samostatné České republiky se stát potýkal s vysokým přílivem zahraničního kapitálu a vlivem privatizace na finanční trh. Navíc hlavním nástrojem měnové politiky ČNB byl fixní kurz koruny s cílováním peněžní zásoby. To vedlo až k měnové krizi v roce 1997, kdy byla stanovena diskontní sazba na 13 %, což je historické maximum. ČNB přistoupila k novým nástrojům měnové politiky – zrušila fixní kurz a zaměřila se na cílování inflace. Od té doby se úroková sazba v České republice snižuje.

Kvůli právě probíhající pandemii koronaviru jsme svědky další historické události – úrokové sazby jsou na svém minimu. Od 27. 3. 2020 je diskontní sazba stanovena na 0,05 %. Tak nízko byla během 30 let jen v období od roku 2012 do 2018. Česká národní banka potřebovala v té době podpořit stagnující ekonomiku, stejně jako ostatní země v Evropě. Některé centrální banky dokonce přistoupily k záporným úrokovým sazbám, to ale v ČR není možné. „V současné době to není možné legislativně. Na sazby ČNB jsou totiž navázány například sankční úroky v řadě smluv. To by v případě negativních sazeb znamenalo, že věřitel musí dlužníkovi „zaplatit“ za to, že je dlužník ve zpoždění,“¹⁴

Změnu úrokové sazby využívá Česká národní banka jako jeden z nástrojů měnové politiky. Existují tři úrokové sazby, se kterými ČNB operuje:

- repo sazba,
- lombardní sazba,
- diskontní sazba.

Repo sazba neboli základní sazba je jeden z nástrojů měnové politiky České národní banky, s jehož pomocí usměrňuje míru inflace. Určuje totiž úrok repo operací. Tedy takových, u kterých banka prodává cenné papíry se závazkem, že je v daném termínu koupí zpět. Centrální banka díky tomu získává od komerčních bank přebytečnou likviditu (volné peníze) a snižuje množství peněz v oběhu. Díky tomu snižuje také inflaci.

¹⁴ Vývoj úrokové sazby. *srovnejto.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z <https://www.srovnejto.cz/blog/vyvoj-urokove-sazby-jak-to-bylo-pred-30-lety/>

Česká národní banka si tedy zjednodušeně řečeno půjčuje od komerčních bank jejich volné peníze výměnou za cenné papíry s předem daným maximálním úrokem – repo sazbou. Základní doba splatnosti těchto cenných papírů je 14 dní. Proto se základní sazba označuje také jako dvoutýdenní (2T) repo sazba. Jakmile splatnost vyprší, centrální banka peníze vrátí i se sjednaným úrokem. Hodnotu repo sazby stanovuje bankovní rada České národní banky na svých zasedáních.

Diskontní sazba říká, s jakým úrokem si komerční banky samy ukládají peníze u centrální banky. Bývá nižší než základní sazba.

Lombardní sazba určuje, s jakým úrokem si mohou komerční banky od centrální banky půjčovat. Spolu s dalšími ukazateli ovlivňuje například výši hypotečních a spotřebitelských úvěrů. Bývá vyšší než základní sazba.¹⁵

Od výše těchto úrokových sazeb se odvozují úrokové sazby pro spotřebitele. Základní princip je následující – čím nižší je úroková sazba, tím více peněz je v oběhu. Zlevňují se úvěry, a tím se podporuje ekonomika. Nevyplatí se spořit.

Pokud naopak centrální banka potřebuje snížit množství peněz v oběhu, úrokové sazby zvýší. Tím úvěry zdražují a nejsou dostupné pro tolik žadatelů.

Úrokové období je doba, za kterou se pravidelně připisují úroky. Proto je naprosto nutné číst podrobně smlouvu o úvěru a být si naprosto jist k jakému období zapůjčení peněz se vztahuje příslušná úroková sazba. Protože zde víc, než kdekoli jinde platí, že, “neznalost neomlouvá“. Pokud podepíšete smlouvu o úvěru, kde je definována sazba 5 % p.m., budete muset zaplatit úroky ve výši 5 % měsíčně tj. 60 % ročně. Věřitelé předpokládají znalost této problematiky nebo v některých případech spoléhají na neznalost a vesele vydělávají. Snad tomu alespoň trochu zabrání poslední změny Zákona č. 186/2020.

¹⁵ Repo sazba. *banky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z <https://www.banky.cz/hypotecni-slovník/repo-sazba/?ref=copy>

Obrázek 3 Objem spotřebitelských úvěrů (v mld. Kč)

Zdroj: Spotřebitelské úvěry lámou rekordy. *euro.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/byznys/spotrebitelske-uvery-lamou-rekordy-ke-konci-roku-vystoupal-jejich-objem-na-238-miliard-korun>

Ke konci roku 2019 vystoupal objem spotřebitelských úvěrů na rekordních 238,1 miliardy korun. Ukazují to data České národní banky (ČNB). Zatímco třeba zájem o úvěry z kreditních karet stagnuje, úvěry na spotřebu nebyly nikdy vyšší. Koncem 2018 měly banky rozpůjčováno o dvacet miliard méně.

Dalšími důležitými pojmy jsou:

- Úmor (jistina)
- Anuita
- Umořovací plán

Úmor je vlastní splátka úvěru (dluh se postupně umořuje)

Anuita je pravidelná splátka ve stejné výši (zahrnuje úrok i úmor)

Umořovací plán je způsob splácení úvěru (buď chceme splácet po celou dobu stejně velkou část půjčené částky, tj. stejný úmor, nebo chceme mít po celou dobu stejnou výši celkové splátky, vč. úroku, tj. anuitu).

V případě splácení dluhu se úroky vztahují k dosud nesplacené části dluhu, to znamená, že čím pomaleji splácíme, tím více zaplatíme věřiteli na úrocích.

RPSN (roční procentní sazba nákladů)

tuto sazbu jsou banky i ostatní poskytovatelé spotřebních úvěrů povinni dle Zákona č. 257/2016 Sb. klientovi sdělit. V současné době se jedná o jediný srovnatelný ukazatel toho, jak je úvěr skutečně drahý. Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr se rovná současné hodnotě všech nákladů spotřebitele sjednaných mezi věřitelem a spotřebitelem ve smlouvě, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, a počítá se na roční bázi podle vzorce uvedeného v příloze zákona o spotřebitelském úvěru:

$$\sum_{k=1}^m C_k(1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l(1+X)^{-s_l}$$

Význam písmen a symbolů:

Σ - značí celkový souhrn,

X - je roční procentní sazba nákladů,

m - je číslo posledního čerpání,

k - je číslo čerpání, proto $1 \leq k \leq m$,

C_k - je částka čerpání k,

t_k - je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každého následného čerpání, proto $t_1 = 0$,

m' - je číslo poslední splátky jistiny nebo nákladů,

l - je číslo splátky jistiny nebo nákladů,

D_l - je výše splátky jistiny nebo nákladů,

s_l - je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každé splátky jistiny nebo nákladů.¹⁴

¹⁴ VYBÍHAL, V. a kolektiv, *Slabikář finanční gramotnosti*, Vyd. 2. Praha: COFET, a.s., 2011, 416 s. ISBN: 978-80-9043-96-1-0, s 145.

Do celkových nákladů úvěru pro spotřebitele se zahrnují:

- poplatky za posouzení žádosti o úvěr
- poplatky vážící se k uzavření smlouvy (např. administrativní poplatky)
- poplatky za převod peněžních prostředků a poplatky za vedení úvěrového účtu
- platby za pojištění nebo záruku pro případ neschopnosti spotřebitele splácet úvěr z důvodu jeho pracovní neschopnosti, invalidity, smrti nebo nezaměstnanosti, pokud je podmínkou poskytnutí spotřebitelského úvěru
- platby provizi¹⁷

3.2 Poskytovatelé úvěrů

3.2.1 Bankovní instituce

Banky jsou vlastně podnikatelské subjekty, které vykazují na rozdíl od ostatních podniků specifické rysy. Jejich význam se projevuje ve všech odvětvích ekonomiky. Proto je činnost bank upravena přísnějšími pravidly oproti obecné úpravě podnikání. Základní cíl činnosti banky zůstává shodný jako u kteréhokoli jiného podnikatelského subjektu (maximalizace tržní ceny akcií nebo maximalizace zisku).

Právní vymezení pro činnost bank je obsaženo ve speciálním Zákoně č. 21/1992 Sb. o bankách a Zákoně 338/2020 Sb. kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Náš zákon o bankách vychází při definici banky z příslušné směrnice EU, která stanoví čtyři základní podmínky, které musí banky splňovat:

- právnické osoby se sídlem v ČR, založené jako akciové společnosti
- přijímají vklady od veřejnosti (existuje systém pojištění vkladů)
- poskytují úvěry
- mají bankovní licenci, kterou uděluje ČNB

¹⁷ Co je ukazatel RPSN. *bcnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-je-ukazatel-RPSN/>

Jednou z činností bank je poskytování spotřebitelských úvěrů fyzickým osobám na nepodnikatelské účely. V České republice podle dat České národní banky působí na českém trhu celých 46 bank a poboček zahraničních bank. Za největší banku v Česku se dál mohou označovat Česká spořitelna i ČSOB. První bankovní skupina má nejvíc klientů, druhá spravuje největší objem peněz. Třetí v obou ukazatelích zůstává Komerční banka.¹⁸

Bez ohledu na svou velikost posuzuje každá banka úvěrové riziko. Úvěrové riziko existuje vzhledem k možnému prodlení ve splácení úvěru nebo dokonce bankrotu dlužníka. Banky obecně mají dobrou reputaci v hodnocení úvěrového rizika, neboť všichni žadatelé o úvěr musí projít přísným hodnocením, než úvěr poskytnou. Banky se také snaží snížit riziko diverzifikací svého portfolia na osoby, podniky, sektory a dokonce země. Dalším zabezpečením je cena úvěru, neboť dlužníci s vysokým rizikem platí vyšší úroky ze svých výpůjček než bezpeční dlužníci.¹⁹

Tabulka 3 Čistý zisk největších bank v ČR v miliardách korun:

banka	čistý zisk 2020	2019	2018	2017	2016	2015
ČSOB	8,5	19,7	15,8	17,5	15,1	14
Česká spořitelna	10	17,7	15,4	14,6	15,5	14,3
Komerční banka	8,2	14,9	14,8	15,3	14,1	13,1
UniCredit Bank ČR a SR	5	9,9	9,1	7,2	6	5,6

Zdroj: banky dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/ctverici-nejvetsich-bank-loni-klesl-cisty-zisk-na-polovinu/2001368>

Komerční bance klesl v roce 2020 čistý zisk o 45,3 procenta na 8,2 miliardy korun, ČSOB o 57 procent na 8,5 miliardy korun, České spořitelně o 43,6 procenta na deset miliard korun a UniCredit Bank v ČR a na Slovensku o 50,5 procenta na pět miliard korun.

¹⁸ Největší banky v ČR. *penize.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/bezne-ucty/413386-nejvetsi-banky-v-cesku-zebricek-podle-poctu-klientu-i-penez>

¹⁹ JÍLEK, J., *Finanční trhy*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, 528 s. ISBN: 80-7169-453-3, s 454

Tabulka 4 Přehled bank podle počtu poboček a klientů k 31.12.2019

Banky podle počtu poboček	počet poboček	počet klientů k 31.12.2019	počet klientů na 1 pobočku
Česká spořitelna	447	4 600 000	10 291
Komerční banka	337	1 664 000	4 938
ČSOB	204	4 241 000 (klienti celé skupiny ČSOB)	20 789
MONETA Money Bank	181	999 000	5 519
Raiffeisenbank	128	600 000	4 688
UniCredit Bank	120	700 000 (včetně Slovenska)	5 833
Fio banka	86	980 000 (včetně Slovenska)	10 465
mBank	68	670 000	9 853
Equa bank	46	400 000	8 696
Air Bank	35	788 602	22 531
Banka CREDITAS	35	90 000	2 571
Sberbank	26	120 000	4 615
Hello bank	11	450 000	40 909

Zdroj: AirBank má 800 tisíc klientů. *finparada.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://finparada.cz/6214-Air-Bank-ma-800-tisic-klientu.aspx>

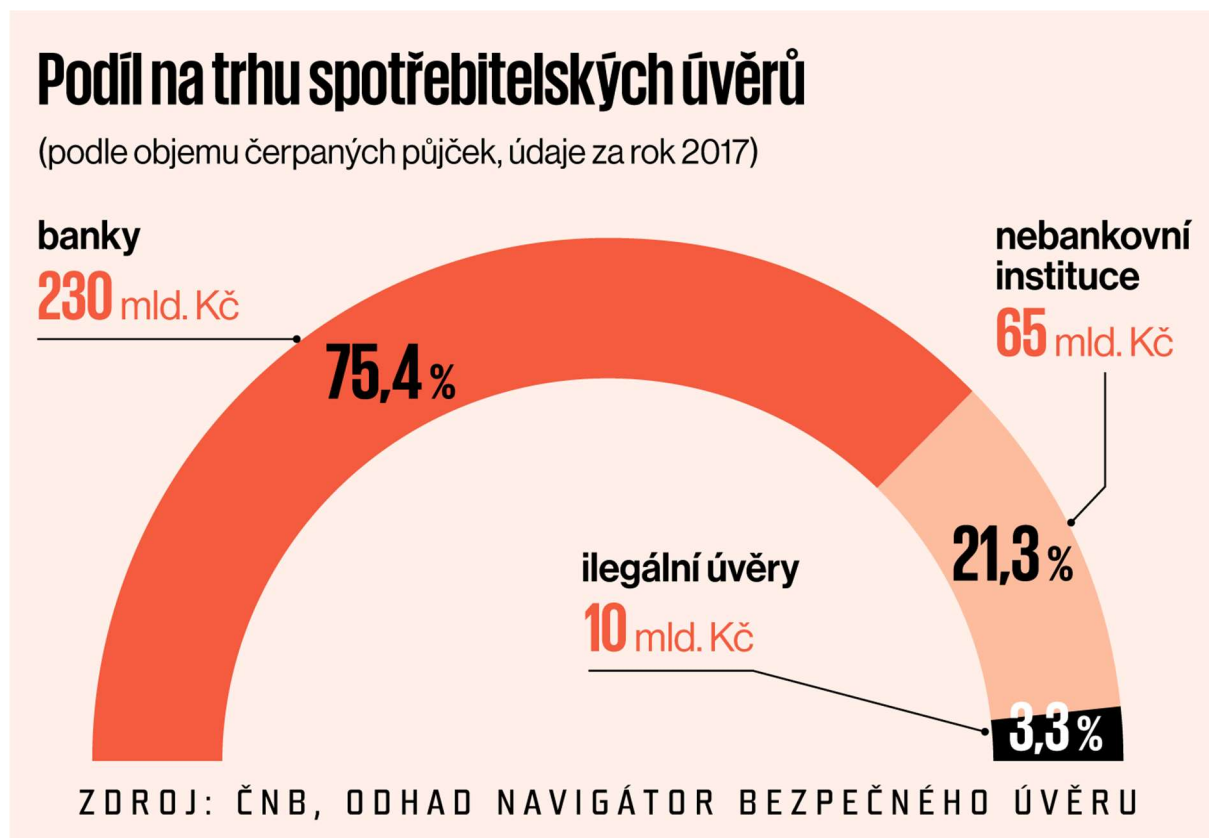
Kromě výše uvedených největších bank působí v České republice i řada dalších o poznání menších. Ale i tyto banky již získali řadu zákazníků. Především svým přístupem ke klientovi, kdy celou řadu požadavků tyto menší banky začali řešit online bez nutnosti banku osobně navštívit. Postupně tuto praxi převzali i tzv. „kamenné banky“. Za posledních 10 let hodně svých služeb přesunuli do online prostoru, zkrátili otevírací dobu poboček a pod tlakem menším bank, snížily nebo zrušily některé bankovní poplatky. Mezi nejznámější menší banky patří:

Zdroj: banky [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: weby jednotlivých bank

Bez ohledu na svou velikost, všechny bankovní instituce poskytují spotřebitelské půjčky neboli úvěry a stále drží dominantní podíl na trhu. I když můžeme sledovat, že v posledních letech se zvyšuje i podíl nebankovních institucí na tomto trhu. Tyto společnosti prezentují půjčku jako něco snadného rychlého, co vyřídíte než se Vám uvaří káva. televize je plná těchto reklamních spotů. Otázkou zůstává, kde je realita? A jak tyto snadné půjčky u kávy končí.

Obrázek 4 Podíl na trhu spotřebitelských úvěrů

Zdroj: Lichváři se přeorientoávají na podnikatele. *pravmiradceihned.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://pravmiradce.ihned.cz/c1-66077570-nova-pravidla-meni-trh-s-pujckami-lichvari-se-preorientovavaji-na-podnikatele>

Nový zákon měl pročistit trh se spotřebitelskými úvěry. Trh se sice změnil, extrémně drahé půjčky se ale nabízejí dál. U desítky nejdražších společností přeplatí dlužníci při třicetitisícové půjčce 20 tisíc korun i více. Někteří poskytovatelé přecházejí do ilegality. Na druhou stranu ale i nová pravidla obsahují "skulinu", která umožňuje nelicencovaným nebankovním společnostem v úvěrovém byznysu zůstat. Jen nesmí peníze nabízet spotřebitelům. "Takové společnosti se mohou přeorientovat na komerční půjčky pro OSVČ či právnické osoby, na které nedopadá regulace zákona o spotřebitelském úvěru," vysvětluje Schejbal.

3.2.2 Nebankovní instituce

Nebankovní sektor zahrnuje všechny ostatní společnosti, které nabízejí stejné nebo podobné služby jako banky a ostatní finanční instituce, ale bankami nejsou. Do 31.5.2018 nemusely tyto instituce plnit žádné zvláštní podmínky:

- neměly bankovní licenci
- nepodléhaly zvláštnímu zákonu (pouze obchodnímu zákoníku, zákonu o spotřebitelském úvěru a ustanovení občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách)
- nemusely plnit podmínky, které stanovuje centrální banka
- nepodléhaly bankovnímu dozoru
- jejich činnost nikdo pravidelně nereguluje ani nekontroluje ¹⁷

Tyto podmínky se naštěstí změnilly. Nový zákon o spotřebitelských úvěrech č. 25/2016 Sb. přinesl více propracovanou a komplikovanou právní úpravu povolení pro poskytování spotřebitelských úvěrů nebankovními poskytovateli.

Podmínky udělení Licence jsou specifikovány v § 10 Zákona.

Konkrétně udělí ČNB Licenci žadateli pokud:

- je akciovou společností, evropskou společností, nebo společností s ručením omezeným,
- má sídlo i skutečné sídlo na území České republiky,
- je důvěryhodný; podmínku důvěryhodnosti musí splňovat i ovládající osoba žadatele,
- je odborně způsobilý,
- má zřízenou dozorčí radu s takovými pravomocemi, jako jsou pravomoci dozorčí rady akciové společnosti podle zákona upravujícího právní poměry obchodních společností a družstev, je-li společností s ručením omezeným,

²⁰ VYBÍHAL, V. a kolektiv, *Slabikář finanční gramotnosti*, Vyd. 2. Praha: COFET, a.s., 2011, 416 s. ISBN: 978-80-9043-96-1-0, s 139.

- má počáteční kapitál alespoň ve výši 20 000 000 Kč, přičemž musí dodržovat kapitálovou přiměřenost ve výši 5 %,
- splňuje požadavky na výkon činnosti podle § 15 (viz níže „Další požadavky na výkon činnosti“),
- je jeho plán obchodní činnosti v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů podložený reálnými ekonomickými propočty,
- návrh pravidel jednání se zájemci o uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru splňuje požadavky stanovené Zákonem,
- má průhledný a nezávadný původ finančních zdrojů; podmínku průhledného a nezávadného původu finančních zdrojů musí splňovat i ovládající osoba žadatele, a
- údaje uvedené v žádosti umožňují identifikaci žadatele v příslušném základním registru.

Pokud ČNB ve správním řízení shledá, že žadatel splňuje veškeré podmínky stanovené Zákonem, zapíše žadatele do registru nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru, přičemž udělená Licence je platná následujících 5 let. Pokud vlastník licence během této doby zaplatí správní poplatek, bude mu lhůta dle § 12 Zákona automaticky prodloužena o dalších 5 let.²¹

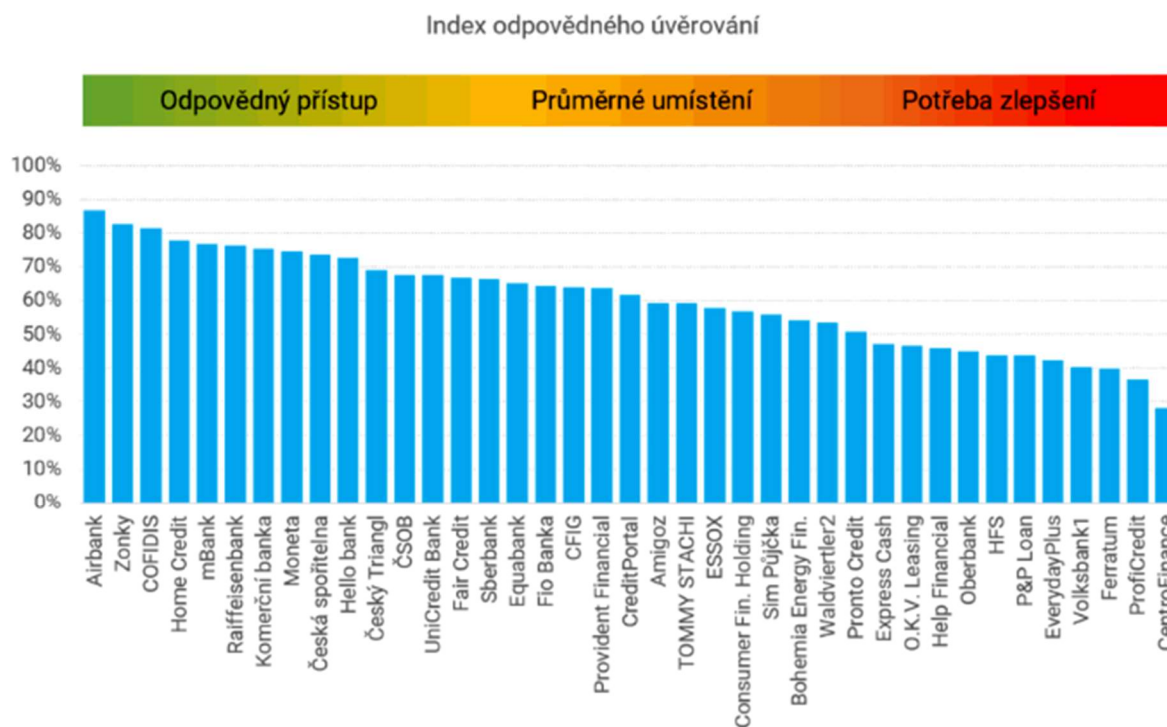
Je pravda, že mezi těmito společnostmi najdeme jak renomované společnosti s velkým portfoliem úvěrů, tak i pochybné firmy, které jak rychle vznikly, tak rychle zanikají a zanechávají po sobě nešťastné klienty. Právě tyto společnosti nabízejí produkty s jednoduchým procesem schvalování. Půjčují na počkání na cokoli přímo u obchodníků, a tak se jim daří získávat stále více klientů. Ale půjčují zpravidla za vyšší cenu než banky. Což znamená, že na úrocích zaplatí klient mnohem více. Doufejme, že se změnou zákona zůstaly jen ty solidní z nich. Zvláštním fenoménem posledních let se staly tzv. Peer to Peer půjčky. Jedná se přímé úvěrování bez účasti bankovních a jiných finančních institucí. Obchodování probíhá na P2P platformách, které celému procesu dodávají pravidla a řád. Mezi známé platformy v ČR se řadí např. Mintos, Zonky, Bondster, Bankerat a další.

²¹ Nebankovní poskytovatelé spotřebitelského úvěru a žádost o udělení oprávnění k jejich činnosti. *epravo.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nebankovni-poskytovatele-spotrebitelskeho-uveru-a-zadost-o-udeleni-opravneni-k-jejich-cinnosti-104083.html>

Tyto společnosti spojují investory, kteří mají peníze navíc a chtějí si přivydělat jejich zapůjčením (investovat), s lidmi, jež potřebují půjčit. Může se jednat o žadatele, kterým například nechtěla půjčit banka nebo dostali nevýhodné nabídky od bank či nebankovních společností. Každý ze zmíněných serverů má svá pravidla, princip je však stejný. Na jednu půjčku je zapotřebí více investorů, kdy každý může poskytnout jinou částku. Některé platformy navíc pomáhají půjčku dofinancovat, díky čemuž pak mají na investici také podíl. Úroky jsou většinou výhodnější oproti bankám. V České republice jsou P2P již celkem zaběhnuté, a jejich popularita stoupá.

Provozovatelé P2P platformy jsou v ČR regulovány jen jako tzv. poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu. Veškeré náležitosti spojené s výkonem činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu jsou stanoveny vyhláškou č. 141/2011 Sb. Schválení registrace subjektu jakožto poskytovatele platebních služeb malého rozsahu přísluší ČNB. Výkon činnosti dohledu však stále, na rozdíl od nebankovních subjektů poskytujících spotřebitelské úvěry, přísluší živnostenskému úřadu a České obchodní inspekci.²²

Obrázek 5 Index odpovědného úvěrování

Zdroj: Analýza spotřebitelských úvěrů, *Jakprezítduhy.cz*[online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.jakprezítduhy.cz/odpovedne-uverovani>

²² SEKERKA, B., *Řízení bankovních rizik.*, Vyd. 2. Praha: Profess Consulting, 1998. 206 s. ISBN 80-85235-56-0, s. 97.

Půjčování peněz je běžnou součástí našeho života. Půjčky ale nesmějí lidem přinášet více škody než užitku. Věřitelé nemohou zneužívat svého silnějšího postavení a půjčovat peníze neodpovědně a za nepřijatelných podmínek. Společnost Člověk v tísní chování jednotlivých společností dlouhodobě sleduje a zasazuje se o to, aby se trh se spotřebitelskými úvěry postupně kultivoval. Proto byl zaveden v roce 2017 index odpovědného úvěrování:

- Pololetní hodnocení všech společností s licenci ČNB
- Kromě spotřebitelských půjček jsou sledovány i mikroúvěry
- Hodnocení je založeno na více než 15 kritériích
- Transparentnost nabídky, nákladů a postupu při vymáhání²³

3.3 Finanční gramotnost

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

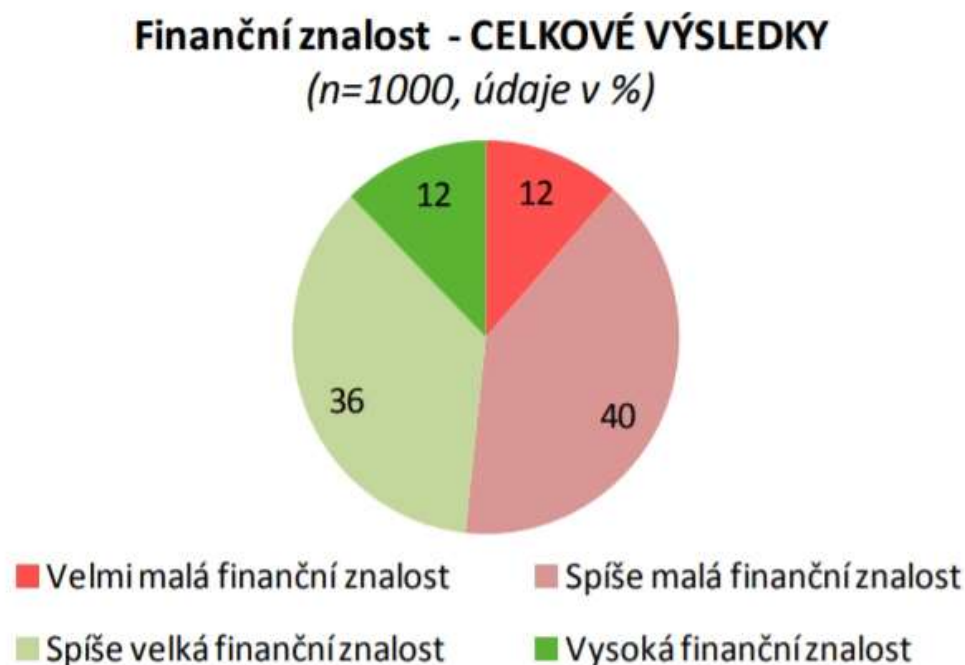
Definice finanční gramotnosti je strukturovaná. Finanční gramotnost jako správa osobních/rodinných financí zahrnuje tři složky: gramotnost peněžní, cenovou a rozpočtovou.

- Peněžní gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi a dále správu nástrojů k tomu určených (např. běžný účet, platební nástroje apod.).
- Cenovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro porozumění cenovým mechanismům a inflaci.
- Rozpočtovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu osobního/rodinného rozpočtu (např. schopnost vést rozpočet, stanovovat finanční cíle a rozhodovat o alokaci finančních zdrojů) a zahrnuje i schopnost zvládat různé životní situace z finančního hlediska. Rozpočtová gramotnost zahrnuje vedle výše popsané obecné složky také dvě složky specializované: správu finančních

²³ Odpovědné úvěrování. *jakprezidluhy.cz*[online]. 2021 [cit.2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/odpovedne-uverovani>

aktiv (např. vkladů, investic a pojištění) a správu finančních závazků (např. úvěrů nebo leasingu). To předpokládá v obou případech orientaci na trhu různě komplikovaných finančních produktů a služeb, schopnost mezi sebou jednotlivé produkty či služby porovnávat a volit ty nejvhodnější s ohledem na konkrétní životní situaci. Součástí finanční gramotnosti by měla být i informační gramotnost a právní gramotnost. Pojem finanční gramotnost není historicky nic nového a dříve znamenal, jako základ výchovy mladých v rodině i ve škole, v podstatě umění nebo schopnost hospodařit se svým majetkem a penězi.²⁴

Obrázek 6 Finanční znalost

Zdroj: Výsledky měření úrovně finanční gramotnosti dospělé populace České republiky 2015, *investujeme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z <https://www.investujeme.cz/clanky/financni-gramotnost-jak-se-meri/>

Celkem 48 % dotázaných v průzkumu dosahovalo spíše velké či vysoké finanční znalosti. Naopak 52 % dotázaných mělo finanční znalost spíše malou nebo velmi malou. Nižší průměrnou znalost dosahují především lidé s nižšími příjmy, mladí do 29 let a starší 60 let, lidé ekonomicky neaktivní a studenti. Nejvyšší závislost je ale mezi finanční znalostí a nejvyšším dosaženým vzděláním.

²⁴ Definice finanční gramotnosti. *digifolio.rvp.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné <https://digifolio.rvp.cz/view/artefact.php?artefact=58591&view=2939&block=18975>

Finanční gramotnost je celoživotním studium, které nikdy nekončí a do kterého se opravdu vyplatí investovat dostatek času. U dětí to platí dvojnásob. V budoucnu bude totiž finančně gramotný člověk lépe dosahovat osobní prosperity a je velká pravděpodobnost, že se nebude zbytečně zadlužovat. Lidé, kteří rozumí světu peněz a cen, jsou schopni odpovědně spravovat osobní nebo rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků. To všechno s ohledem na měnící se životní situace.

Pojmy, které by měly znát a chápat děti 1. stupně základní školy:

- peníze (mince a bankovky);
- funkce a hodnota peněz;
- banka, bankomat, platební karta;
- majetek a vlastnictví;
- hospodaření – spoření, základní principy a pravidla;
- hospodaření – osobní rozpočet;
- půjčka za úplatu (úrok) – základní princip půjčování a úroku.

Pojmy, které by měly znát a chápat děti 2. stupně základní školy:

- banka, pojišťovna a další finanční instituce a jejich finanční služby – základ;
- hrubý a čistý příjem;
- rozpočet domácnosti;
- spoření a investice – základní principy;
- pojištění – základní principy;
- půjčky, úvěry – základní typy úvěrů, rizika půjčování a nesplácení.

Na rozdíl od dětí na druhém stupni základní školy není pro středoškoláky tak atraktivní dívat se na peníze přes rodinu (ve smyslu máma, táta a já). Spíše je zajímaví jejich potřeby, tzn. co budou potřebovat, až se budou stavět na vlastní nohy, případně co potřebují tady a teď. Hovory o penězích tedy zaměřujte na potřeby dítěte. Mnohem hlouběji se při společných rozhovorech můžete zabývat různými finančními produkty na „plusové“ straně, tedy spořicími a investičními produkty.

Důležitou součástí výuky je také dluhová problematika, aby si dcera nebo syn byli vědomi možných negativních důsledků neuvážených půjček apod. Na střední škole už také začíná období brigád, někteří náctiletí si tak mohou mnohem lépe (oproti pouhé práci s kapesným) v praxi vyzkoušet správné, ale i špatné finanční návyky.²⁵

Finanční vzdělávání s netýká zdaleka jen dětí, stále existuje velká skupina dospělé populace, která nerozumí základním ekonomickým pojmům. Finanční gramotnost v České republice zvyšuje, stále se však dvě třetiny dospělých nechovají ekonomicky zodpovědně. Vláda proto schválila aktualizovanou Národní strategii finančního vzdělávání 2.0 předloženou Ministerstvem financí. Stát bude pokračovat ve finančním vzdělávání ve školách, a nově se zaměří i na dospělé s důrazem na nejvíce ohrožené skupiny.

„Vedle již fungujícího povinného finančního vzdělávání na základních a středních školách, které Česká republika zavedla jako jedna z prvních zemí na světě, se nově zaměříme na ohrožené skupiny dospělé populace, jako jsou senioři, lidé čerpající pomoc v hmotné nouzi a nezaměstnaní. Vedle nich i na sociální pracovníky nebo policisty, kteří těmto ohroženým osobám pomáhají,“ vysvětluje ministryně financí Alena Schillerová a dodává: „Ze 14 zemí Evropské unie jsme v průzkumu finanční gramotnosti OECD skončili jedenáctí. Skoro dvě třetiny českých domácností nesestavují rodinný rozpočet a pětina dospělých vůbec aktivně nespoří. A to je velmi nezodpovědný přístup.“

Aktualizovaná strategie navazuje na úspěšnou strategii z roku 2010. „Závazek rozvíjet finanční vzdělávání přímo vyplývá z programového prohlášení naší vlády. Jedná se o důležitý nástroj, který doplňuje novou spotřebitelskou legislativu Ministerstva financí v oblasti spotřebitelských úvěrů, pojištění či směnářenské činnosti,“ uvádí Alena Schillerová. Strategie rovněž reflektuje aktuální výzvy, jimiž jsou např. rozšiřující se nabídka korporátních dluhopisů vykazujících podvodné rysy, nekalé obchodní nabídky mířené na seniory a nezaměstnané, extrémní dostupnost a agresivní marketingová podpora rychlých půjček či využívání sofistikovaných psychologických nátlakových metod v osobním prodeji.

²⁵ Cesta k finanční gramotnosti dětí krok za krokem. *radcenafinance.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://www.radcenafinance.cz/finance/cesta-k-financni-gramotnosti-deti-krok-za-krokem/>

Od prvního čtvrtletí roku 2020 vede Ministerstvo financí na svých webových stránkách [financnigramotnost.mfcr.cz](https://www.mfcr.cz). Národní registr projektů finančního vzdělávání. Jeho cílem je informovat zájemce o projektech, které poskytují nezávislé, odborné a objektivní finanční vzdělávání.²⁶

3.4 Podmínky a průběh sjednání úvěru

Podmínky, které musí klient splnit, aby získal spotřebitelský úvěr se mohou u jednotlivých poskytovatelů výrazně lišit. K základním podmínkám patří:

- státní občanství ČR nebo SR s trvalým pobytem v České republice
- věk 18 let a více
- příjem, který lze doložit
- bez záznamu v registru dlužníků
- vlastní bankovní účet
- telefonické spojení

Doklady, které je třeba doložit:

- kopie občanského průkazu
- kopii druhého dokladu (cestovní pas, řidičský průkaz)
- až 3 výpisy z bankovního účtu
- doložení příjmů (OSVČ daňové přiznání)

Místo sjednání úvěru:

- na pobočce
- online
- telefonicky

²⁶ Ministerstvo financí chce finančně vzdělávat. *.mfcr.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/ministerstvo-financi-chce-financne-vzdel-37119>

Průběh sjednání úvěru:

- předložení dokladů
- sdělení účelu úvěru (nový úvěr, konsolidace půjček)
- prověření v registrech dlužníků (BRKI, NRKI, SOLUS)
- nastavení parametrů půjčky (výše půjčky, výše splátky, možnost pojištění)
- sestavení nabídky (úrok, RPSN, délka úvěru, sankce)
- uzavření úvěru (podpis smlouvy)
- načerpání peněz na bankovní účet klienta

Průběh sjednání úvěru se liší podle místa uzavírání smlouvy, na pobočce probíhá vše na osobnější úrovni, vše lze vyřídit také telefonicky. Požadované doklady se dají poslat emailem. Většina poskytovatelů má na svých stránkách interaktivní formuláře. Jejich vyplněním lze také úvěr sjednat s dodatečným souhlasem po telefonu, případně podpisem v internetovém bankovníctví.

BRKI Bankovní registr klientských informací

Jedná se o registr, který provozuje společnost CBCB (Czech Banking Credit Bureau) a kde se nachází každá fyzická osoba, která má ať už s bankou nebo stavební spořitelnou aktuálně uzavřenou úvěrovou smlouvu, nebo v minulosti uzavřenu smlouvu měla případně, jestli aktuálně někde žádá. V BRKI jsou evidovány tyto typy úvěru: hypoteční úvěr, úvěr ze stavebního spoření, spotřebitelský úvěr, kreditní karta, kontokorent, leasing. Tento registr vypovídá o bonitě neboli platební morálce fyzických osob. Při každé žádosti o hypoteční úvěr podepisujete souhlas, že banka může nahlédnout do tohoto registru a je důležitým faktorem při rozhodování, jestli vám bude úvěr schválen. Jedná se o soubor klientských informací, kterým vznikl ať už v minulosti nebo současnosti jakýkoliv závazek proti bance nebo stavební spořitelně.²⁷

²⁷ Bankovní slovník. *.banky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-012]. Dostupné z: <https://www.banky.cz/bankovni-slovník/brki/?ref=copy>

NRKI Nebankovní registr klientských informací

Nebankovní registr klientských informací (NRKI) provozuje zájmové sdružení právnických osob CNCB – Czech Non-Banking Credit Bureau, z.s.p.o., které bylo založeno v roce 2004 za účelem zajištění a zprostředkování vzájemného informování věřitelských subjektů (leasingových a úvěrových společností) o údajích vypovídajících o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce jejich klientů – fyzických a právnických osob. NRKI shromažďuje od věřitelských subjektů údaje o jejich klientech a zajišťuje jejich zpracování. Společnost CRIF poskytuje Nebankovními registru klientských informací technické služby.²⁸

SOLUS

je zájmové sdružení právnických osob, jehož cílem je v rámci tzv. odpovědného úvěrování přispívat k prevenci předlužování klientů, k prevenci růstu počtu dlužníků v prodlení, ke zvyšování vymahatelnosti stávajících dluhů po splatnosti a rovněž ke snižování potenciální finanční ztráty věřitelů. Členové sdružení SOLUS se od roku 1999, kdy byl SOLUS zaregistrován a zahájil činnost, snaží minimalizovat finanční ztráty z poskytovaných služeb tak, aby je v ceně poskytované služby nemuseli hradit klienti s dobrou platební morálkou. Název Sdružení vznikl složením počátečních písmen z původního názvu, a to Sdružení na Ochranu Leasingu a Uvěřů Spotřebitelům, který zároveň nejlépe charakterizuje jeho hlavní cíl.

Členové sdružení se rekrutují z různých hospodářských oblastí. Najdeme mezi nimi jak bankovní společnosti a nebankovní společnosti, tak dodavatele energií, poskytovatele mobilních služeb i různé pojišťovny. Tato širší záběru ovšem znamená, že záznam v registru SOLUS nevzniká, jak by se na první pohled zdálo, jen při nesplácení velkých úvěrů a hypoték. Vaše jméno se může v registru SOLUS objevit i při nezaplacení účtu za elektřinu, plynu nebo třeba i mobilní telefon. Záznam v Registru SOLUS bude mít klient, který se dostal do prodlení s plněním tří po sobě jdoucích splátek (na počátku smluvního vztahu dvou a ke konci postačí nesplnění jen splátky jediné), jejichž výše přesáhla 500 Kč a zároveň trvá déle než 30 dní, anebo z jeho strany došlo k jinému neplnění smluvních povinností s následkem zápisu do registru. Záznam bude v registrech veden ještě 1 rok (záznam od telekomunikačního operátora) nebo 3 roky po splacení dluhu (záznam od banky nebo nebankovní úvěrové instituce).²⁹

²⁸ Nebankovní registr klientských informací. *crif.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.crif.cz/registry/nebankovni%3%AD-registr-klientsk%3%BDch-informac%3%AD-nrki/>

²⁹ Historie sdružení. *solus.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/o-sdruzeni/historie-sdruzeni/>

Registr a záznamy o klientech

Pokud klient uzavře smlouvu s některým z výše jmenovaných subjektů (ať už se jedná o úvěr, dodávku plynu nebo elektřiny, telefonní paušál apod.), souhlasí zároveň s tím, že smí být zanesen do registru.

Význam registru SOLUS

Existence sdružení SOLUS a jeho „registru dlužníků“ vytváří užitečný nástroj pro bankovní i nebankovní instituce při poskytování nejrůznějších úvěrů, od těch běžných spotřebitelských až po hypotéky v řádech milionů korun. Představuje jednoduchý způsob, jakým si poskytovatelé úvěrů ověřují schopnost žadatele splácet své závazky. Lidé většinou nevědí, že kromě negativních informací o klientech jsou do registru SOLUS zadávány i informace pozitivní. To zvyšuje bonitu klienta a napomáhá především při sjednávání úvěrů.

Výpis z registru SOLUS

Za určitý poplatek si každý občan může nechat zaslat výpis z registru. Na výběr je hned několik způsobů. Je možné nechat si zaslat výpis poštou nebo do SMS. Nenechte se ale překvapit tím, že je tato služba zpoplatněna. Poplatek za papírový výpis je stanoven na 250 Kč, a to jak pro fyzické, tak pro právnické osoby.³⁰

3.5 Konsolidace půjček a refinancování úvěru

Co je konsolidace? Nejprve trochu o etymologii slova. Původní konsolidace latinského slova se skládá ze dvou slov: con – což znamená "spolu, současně společně" a solidare – přeloženo jako "posilující, vytvrzující". Podstatou konečného konceptu je sjednotit, něco shromáždit.³¹ Konsolidace úvěrů znamená sloučení více úvěrů do jednoho většího. Výhodou tohoto řešení je, že namísto splácení více úvěrů se splácí pouze půjčka jedna. Předpokladem úspěšné konsolidace je, aby obchodní podmínky dovozovaly předčasné splacení anebo mimořádnou splátku. Mezi hlavní výhody patří zejména snížení měsíčních splátek a upravení splátkového kalendáře. Konsolidovat své závazky nemůže bohužel každý. Dlužník nesmí být na pokraji bankrotu. Pokud se již dostane do této fáze, banka mu nedovolí jeho závazky zkonsolidovat.

³⁰ Slovník pojmů. *moneta.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/solus>

³¹ What-is-consolidation-meaning-of.cs. *puntomariner.com* [online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://cs.puntomariner.com/what-is-consolidation-meaning-of>

Obrázek 7 Využití konsolidace úvěrů

Zdroj: Význam konsolidačních úvěrů., *vyplnto.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/vyznam-konsolidacnich-uveru/>

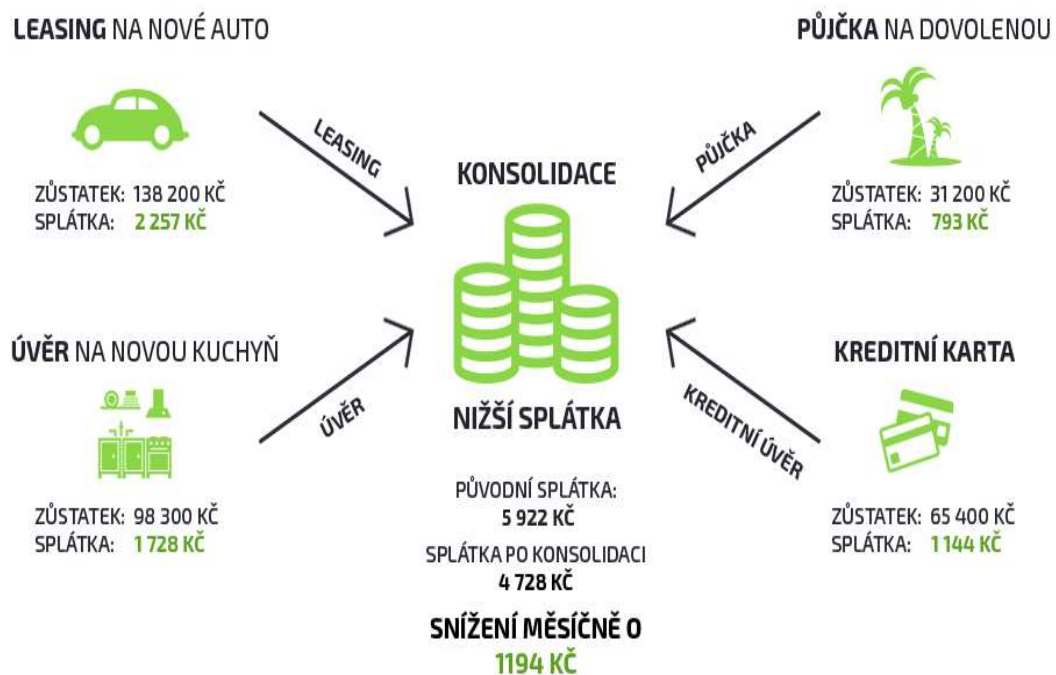
V některých případech konsolidaci dlužník sám nerealizuje, ale například s pomocí finančního poradce. Jemu dlužník vystaví plnou moc, která ho zmocňuje k provádění nezbytných právních úkonů. Jde především o nahlížení do registrů dlužníků a ověření, že klient není v exekučním řízení. Ale ani konsolidace nemusí pro dlužníka skončit dobře. V některých případech může skončit finanční katastrofou, kdy se dlužník nechá zlákat nabídkou banky a půjčí si více než nutně potřebuje pro konsolidaci svých předchozích závazků. Důvodem ke konsolidaci je buďto, že je dlužník informovaný a ví, že konsolidací si může pomoci snížit celkovou zátěž placených úroků a sloučením úvěru si tak zlevní celý dluh. Nebo je dlužník již v situaci, kdy mu dluhy přerůstají přes hlavu. Kdy splátky úvěru spolu s náklady na život převyšují jeho příjmy.³²

³² JANDA, J., *Jak šťastně žít na dluh.*, Vyd. 1. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2013. 176 s. ISBN 978-80-247-7833-7, s. 139

Výhody konsolidace úvěrů:

- snížení splátky
- snížení poplatků
- možnost prodloužení doby splácení
- možnost předčasné splacení půjčky
- obecné snížení zatížení rozpočtu klienta

Obrázek 8 Konsolidace

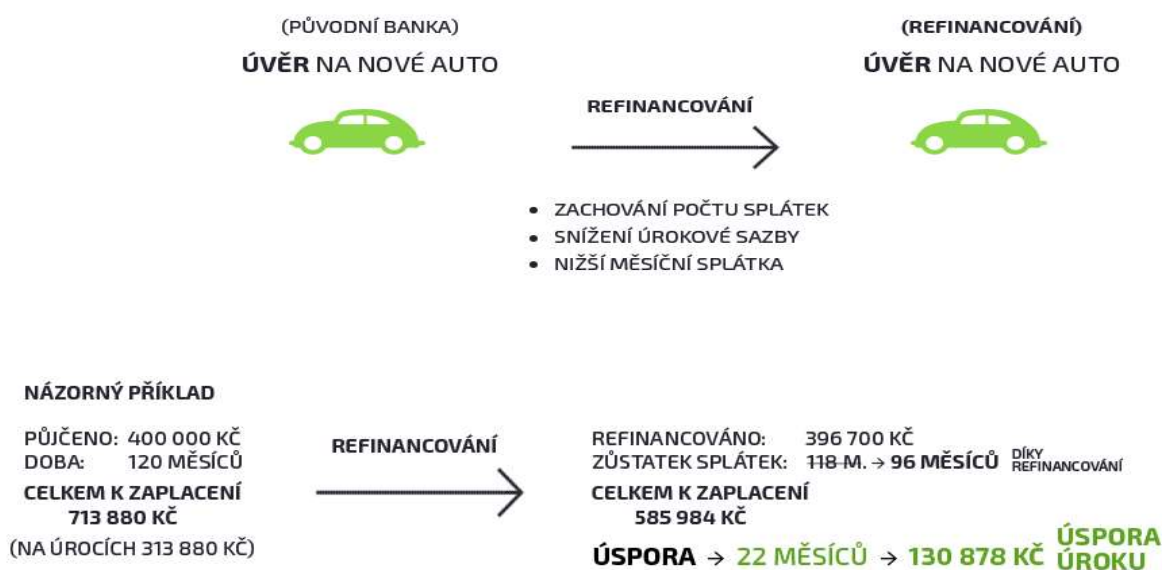
Zdroj: Úvěrové produkty., *aaarefinancovani.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z <https://www.aaarefinancovani.cz/uverove-produkty>

Další možností, jak zlevnit celý dluh je refinancování úvěru. V podstatě se jedná o znovu sjednání úvěru, kterým se zaplatí ten předchozí. Bankovní i nebankovní instituce tuto službu rádi nabízejí k získávání nových klientů.

Výhody refinancování úvěru:

- výrazné snížení úroku
- možnost mimořádné splátky a doplacení půjčky
- možnost ovlivnit délku splácení

Obrázek 9 Refinancování

Zdroj: Úvěrové produkty., [aaarefinancovani.cz](https://www.aaarefinancovani.cz) [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z <https://www.aaarefinancovani.cz/uverove-produkty>

Refinancování spotřebitelského úvěru hypotékou

Spotřebitelský úvěr, resp. jakýkoliv neúčelový úvěr, lze ve specifických podmínkách refinancovat hypotékou. Rodinnému rozpočtu tento krok může přinést úlevu na výdajové stránce, zejména s ohledem na delší splatnost a nižší úrokovou sazbu, které se projeví v nižší splátce hypotéky.

Dostupná možnost v podobě neúčelové hypotéky

Tzv. americké hypotéky jsou úvěrem, kdy banka poskytuje zákazníkovi peníze oproti zástavě nemovitosti s tím, že zákazník neprokazuje bance účel, na který peníze použije. Splatnost neúčelové hypotéky činí zpravidla 20 let, úrokové sazby se pohybují zpravidla mezi 4 % - 6 %.

Banka v tomto případě zkoumá pouze:

- zástavní hodnotu nemovitosti
- příjmy zákazníků
- výdaje zákazníků
- historickou platební morálku zákazníků³³

³³Refinancování spotřebitelského úvěru hypotékou., [kurzy.cz](https://www.kurzy.cz) [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/574442-refinancovani-spotrebitelskeho-uveru-hypotekou--jake-jsou-moznosti/>

3.6 Exekuce

Exekuce (z latinského *exsecutio*, vykonání, provedení) neboli vykonávací řízení je nucený výkon exekučního titulu. Tím je např. vykonatelné rozhodnutí soudu, vykonatelný rozhodčí nález, notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, vykonatelné rozhodnutí orgánu státní správy a územní samosprávy, nebo jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon.

Nedojde-li ke splnění určité povinnosti ze strany dlužníka. Jedná se obvykle o vymáhací řízení, aby dlužník zaplatil svůj dluh věřiteli. V rámci exekučního řízení dochází k zabavování a prodeji movitého a nemovitého majetku dlužníka, srážkám z jeho mzdy, zřízení zástavního práva na jeho majetek atd.³⁴

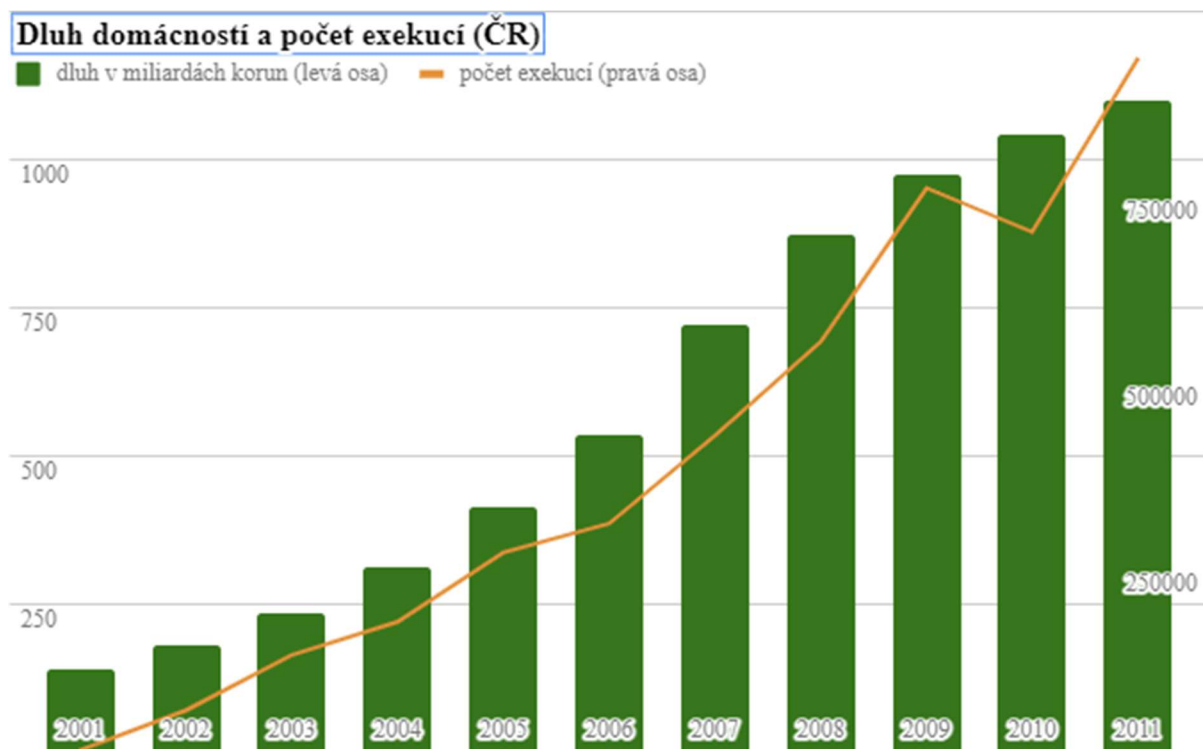
Možná naše doba vejde do dějin jako doba dluhová. Náš dluh v posledních desetiletích nenarůstal kvůli nedostatku, ale naopak z přemíry, z přebytku. Naše společnost hladem netrpí, musí ale řešit jiný problém – jak pohostit sytého? Výmluvné je rčení, které se používá na Slovensku: *Oko by jedlo, ale břicho už je plné*. Čím více toho máme, tím více toho chceme. Otázkou je proč? Mysleli jsme si, že spotřeba povede k saturaci, nasycení našich potřeb. Opak se ukázal být pravdou. čím více toho máme, tím více toho potřebujeme.

Stačí jen porovnat, co vše jsme nepotřebovali před dvaceti lety (počítač, mobilní telefon) a co vše objektivně potřebujeme dnes (ultralehký laptop, neustálé rychlé připojení k internetu atd.) Ačkoli bohatý by měl mít méně nenaplněných potřeb než chudý, skutečnost se vyvíjí zcela opačně. Keynes jedno řekl, že mzdy jsou neelastické směrem dolů tedy pokud mzdy rostou, je vše v pořádku, ale jen velice obtížně, za cenu veliké psychologické újmy se snižují. Ve skutečnosti je sto spíše spotřeba, která je neelastická směrem dolů. Je jednoduché stoupat ke spotřebnímu vrcholu, ale zcela asymetricky nepříjemné vracet se zpátky dolů. Každá uspokojená tužba plodí touhu novou, a zanechává nás tak neuspokojené. Je proto nutné dávat si pozor na každou novou touhu, kterou si pořídíme – stává se pro nás totiž novou závislostí. Neboť spotřeba je jako droga.³⁵

³⁴ Exekuce. *cojeto.superia.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://cojeto.superia.cz/pravo/exekuce.php>

³⁵ SEDLÁČEK, T., *Ekonomie dobra a zla.*, Vyd. 2. Praha: GRADA 65. pole, 2012. 367 s. ISBN 978-80-87506-10-3, s. 240

Obrázek 10 Dluh domácností a počet exekucí v ČR

Zdroj: Dluh domácností a počet exekucí v ČR., *bankovnipoplatky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z <https://www.bankovnipoplatky.cz/vyvoj-zadluzeni-domacnosti-v-ceske-republice--dluzime-pres-bilion-vetsinu-na-bydleni-17037.html>

Pokud dlužník nemá peníze na splácení svých závazků má dostatek příležitostí, aby s věřitelem začal komunikovat. Strkat hlavu do písku se v tomto případě nevyplácí. Mezi uzavřením úvěru a nařízením exekuce uběhne zpravidla poměrně dlouhá doba. Ze strany věřitele dochází v tomto období k řadě úkonů, jak situaci řešit.

Předpisy upravující exekuční řízení ve verzi ve znění účinném ke dni 28.5.2020

- Zákon č. 120/2001 Sb. - exekuční řád
- Vyhláška č. 329/2008 Sb. - o centrální evidenci exekucí
- Vyhláška č. 330/2001 Sb. - o odměně a náhradách soudního exekutora
- Zákon č. 99/1963 Sb. - občanský soudní řád
- Vyhláška č. 37/1992 Sb. - o jednacím řádu pro krajské a okresní soudy
- Vyhláška č. 418/2001 Sb. - o postupech při výkonu exekuční a další činnosti

- Zákon č. 119/2001 Sb. - kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí
- Zákon č. 292/2013 Sb. - zákon o zvláštních řízeních soudních
- Zákon č. 191/2020 Sb. - o některých opatřeních ke zmírnění dopadu epidemie koronaviru SARS-CoV 2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu³⁶

Aby se člověk stal osobou, na kterou je vyhlášena exekuce, nemusí si vlastně ani nic půjčovat. Stačí nehradit nějaký čas nájemné, pojistné nebo neplnit vyživovací povinnost. V České republice počet exekucí neustále roste. Významnou část tvoří právě nesplácené úvěry nebo půjčky. Pokud soud vyhoví návrhu věřitele na zahájení exekuce, spolu s vydáním usnesení o nařízení exekuce pověří provedením exekuce vybraného soudního exekutora. Exekutor doručení usnesení o nařízení exekuce účastníkům řízení a dalším relevantním subjektům. Dlužníkovi zároveň začne běžet 15denní lhůta, během které má šanci uhradit dluh za zvýhodněných podmínek – o 50 % se snižuje odměna soudního exekutora a náhrady jeho hotových výdajů.³⁷

Průběh exekučního řízení

1. Návrh na provedení exekuce – Věřitel nejprve podá návrh na zahájení exekučního řízení. Musí však disponovat vykonatelným exekučním titulem. (pravomocný vykonatelný platební rozkaz)

2. Usnesení o nařízení exekuce – Soud návrhu věřitele vyhoví tím, že vydá usnesení a pověří soudního exekutora provedením svého rozhodnutí. Exekutor vyzve dlužníka k dobrovolné úhradě dluhu do 15 dnů a současně dohledává majetek dlužníka, který by bylo možné exekučně postihnout. Součástí usnesení o nařízení exekuce je také rozhodnutí soudu o tom, že dlužníkovi zakazuje nakládat s majetkem. Jedná se o tzv. generální inhibitorium.

³⁶ Předpisy upravující exekuční řízení. *ekcr.cz* [online]. 2021 [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/predpisy/24-predpisy-upravujici-exekucni-rizeni?w=>

³⁷ Jednotlivé fáze exekučního řízení. *ekcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2020-12-05]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/808-13-jednotlive-faze-exekucniho-rizeni?w=>

3. Vydání exekučního příkazu – O způsobu provedení exekuce rozhoduje exekutor. Exekučním příkazem se rozumí příkaz k samotnému provedení exekuce některým ze způsobů uvedených v exekučním řádu. Ihned po vydání usnesení o nařízení exekuce může exekutor vydat exekuční příkaz. Jeho vydání má řadu zásadních důsledků:

- a) Upřesňuje se jím, který majetek bude postižen, a vyplývá z něj i způsob provedení exekuce.
- b) Důsledkem doručení exekučního příkazu dlužníkovi či poddlužníkovi je bezvýjimečné inhibitorium, tedy bezvýjimečný zákaz dlužníkovi nakládat s majetkem, který je postižen exekučním příkazem.
- c) Okamžik doručení exekučního příkazu určuje pořadí prováděné exekuce při konkurenci více druhů exekuce (správní, výkonu rozhodnutí, provádění exekuce). Exekuční příkaz ovšem může být vydán pouze na majetek, který je přesně určen a exekutor jej tedy zná. Na majetek, který exekutor nepostihl exekučním příkazem, se dále vztahuje generální inhibitorium jako důsledek nařízení exekuce soudem a dlužník může tohoto majetku použít k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti.

Zda budou vydané exekuční příkazy realizovány a jakou formou, může dlužník ovlivnit svým aktivním přístupem.

4. Některá z forem obrany dlužníka proti exekuci

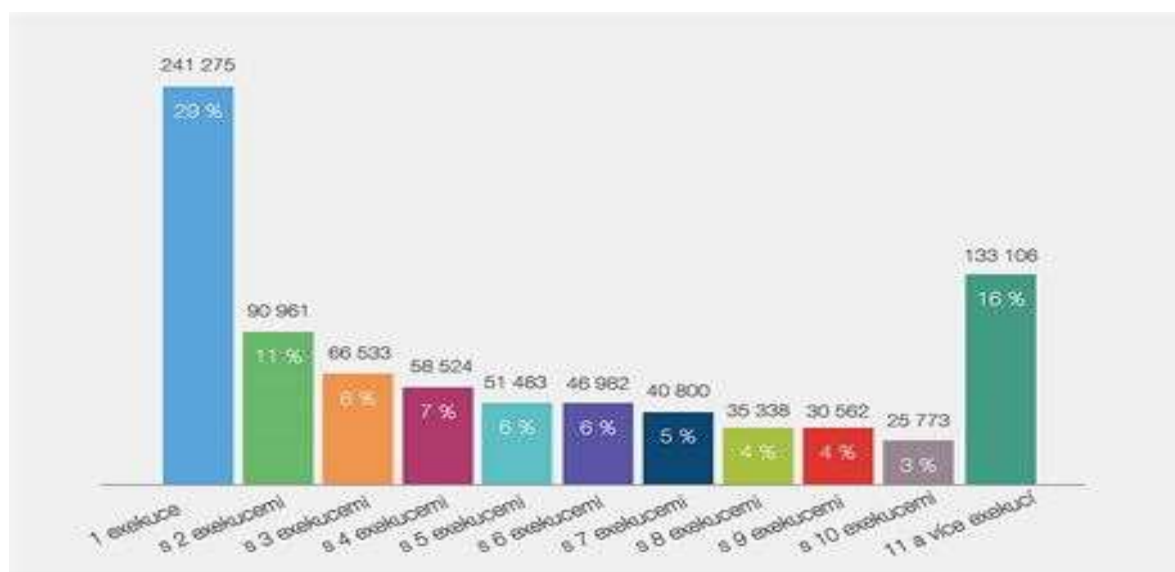
- a) odvolání (proti usnesení o nařízení exekuce)
- b) návrh na zastavení exekuce (buď v částečném, či plném rozsahu)
- c) návrh na odklad exekuce
- d) uplatnění námítky podjatosti exekutora

5. Samotné provádění exekuce poté, co bylo zamítnuto odvolání, návrh na zastavení či odklad apod.

6. Vymožení nákladů exekuce a jejich vyplacení věřiteli³⁸

³⁸ Jednotlivé fáze exekučního řízení. *ekcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2020-12-05]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/808-13-jednotlive-faze-exekucniho-rizeni?w=>

Obrázek 11 Počet exekucí na dlužníka

Statistika Exekuční komory ČR za rok 2018

Zdroj: Exekuce oddlužení exekutorská komora., *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/exekuce-oddluzeni-exekutorska-komora.A190513_132834_ekonomika_are

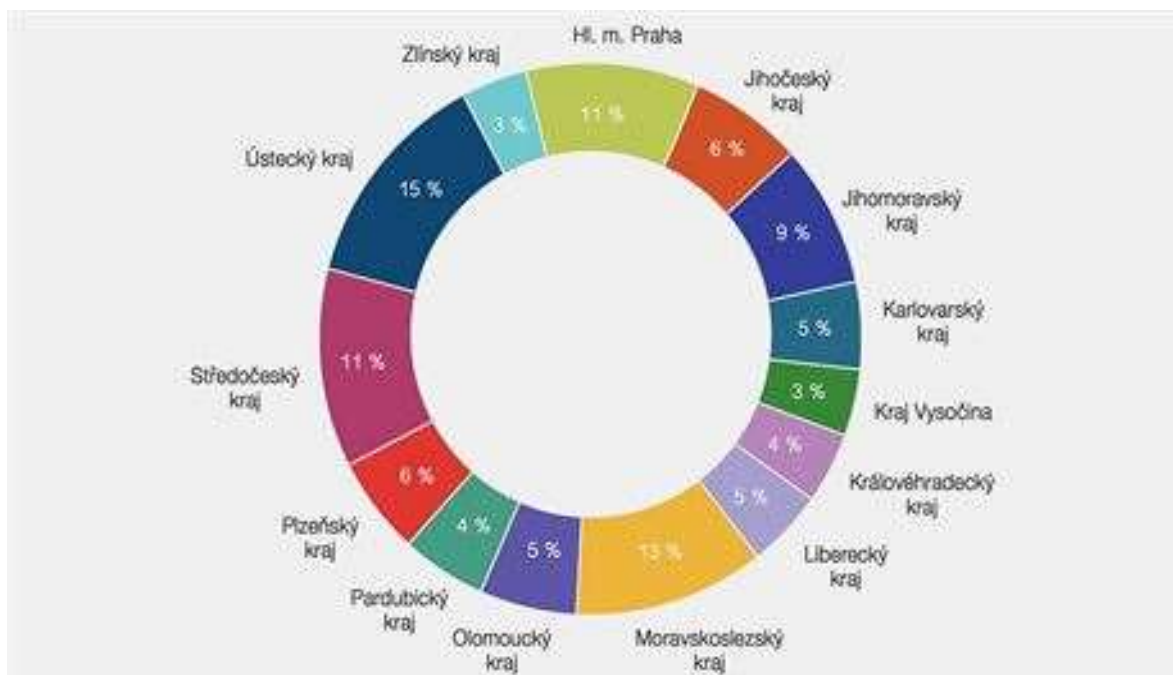
Počet exekucí v roce 2018 klesl. Důvodem klesající tendence je podle exekutorů vysoká míra zaměstnanosti i změna zákona o spotřebitelském úvěru. Ten mimo jiné nutí finanční společnosti k důslednějšímu prověřování platby schopnosti dlužníka ještě před půjčením. Není výjimkou, že dlužník má více než jednu exekuci, jak ukazuje graf

I přes příznivější čísla však zůstává množství osob v exekuci problémem. Exekutorská komora ČR upozorňuje zejména na vícečetné exekuce, které výrazně navyšují celkový počet vedených exekučních řízení. Těch bylo loni přes 4,6 milionů. Jedna osoba tak měla v průměru 5,7 exekučních řízení. Vymáhaná částka dosáhla 63 339 korun v rámci jedné exekuce.

Co se týče geografického rozložení, pak nejvyšší podíl osob v exekuci se stejně jako v předcházejících letech nacházel v Ústeckém kraji (15 procent) a v Moravskoslezském kraji (13 procent). Nejméně povinných naopak pochází v kraji Zlínském (3 procent) a z Vysočiny (3 procent).³⁹

³⁹ Statistika Exekuční komory za rok 2018. *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/exekuce-oddluzeni-exekutorska-komora.A190513_132834_ekonomika_are

Obrázek 12 Podíl osob v exekuci podle krajů v ČR

Zdroj: Exekuce oddlužení exekutorská komora., *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/exekuce-oddluzeni-exekutorska-komora.A190513_132834_ekonomika_are

3.7 Insolvence – osobní bankrot

Slovo „Insolvence“ pochází z latiny a v překladu znamená „neschopnost dostáti peněžitým závazkům“. Nejedná se tedy o jakýsi moderní úkaz, nýbrž se v historii lidstva objevuje po staletí. O osobním bankrotu by měl člověk začít vážně přemýšlet, pokud nezvládá splácet své dluhy nebo mu taková situace hrozí. Jeho situace není řešitelná konsolidací půjček ani refinancováním. Má několik exekucí stále platí, a přesto je splacení dluhů v nedohlednu. Neustále jen přemýšlí, komu dřív poslat splátku. Samozřejmě by bylo nejlepší se do takové situace vůbec nedostat, ale to se zase vracíme na začátek k finanční odpovědnosti a gramotnosti. Insolvenční řízení je možno vnímat i jako poslední záchranu před tím, než člověk dopadne na samé dno, přijde o všechno a doslova skončí na ulici.

Jelikož stav, kdy dlužník není schopen dostát svým peněžitým závazkům (je tzv. „insolventní“) je v konečném důsledku nevýhodný nejen pro dlužníka samotného, nýbrž také pro jeho věřitele, stát i společnost jako celek, je stav insolvence právně regulován. Tato regulace je v právním řádu České republiky provedena především zákonem č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).⁴⁰

1. června 2019, nabyla účinnosti novela insolvenčního zákona, díky níž na možnost osobního bankrotu dosáhl širší okruh lidí. Po její účinnosti vzrostl počet osobních bankrotů i návrhů na ně téměř o dvojnásobek. Lidé mohou nově buď splatit věřitelům za tři roky nejméně 60 procent dluhu, nebo by měli za pět let dorovnat aspoň 30 procent dlužné částky. V prvním případě jde o jakési zrychlené oddlužení, využitelné zejména v případě nižších dluhů. Ve druhém případě je oddlužení splněno, jestliže po dobu pěti let od schválení oddlužení dlužník neporušil svou povinnost vynaložit veškeré úsilí k uspokojení pohledávek svých věřitelů. Dlužníci musejí věřitelům měsíčně splácet částku nejméně ve výši odměny insolvenčního správce. Celková nejnižší suma i s odměnou činí zhruba 2000 korun měsíčně.⁴¹

Projít celým procesem oddlužení není nic jednoduchého. Většina dlužníku by jej sama nezvládla. V současné době existuje řada bezplatných poraden, ale také velká skupina firem, pro které je poskytování služeb v oblasti oddlužení předmětem podnikání. A nechají si za to řádně zaplatit. Naštěstí i toto je dnes ošetřeno zákonem.

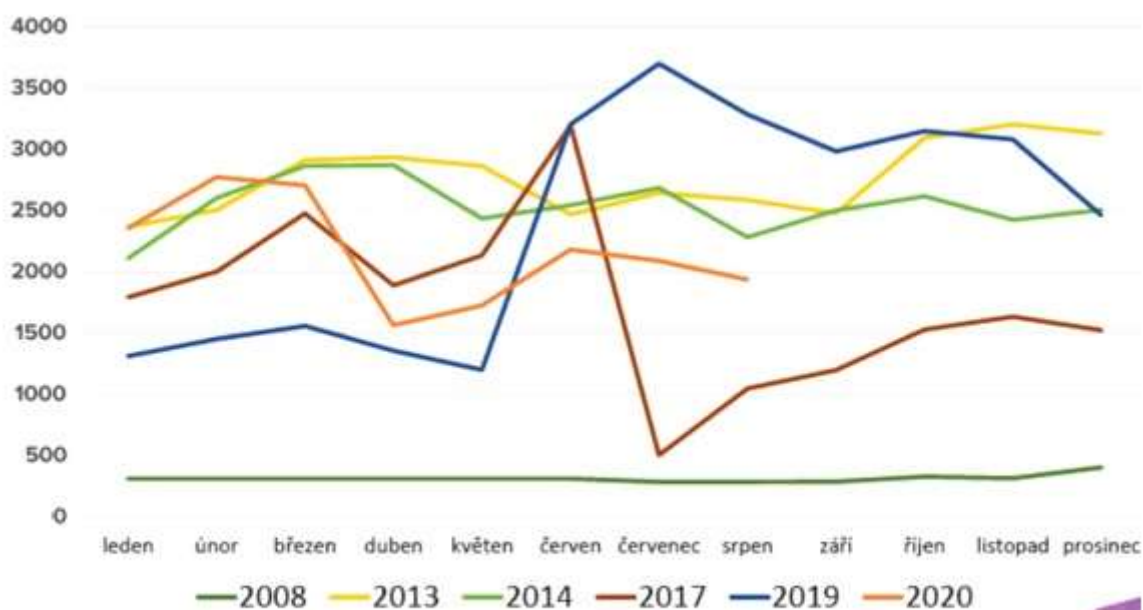
Akreditační novela 64/2017 Sb. insolvenčního zákona č.182/2006 Sb. zavedla institut tzv. sepisovatele insolvenčního návrhu. Insolvenční zákon stanoví, že pokud dlužník sám nemá požadované vzdělání, musí být takový návrh za něj sepsán a podán advokátem, notářem, soudním exekutorem, insolvenčním správcem (tj. subjekty, jimž dle zvláštních předpisů přísluší oprávnění poskytovat právní služby), nebo právnickou osobou, akreditovanou k tomu Ministerstvem spravedlnosti. Cílem novely nepochybně bylo zabránit tzv. vinklaření, kdy dlužníkům sepisovaly návrhy osoby jinak neoprávněné poskytovat právní služby a inkasovaly za to od dlužníků plnění ve výši neodpovídající náročnosti takového úkonu.⁴²

⁴⁰ Co je to insolvence a jak funguje insolvenční zákon. *nemamdluhy.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.nemamdluhy.cz/co-je-to-insolvence-a-jak-funguje-insolvenčni-zákon>

⁴¹ Novela insolvenčního zákona již rok zpřístupňuje oddlužení více lidem. *advokatnidenik.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/06/01/novela-insolvenčního-zákona-jiz-rok-zprístupňuje-oddlužení-více-lidem/>

⁴² Sepisovatel insolvenčního návrhu. *ismorava.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.ismorava.cz/clanky/368-sepisovatel-insolvenčního-navrhu-a-jeho-procesní-postavení#ftn1>

Obrázek 13 Počet podaných návrhů na oddlužení

Graf: Počet podaných návrhů na oddlužení 2008-2020. Zdroj: Tomáš Jirmásek/cslav.justice.cz, Zdroj: Konference Insolvency 2020

Zdroj: Konference insolvency 2020 v oddlužení je více žen mnoha dlužníkům se vyplatí zůstat v exekuci., insolvencnizona.cz [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/konference-insolvency-2020-v-oddluzeni-je-vice-zen-mnoha-dluznikum-se-vyplati-zustat-v-exekuci/>

Na začátku je třeba si uvědomit, že mezi insolvenčním návrhem a návrhem na povolení oddlužení existuje rozdíl.

- Insolvenční návrh je návrh na zahájení řízení a může ho podat jak dlužník, tak jeho věřitel.
- Návrh na povolení oddlužení je návrh na konkrétní způsob řešení úpadku (a to oddlužení) a může ho podat jen dlužník.

Pokud insolvenční návrh podává dlužník a usiluje o oddlužení, musí s ním spojit návrh na povolení oddlužení. Pokud insolvenční návrh podává věřitel, má dlužník do 30 dnů od doručení návrhu možnost podat návrh na povolení oddlužení. Manželé mají možnost podat jeden společný insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení.

Kdo je oprávněn podat návrh na oddlužení za dlužníka:

- advokát
- notář
- soudní exekutor (pokud proti dlužníkovi nebo jeho manželu nevede exekuční řízení)
- insolvenční správce
- akreditovaná osoba

Nikdo jiný nesmí za dlužníka insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení podat.

Odměna za sepsání a podání návrhu:

- advokát – jednatel 4.000 Kč + DPH (= 4.840 Kč) / manželé 6.000 Kč + DPH (= 7.260 Kč),
- notář – jednatel 4.000 Kč + DPH (= 4.840 Kč) / manželé 6.000 Kč + DPH (= 7.260 Kč),
- soudní exekutor – jednatel 4.000 Kč + DPH (= 4.840 Kč) / manželé 6.000 Kč + DPH (= 7.260 Kč),
- insolvenční správce – jednatel 4.000 Kč + DPH (= 4.840 Kč) / manželé 6.000 Kč + DPH (= 7.260 Kč),
- akreditovaná osoba – bezplatně.

Osoba, která sepsala a podala návrh, si pohledávku na odměnu musí přihlásit do insolvenčního řízení jako pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou (pohledávky z této skupiny se v insolvenčním řízení uspokojují v plné výši kdykoliv po rozhodnutí o úpadku), nesmí úhradu žádat přímo po dlužníkovi před zahájením insolvenčního řízení a rozhodnutím o úpadku.⁴³

Podmínky pro dosažení oddlužení

Pro žádost o oddlužení, musíte splňovat všechny podmínky uvedené níže:

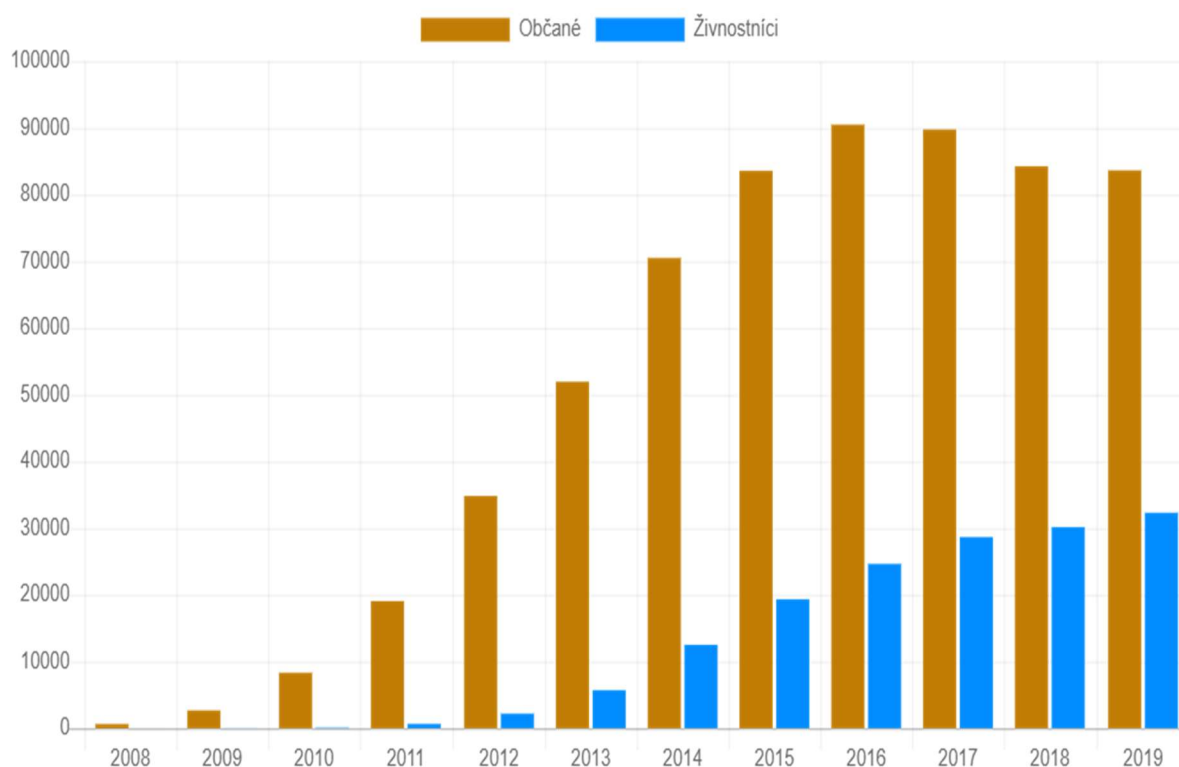
- Mít 2 a více věřitelů
- Závazky musí být více jak 30 dní po splatnosti a nelze je již nadále splácet

⁴³ Sepisovatelé návrhu. insolvency.justice.cz [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/sepisovatele-navrhu/>

- Během 5 let schopnost uhradit minimálně 30 % svých dluhů nebo během 3 let uhradit minimálně 60 %
- S nedostatečným příjmem musí být schopen hradit odměnu insolvenčnímu správci a minimálně stejně vysokou splátku i věřitelům po dobu 5 let (cca 2 200,-/měsíc)
- Nesmí být za posledních 5 let pravomocně odsouzen/a za trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy
- Nemůže žádat o oddlužení dříve jak 10 let od Vašeho úspěšného dřívějšího oddlužení

Obrázek 14 Probíhající oddlužení v letech 2008–2019

PROBÍHAJÍCÍ ODDLUŽENÍ V LETECH 2008–2019
POČTY AKTUÁLNĚ PROBÍHAJÍCÍCH ODDLUŽENÍ V JEDNOTLIVÝCH LETECH PODLE OSOB

Zdroj: Vývoj oddlužení., *insolcentrum.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z <https://www.insolcentrum.cz/sumar-covid19-oddluzeni/>

Dlužníci proceduře oddlužení věřili, a masově do ní v průběhu let vstupovali. Množství soudem povolených oddlužení vyvrcholilo v letech 2014 a 2015. Po mírném poklesu došlo v roce 2019 opět k nárůstu případů v důsledku zmírněných podmínek oddlužení.

Samotné insolvenční řízení vždy začíná podáním insolvenčního návrhu u příslušného insolvenčního soudu. Jakmile dojde k zahájení insolvenčního řízení, znamená to, že na majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka již nesmí být prováděny exekuce. Ať se řeší insolvence fyzické osoby (podnikatele či nepodnikatele) nebo právnické osoby, dlužník zároveň v žádném případě nesmí nezanedbatelně zmenšit svůj majetek nebo zapříčinit jakékoliv podstatné změny v jeho skladbě a využití bez souhlasu insolvenčního správce. Po zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení soud rozhodne o tom, zda se dlužník opravdu nachází v úpadku. Pokud tomu tak je, vydá následně rozhodnutí o úpadku, které musí obsahovat několik výroků, kam patří například:

- zjištění úpadku dlužníka,
- ustanovení insolvenčního správce,
- informace o tom, kdy nastávají účinky rozhodnutí,
- výzva věřitelům, aby insolvenčnímu správci neprodleně sdělili svá zajišťovací práva k dlužníkovu majetku,
- výzva věřitelům, aby přihlásili své pohledávky do insolvence,
- uložení povinnosti, aby dlužník ve stanovené lhůtě sestavil a odevzdal insolvenčnímu správci seznam majetku a svých dlužníků.

Dále vše závisí na tom, zda soud rozhoduje také o povolení oddlužení, nebo nikoliv. Pokud ano, jeho rozhodnutí musí obsahovat také výzvu, aby přihlášení věřitelé soudu sdělili svůj zájem vykonávat funkci ve věřitelském výboru a výrok o povinnosti dlužníka platit zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce. Pokud ne, mělo by zde být uvedeno místo a termín konání schůze věřitelů i místo a termín přezkumného jednání.

Ukončení insolvence

oddlužení je možné realizovat prostřednictvím plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo pouze zpeněžením majetkové podstaty. Insolvenční zákon také říká, v jakém případě nastane konec insolvence. Ke splnění oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty může dojít ve chvíli, kdy:

- splacením pohledávky nezajištěným věřitelům v plné výši,
- splacením alespoň 60 % pohledávek nezajištěných věřitelů během 3 let,
- pokud dlužník vynaloží během 5 let veškeré úsilí, které je možné spravedlivě požadovat, abyste zaplatil pohledávky věřitelů a nebylo mu oddlužení zrušeno (insolvenční zákon dále uvádí, že pokud zaplatí dlužník během 5 let nezajištěným věřitelům alespoň 30 % pohledávek, má se za to, že potřebné úsilí bylo vynaloženo).⁴⁴

Insolvenční rejstřík

Ke sledování insolvence slouží insolvenční rejstřík, který je dostupný například na internetových stránkách insolvenčního rejstříku (<http://isir.justice.cz/>) nebo na stránkách ministerstva spravedlnosti (www.justice.cz). Ten poskytuje veškeré informace o průběhu konkrétního insolvenčního řízení a zároveň představuje stěžejní komunikační nástroj insolvenčního soudu. Jeho prostřednictvím se zveřejňují rozhodnutí či jiné písemnosti a soud zde také vyzývá věřitele, aby do insolvenčního řízení přihlásili své pohledávky.

Do insolvenčního rejstříku je dlužník zapsán prakticky ihned po podání insolvenčního návrhu, kdy dle ust. § 101 insolvenčního zákona zahájení insolvenčního řízení oznámí insolvenční soud vyhláškou, kterou zveřejní nejpozději do 2 hodin poté, kdy mu došel insolvenční návrh (vždy pochopitelně s přihlédnutím k úředním hodinám soudu). Od této chvíle je možné dlužníka v rámci insolvenčního rejstříku vyhledat na adrese isir.justice.cz a jsou zde zveřejněny i dlužníkovi osobní údaje.

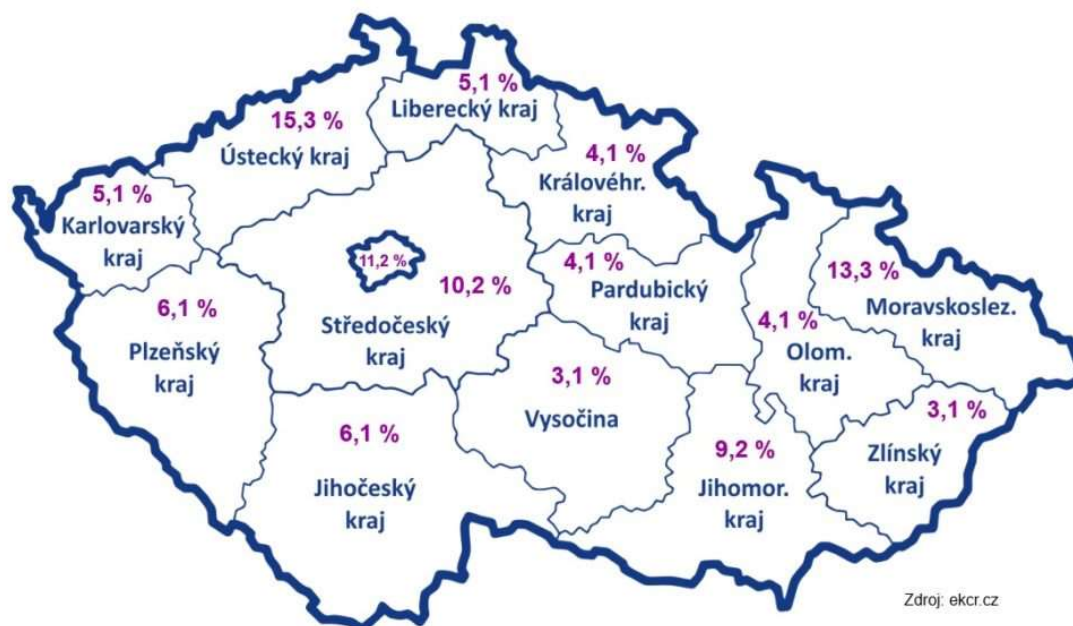
Vyškrtnutí z insolvenčního rejstříku

Vyškrtnutí dlužníka ze seznamu dlužníků je upraveno v ust. § 425 insolvenčního zákona. Insolvenční soud dlužníka ze seznamu dlužníků vyškrtně a údaje o něm v insolvenčním rejstříku znepřístupní po uplynutí 5 let od nabytí právní moci rozhodnutí, jímž bylo skončeno insolvenční řízení (tedy v případě úspěšného oddlužení se jedná o lhůtu 5 let ode dne právní moci usnesení o vzetí na vědomí splnění oddlužení – tj. fakticky 5 let od konce splácení).⁴⁵

⁴⁴ Insolvence oddlužení. *podnikatel.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/insolvence-oddluzeni/>

⁴⁵ Výmaz z insolvenčního rejstříku., *ebankrot.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-19]. Dostupné <https://www.ebankrot.cz/wp-blog/vymaz-z-insolvencniho-rejstniku/>

Obrázek 15 Struktura exekucí v ČR dle krajů

Zdroj: Insolvence a exekuce – jejich průběh a aktuální stav., *chbigroup.com* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.chbigroup.com/insolvence-a-exekuce-jejich-prubeh-a-aktualni-stav/>

Struktura exekucí dle krajů vypadá následovně – na prvním místě je Ústecký kraj s 15,3 %, následovaný druhým Moravskoslezským s 13,3 % a Prahou s 11,2 % na místě třetím. Opačný konec krajů s nejnižší mírou exekucí zaujímají shodně kraje Zlínský a Vysočina – oba s 3,1 %. Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký kraj mají shodně podíl ve výši 4,1 %.

Aktuální stav insolvenčního zákona

Vláda 2.11.2020 schválila návrh zákona, který zkracuje délku nových oddlužení pro všechny fyzické osoby z pěti na tři roky. Nový zkrácený režim oddlužení by mohl začít platit v insolvenčních řízeních zahájených po 1. červenci 2021. Návrh zdůrazňuje princip rovnosti v přístupu k druhé šanci podle evropské legislativy. Klíčovým prvkem novely insolvenčního zákona je zkrácení doby oddlužení v nových řízeních z dosavadních pěti let na tři roky. Již od dubna 2020 se zpřístupnilo pětileté oddlužení všem fyzickým osobám bez ohledu na to, jestli mají dluhy z podnikání. Zkrácené tříleté oddlužení je ovšem stále vyhrazeno pouze vybraným kategoriím zranitelných osob, kterými jsou např. starobní důchodci. Nově se v duchu evropské směrnice navrhuje tříleté oddlužení zpřístupnit všem fyzickým osobám bez rozdílu.⁴⁶

⁴⁶ Vláda zkrátila nová oddlužení z pěti na tři roky., *advokátní deník.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/11/02/vlada-zkratila-nova-oddluzeni-z-peti-na-tri-roky/>

4. Praktická část

Praktická část se skládá ze čtyř podkapitol. První z nich popisuje situaci klienta, když začíná o úvěru teprve uvažovat, co by si měl uvědomit, než podnikne jakékoli kroky vedoucí ke sjednání spotřebitelského úvěru. Druhá podkapitola obsahuje vlastní porovnání nabídek, které byly klientovi sestaveny přímo na míru s přihlédnutím k tomu, do jaké míry splnil podmínky, které po něm požaduje poskytovatel spotřebitelského úvěru. Třetí podkapitola se věnuje konečnému výběru a vyhodnocení nabídky. Poslední podkapitola obsahuje analýzu institucí, které trhu působí jako tzv. „oddlužovací společnosti“ a nabízejí dluhové poradenství.

4.1 Proces sjednávání spotřebitelského úvěru v praxi

4.1.1 Uvažování o spotřebitelském úvěru – půjčka

Upřesnění na začátek, někteří lidé považují pojmy půjčka a úvěr za synonyma. Jiní se domnívají, že úvěry poskytují banky a půjčky nebankovní společnosti. Ani jedna z těchto domněnek ovšem není správná. Rozdíl mezi půjčkou a úvěrem tkví v právní úpravě. Půjčky (přesněji zápůjčky) definuje občanský zákoník, zatímco úvěry řeší zákon o spotřebitelském úvěru. Půjčku tedy může poskytnout prakticky kdokoliv, avšak oprávnění poskytovat úvěry mají pouze subjekty s podnikatelským oprávněním, kterými mohou být například banky nebo licencované nebankovní společnosti.

Mezi nebankovní subjekty, které jsou držitelem licence od ČNB pro poskytování úvěrů, patří například Acema, Cofidis, Home Credit nebo Zaplo. Rozhodně tedy neplatí, že úvěry jsou výhradně doménou bank. Půjčí-li si člověk peníze od těchto poskytovatelů, jedná se vždy o úvěr, nikoliv o půjčku.⁴⁷

Každý dospělý člověk, se někdy dostal do situace, kdy začal uvažovat o půjčce. Buď toužil po něčem nedostupném, vzdáleném jeho finančním možnostem. Nebo se ocitl ve složité životní situaci, onemocněl, přišel o práci nebo se rozváděl. Vždyť žít na dluh je přeci normální, jak nás o tom každý den přesvědčují ti usměvaví lidé v reklamních spotech v televizi nebo na internetu. Dříve než se kdokoli vydá do banky nebo začne na internetu hledat tu nejlepší půjčku právě pro něj, by se měl důkladně zamyslet a provést tři následující úvahy:

⁴⁷ Půjčka nebo úvěr? Právní rozdíly mezi půjčkou a úvěrem přehledně., *epravo.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/pujcka-nebo-uver-pravni-rozdily-mez-pujckou-a-uverem-prehledne-111666.html>

1. Opravdu potřebuji úvěr?
2. Jsem schopen úvěr splatit?
3. Kde si vzít úvěr a jaký?

Není třeba asi zmiňovat, že půjčovat si na dovolenou snů nebo nejnovější mobil, když člověk nevystačí s penězi ani do další výplaty není úplně nejlepší nápad. Bohužel poměrně velká část našich občanů takto neuvažuje.

Co odhalil průzkum

- Celkem 77 % obyvatel ČR se domnívá, že lidé mají problémy se správným výběrem úvěru.
- Pouze 29 % lidí se orientuje v nabídkách finančních institucí, vhodně investovat či si vybrat úvěr umí pouze 6 % z nich.
- Význam pojmu RPSN (roční procentní sazba nákladů) nezná až 85 % dotázaných, 14 % z nich si přitom myslelo, že jde o úrok, jedno procento respondentů se domnívalo, že je to poplatek za uzavření smlouvy.⁴⁸

V našem modelovém příkladu máme klienta, který vše pečlivě zvážil. Má pravidelný příjem, pracuje jako OSVČ. Žije ve společné domácnosti s partnerem, který má také vlastní příjem a společně vychovávají jedno dítě. Uvažuje o půjčce na vybavení domácnosti ve výši 50.000 Kč. Kromě hypotečního úvěru nemá žádné další závazky ani půjčky. Platební morálku má dobrou, neměl by mít žádné záznamy v registru dlužníků. Chce oslovit banku, kde má vedený účet, konkurenční banku a zajímá se také o nabídku nebankovních společností, které nabízejí tzv. P2P půjčky. Tyto půjčky jsou poskytovány na principu sdílené ekonomiky a v posledních letech se těší stále většímu zájmu klientů.

⁴⁸ Aktuální průzkum společnosti KRUK zpracovaný agenturou STEM/MARK., *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z https://www.idnes.cz/finance/hypoteky-a-pujcky/uverova-smlouva-rady.A141003_125227_viteze_sov

4.1.2 Oslovení institucí poskytující spotřebitelské úvěry

První krok, který podnikl, bylo, že se podíval na internet, aby si udělal představu, co jednotlivé instituce poskytující spotřebitelské úvěry nabízejí. Mohl se dívat postupně na stránky některých bank nebo nebankovních institucí. Dnes jsou na internetu k dispozici různé srovnávače nejrůznějšího zboží nebo služeb: srovnejto.cz, porovnej24.cz, zbozi.cz, srovnáme.cz, usetreno.cz, heureka.cz

Klient se rozhodl pro srovnávací portál usetreno.cz. Zde musel nejdříve ve formuláři vyplnit:

- požadovanou výši půjčky
- dobu splácení
- telefon a email

Po zadání se zobrazilo 17 nabídek včetně detailně popsanych podmínek a parametrů, zde je pět z nich, které nabízely nejnižší úrok:

FÉR půjčka od Sberbank

Úrok od 2,77 %

Splátka 2 144 Kč

RPSN 3,01 %

Předčasné splacení 0,5 % - 1 % z výše splátky

Poskytnutí Zdarma

Maximální RPSN

17,38 %

Účel

Na cokoliv

Půjčka určená pro

Fyzické osoby

Minimální částka

50 000 Kč

Maximální částka

1 000 000 Kč

Minimální doba splatnosti

12 měsíců

Maximální doba splatnosti

96 měsíců

Možnosti vyřízení

Online, pobočka, telefon

Vyhodnocení žádosti online

Ano

Nahlížení do registrů

BRKI, NRKI, SOLUS

Pojištění

Pracovní neschopnost, invalidita 3. stupně, úmrtí, ztráta zaměstnání

Bonus za včasné splácení

Sberbank vyplatí klientovi do 5 pracovních dnů ode dne úplného splacení úvěru bonus ve výši stanovené v návrhu v případě, že klient za celou dobu splácení u žádné splátky nebude v prodlení delším než 10 kalendářních dnů v částce 200 Kč či vyšší.

Podmínky sjednání

Minimální věk žadatele i spolužadatele je 18 let. Zdroj trvalého příjmu.

Vhodná pro cizince

Ano

Potřebné doklady

Potvrzení o příjmu, Občanský průkaz

Úprava výše měsíčních splátek

Ne

Vrácení půjčky

14 dní

Způsob vyplácení

Na účet

Reprezentativní příklad

Výše úvěru: 280 000 Kč, splatnost: 8 let, počet splátek: 96, měsíční splátka: 3 826 Kč, roční úroková sazba: 6,99 %, RPSN: 7,33 %, maximální RPSN: 17,38 %, celková částka splatná spotřebitelem: 367 216 Kč. Poplatek za poskytnutí úvěru při žádosti online: 0 Kč, poplatek za zpracování úvěru: 0 Kč, poplatek za vedení: 0 Kč. Pojištění není povinné a platby na pojistné nejsou v RPSN zahrnuty. Při řádném splácení dostane klient na běžný účet zpět bonus ve výši 54 398 Kč. Parametry úvěru po započtení bonusu: úroková sazba 2,77 %, RPSN 3,44 % a celková částka splatná spotřebitelem: 312 818 Kč.⁴⁹

Zonky

Nejvýhodnější půjčka od Zonky

Úrok od 2,99 %

Splátka 2 149 Kč

RPSN 4,98 %

Předčasné splacení Zdarma

Poskytnutí 2 % z poskytnutého úvěru

Maximální RPSN

26,91 %

Účel

Na cokoliv

Půjčka určená pro

Fyzické osoby, OSVČ

Minimální částka

20 000 Kč

⁴⁹ Nabídka úvěru Fér půjčka od Sberbank., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Maximální částka

900 000 Kč

Minimální doba splatnosti

12 měsíců

Maximální doba splatnosti

120 měsíců

Možnosti vyřízení

Online

Vyhodnocení žádosti online

Ano

Nahlížení do registrů

BRKI, NRKI, SOLUS

Pojištění

Zonkyho záchranná vesta – pojištění schopnosti splácet.

Bonus za včasné splácení

Není

Podmínky sjednání

víc než 18 let, občan ČR nebo občanem EU či Ukrajiny trvalý pobyt v ČR. bankovní účet v ČR, doložit příjmy

Vhodná pro cizince

Ano

Potřebné doklady

Občanský průkaz, Potvrzení o příjmu

Úprava výše měsíčních splátek

Ne

Vrácení půjčky

14 dní

Způsob vyplácení

Na účet

Reprezentativní příklad

Reprezentativní příklad se týká půjčky ve výši 150 000 Kč s úrokovou sazbou 5,99 % p.a., se splatností 60 měsíců, splátkou 2 957 Kč, poslední splátkou 2951,32 Kč, jednorázovým 2% poplatkem z výše půjčky (zde 3000 Kč rozpočítaný do prvních 3 splátek půjčky) a s výslednou RPSN 7,03 %. Celou výši půjčky vyplatíme na účet zákazníka. Celkem zákazník zaplatí 177 414,32 Kč⁵⁰

Česká spořitelna půjčka

Úrok od **3,96 %**

Splátka **2 170 Kč**

RPSN **4,1 %**

Předčasné splacení **0,5 % - 1 %** z výše splátky

Poskytnutí **Zdarma – online, jinak 1 %** z poskytnutého úvěru (max. 5 000 Kč)

Úrok od

3,96 %

Maximální RPSN

15,9 %

Účel

Na cokoliv

Půjčka určená pro

Fyzické osoby

Minimální částka

2 000 Kč

Maximální částka

2 500 000 Kč

Minimální doba splatnosti

12 měsíců

⁵⁰ Nejvýhodnější půjčka od Zonky., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Maximální doba splatnosti

120 měsíců

Možnosti vyřízení

Online, pobočka, telefon

Vyhodnocení žádosti online

Ano

Nahlížení do registrů

BRKI, NRKI, SOLUS

Pojištění

Ztráta zaměstnání, dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí

Maximální počet odložených splátek

2

Možnost odložit splátky až o

60 dní

Bonus za včasné splácení

Za řádné splácení vám banka odpustí až 15 posledních splátek. Půjčku tak doplatíte dříve a ušetříte na úrocích.

Podmínky sjednání

Zájemce musí být plnoletý a zaměstnaný (po zkušební době), nemít záznam v registru dlužníků, mít u sebe potvrzení o příjmu. Pokud není zájemce občanem ČR, je potřebné doložit vztah k ČR - např. pracovní smlouvu.

Vhodná pro cizince

Ano

Potřebné doklady

Potvrzení o příjmu, Občanský průkaz

Úprava výše měsíčních splátek

Ano

Vrácení půjčky

30 dní

Způsob vyplácení

Na účet

Poskytovatel

Reprezentativní příklad

Výše úvěru: 140 000 Kč, splatnost: 8 let, počet splátek: 96, měsíční splátka: 1 915 Kč, roční úroková sazba: 6,99 %, RPSN: 7,3 %, maximální RPSN: 15,9 %, celková částka splatná spotřebitelem: 183 840 Kč. Poplatek za poskytnutí úvěru online: 0 Kč, poplatek za zpracování úvěru: 0 Kč, poplatek za vedení: 0 Kč. Pojištění není povinné a platby na pojistné nejsou v RPSN zahrnuty. Při řádném splácení bonusová sazba: 3,96 %, RPSN: 4,1 %, počet odpuštěných splátek: 12, splatnost: 7 let, počet splátek: 84 a celková částka splatná spotřebitelem: 160 860 Kč. Výše měsíční splátky se nemění. Bližší podmínky odměny ve formě prominutí splátek najdete v úvěrové smlouvě.⁵¹

Splátkový úvěr od Fio banky

Úrok od **4,85 %**

Splátka **2 190 Kč**

RPSN **4,98 %**

Předčasné splacení **Zdarma**

Poskytnutí **Zdarma**

Úrok od

4,85 %

Maximální RPSN

-

Účel

Na cokoliv

Půjčka určená pro

Fyzické osoby

⁵¹Nabídka úvěru Česká spořitelna., *usetreno.cz* [online], 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Minimální částka

10 000 Kč

Maximální částka

6 000 000 Kč

Minimální doba splatnosti

6 měsíců

Maximální doba splatnosti

96 měsíců

Možnosti vyřízení

Online, pobočka

Vyhodnocení žádosti online

Ano

Nahlížení do registrů

BRKI, NRKI, SOLUS

Pojištění

Ztráta zaměstnání, pracovní neschopnost, invalidita 3. stupně, úmrtí.

Maximální počet odložených splátek

-

Možnost odložit splátky až o

-

Bonus za včasné splácení

-

Podmínky sjednání

Minimální věk žadatele i spolužadatele je 18 let. Zdroj trvalého příjmu.

Vhodná pro cizince

Ano

Potřebné doklady

Potvrzení o příjmu, Občanský průkaz

Úprava výše měsíčních splátek

Ano

Vrácení půjčky

14 dní

Způsob vyplácení

Na účet

Reprezentativní příklad

Výše úvěru: **30 000 Kč**, splatnost: **2 roky**, počet splátek: **24**, měsíční splátka: **1 369 Kč**, roční úroková sazba: **8,85 %**, RPSN: **9,22 %**, celková částka splatná spotřebitelem: **32 842,38 Kč**. Poplatek za poskytnutí úvěru při žádosti online: **0 Kč**, poplatek za zpracování úvěru: **0 Kč**, poplatek za vedení: **0 Kč**. Pojištění není povinné a platby na pojistné nejsou v RPSN zahrnuty.⁵²

Air Bank půjčka

Úrok od **5,9 %**

Splátka **2 214 Kč**

RPSN **6,07 %**

Předčasné splacení **Zdarma**

Poskytnutí **Zdarma**

Maximální RPSN

19,46 %

Účel

Na cokoliv

Půjčka určená pro

Fyzické osoby, OSVČ

Minimální částka

5 000 Kč

Maximální částka

900 000 Kč

⁵² Splátkový úvěr od Fio banky., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Minimální doba splatnosti

6 měsíců

Maximální doba splatnosti

92 měsíců

Možnosti vyřízení

Online, pobočka

Vyhodnocení žádosti online

Ano

Nahlížení do registrů

BRKI, NRKI, SOLUS

Pojištění

Pravidelné výdaje, úmrtí a invalidita 3. stupně

Maximální počet odložených splátek

0

Možnost odložit splátky až o

0 dní

Bonus za včasné splácení

Při řádném splácení můžete získat bonusovou sazbu 3,9 % ročně na jakoukoliv půjčku na 400 000 Kč a více.

Podmínky sjednání

Pracovní smlouva na dobu neurčitou nebo aspoň jednou prodloužena. Nelze pokud je klient ve výpovědní lhůtě nebo zkušební době.

Vhodná pro cizince

Ano

Potřebné doklady

Potvrzení o příjmu, Občanský průkaz

Úprava výše měsíčních splátek

Ano

Vrácení půjčky

14 dní

Způsob vyplácení

Na účet

Reprezentativní příklad

Výše úvěru: 100 000 Kč, splatnost 8 let, počet splátek: 96, měsíční splátka: 1 461 Kč, roční úroková sazba 8,9 %, RPSN: 9,28 %, maximální RPSN: 19,46 %, celková částka splatná spotřebitelem: 140 139 Kč. Poplatek za poskytnutí úvěru 0 Kč, poplatek za zpracování úvěru: 0 Kč, poplatek za vedení: 0 Kč. Pojištění není povinné a platby na pojistné nejsou v RPSN zahrnuty. Při řádném splácení bonusová sazba: 6,9 %, RPSN: 7,13 %, počet splátek: 88, měsíční splátka: 1 461 Kč, celková částka splatná spotřebitelem: 127 477 Kč.⁵³

Po seznámení se s uveřejněnými nabídkami vypadalo vše optimisticky, protože uváděné požadované úroky p.a. i RPSN se pohybovaly kolem 5 %, což klientovi připadalo dostupné.

Parametry půjčky:

- výše půjčky 50.000 Kč
- doba splácení 2 roky
- bezúčelový úvěr

V následující tabulce je zpracován přehled třech nabídek, které vzešly z online kalkulačky na [usetreno.cz](https://www.usetreno.cz). Česká spořitelna je bankou klienta, Zonky.cz klienta zaujala, protože se jedná o nebankovní instituci, která má v mediích masivní reklamu na výhodné půjčky. Air Bank byl zařazen do užšího výběru klienta jako konkurenční banka jeho „domovské“ banky.

Je třeba upozornit, že pod zobrazenými nabídkami byla věta: „Touto nabídkou nevzniká na poskytnutí úvěru právní nárok. Každá žádost o úvěr je posuzována individuálně. Konkrétní nabídka se může od prezentované lišit.“

⁵³ Air bank půjčka., [usetreno.cz](https://www.usetreno.cz) [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Tabulka 5 Srovnání nabídek úvěrů z portálu usetreno.cz

	Česká spořitelna	Air Bank	Zonky
Výše půjčky	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč
Doba půjčky v měsících	24	24	24
Úrok p.a.	3,96 %	5,90 %	2,99 %
RPSN	4,01 %	6,07 %	5,05 %
Výše splátky	2 170 Kč	2 214 Kč	2 191 Kč
poplatek	0	0	1 000 Kč
Celkem zapláceno	52 089 Kč	53 131 Kč	52 588 Kč
Přepláceno celkem	2 089 Kč	3 131 Kč	2 588 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle online kalkulačky na usetreno.cz

Během několika minut klientovi volala pracovnice portálu usetreno.cz. Zajímala se o:

- účel půjčky
- stály příjem
- zda není v insolvenční nebo v insolvenční
- rodné číslo
- ověřila klienta v registrech BRKI, NRKI a SOLUS

Sděnila, že jako vhodná jí pro klienta vyšla právě „jeho banka“ Česká spořitelna a zda klient souhlasí, aby úvěrový specialista zavolał? Klient souhlasil. Do minuty volal pracovník České spořitelny. Znovu klienta ověřil podle rodného čísla, pro zpracování konkrétní nabídky bylo potřeba doložit příjmy, v případě OSVČ předložením daňového přiznání za rok 2019. Požadované doklady bylo potřeba poslat emailem nebo předložit osobně na schůzce na pobočce banky. Klient se rozhodl pro osobní schůzku. Mohl si vybrat termín i pobočku dokonce ještě v ten stejný pracovní den.

4.2 Porovnání nabídek

4.2.1 Nabídka banky klienta

Česká spořitelna je největší bankou v Česku podle počtu klientů, kterých je zhruba 4,7 milionu. Je součástí skupiny Erste Group operující ve střední a východní Evropě se sídlem ve Vídni. Její kořeny sahají až do roku 1825, kdy zahájila činnost Spořitelna česká.

Při osobní schůzce na pobočce byl klient znovu ověřen podle občanského průkazu. Po nahrání daňového přiznání a vyplnění interaktivního dotazníku byla klientovi předložena nabídka odpovídající jeho doloženým příjmům, uvedeným výdajům na domácnost, případným dalším půjčkám, bytovým a rodinným poměrům.

Tabulka 6 Nabídka úvěru pro klienta dle splněných podmínek

The screenshot displays the 'Rozhodněte o postupu' (Decide on the process) screen in the 'CPS - Úvěry (PROD)' system. The interface is in Czech and shows details for a loan application. The client's name is Jaroslava Samková, and the loan amount is 50,000 Kč. Two loan variants are presented, each with its own set of terms and fees.

Variant	Original loan amount	Total repayable amount	Interest rate	Term	Other fees
Variant 1 (Default)	50 000 Kč	76 721 Kč	10,99 %	96 měs.	500 Kč (Ano), 0 Kč (Ano)
Variant 2 (Prime Rate)	50 000 Kč	69 249 Kč	8,99 % Prime Rate	87 měs.	500 Kč (Ano), 0 Kč (Ano)

Zdroj: Nabídka úvěru. *csas.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné: interní systém České spořitelny

Při osobním rozhovoru s pracovníkem pobočky byly upřesněny a objasněny některé podmínky a možnosti úvěru. Je třeba uvést, že náš modelový klient má ekonomické vzdělání,

a tak mohl klást poměrně přesné otázky týkající se úroku, RPSN, sankcí apod. Pokud bude v situaci žadatele o úvěr osoba bez ekonomického vzdělání s nižší finanční gramotností, bude záležet na vstřícnosti pracovníka pobočky, zda mu veškeré podmínky i úskalí úvěru osvětlí. Protože modelový žadatel o úvěr je klientem České spořitelny byla mu nabídka úvěru zaslána do jeho internetového bankovního účtu. Kde má možnost do třiceti dnů schválenou půjčku akceptovat nebo žádost případně zrušit. Do emailu žadatele byla rovněž odeslána Žádost o poskytnutí úvěrového produktu, kterou žadatel podepsal elektronicky na pobočce.

Žádost o poskytnutí úvěrového produktu

(Podpisem této žádosti se nezavazujete k uzavření smlouvy o úvěru)

Aby pro Vás bylo splácení vždy pohodlné a my si byli jisti, že splátka nezatíží nadměrně Váš rozpočet, nahlédneme při posuzování Vaší žádosti do úvěrových registrů. Pak pro Vás připravíme vhodnou nabídku. Smlouvu podepsat samozřejmě nemusíte.

Číslo žádosti: 2043675657 Účastník: žadatel

Základní údaje

Příjmení: XXXXX

Jméno: XXXXXX

Titul před jménem:

Titul za jménem:

Rodné číslo: XXXXXXXXXXX Rodné příjmení: XXXXXXXXXXX

Místo narození: Praha 2

Rezident: ano

Doklad totožnosti: občanský průkaz XXXXXXXXXXX Platnost dokladu do: 28. 1. 2026

Trvalý pobyt: XXXXXXXXXXX Praha, Česká republika

Telefon domů: Mobilní telefon: XXXXXXX

Rodinný stav: ženatý/vdaná Druh hlavního zdroje příjmu: Podnikatel

Forma bydlení: Vlastní byt/dům bez zástavy Nejvyšší dosažené vzdělání: Vysokoškolské

Počet členů domácnosti, včetně Vás: 3

Počet členů domácnosti bez pravidelného příjmu: 1

Zaměstnání

Název zaměstnavatele: XXXXXXXXX

IČO: XXXXXXXXXXXX

V současném zaměstnání od: 1. 12. 1994

Pracovní poměr na dobu určitou: ne Pracovní poměr na dobu určitou do:

V současné době neřeším ztrátu zaměstnání nebo snížení příjmu.

Měsíční příjmy

Hlavní měsíční příjem (čistý): 25.950,00 Kč Doložení příjmu: doložen později

Ostatní příjmy: 0,00 Kč Příjem z pronájmu: 0,00 Kč

Měsíční výdaje

Splátky úvěrů (skupina ČS): automaticky načteme

Nájem (pouze pokud bydlíte v nájmu u cizí osoby): 0,00 Kč

Splátky klienta mimo ČS, včetně nebankovních společností: 0,00 Kč

Ostatní pravidelné výdaje (např. výživné, srážky ze mzdy, léky): 0,00 Kč

Požadovaný úvěr

Žádáte o produkt: spotřebitelský úvěr 50.000 Kč

Konsolidace Výše úvěru:

Souhlasím s tím, aby mi Česká spořitelna, a.s. na základě této žádosti a údajů v ní uvedených případně nabídla jinou výši úvěru či jiný úvěrový produkt, popř. jiné úvěrové produkty dle své aktuální nabídky a mých zájmů a potřeb.

Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v žádosti jsou pravdivé a úplné. Beru na vědomí, že v případě uvedení nepravdivých údajů bude žádost o poskytnutí úvěrového produktu odmítnuta, nebo bude-li na základě žádosti s nepravdivými údaji poskytnut úvěrový produkt, bude Česká spořitelna, a. s., požadovat okamžité vrácení poskytnutých peněžních prostředků. Prohlašuji a

zavazuji se, že finanční prostředky požadované touto žádostí nebudou použity k účelům, které jsou v rozporu s platnými právními předpisy České republiky a/nebo dobrými mravy. Prohlašuji, že vůči mému manželovi (mé manželce) nebyla nařízena exekuce ani vůči němu (ní) nebylo zahájeno insolvenční řízení, jejímž (jehož) předmětem je dluh, který je součástí našeho společného jmění manželů. Souhlasím s oprávněním České spořitelny, a. s., ověřit pravdivost údajů uvedených v žádosti (včetně nahlédnutí do registrů BRKI a NRKI, přičemž bližší informace o těchto registrech jsou obsaženy v Informačním memorandu).
UVVA14_20210227 CS41 0000 5952 4980 1/2

Beru na vědomí, že Česká spořitelna, a.s. při poskytování spotřebitelských úvěrů poskytuje pouze doporučení, neposkytuje tedy radu podle § 85 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

Datum žádosti: 17. 3. 2021

Podpis žadatele: XXXXXXXX Žádost zpracoval a klienta ověřil: XXXXXXXXXXXXXXXX⁵⁴

Česká spořitelna při poskytování spotřebitelských úvěrů poskytuje tzv. bonusové sazby úroků, tzn. pokud klient splácí úvěr řádně a včas použijí se tyto bonusové (nižší) úrokové sazby, v případě, že se s jedinou splátkou opozdí o více než 5 dnů o tuto bonusovou sazbu úroku přichází. Úvěr se bude úročit již nebonusovou výrazně vyšší úrokovou sazbou. V praxi to znamená, že odpuštěné splátky, které byly avizovány při uzavírání úvěrové smlouvy budou znovu přidány do platebního kalendáře a splácení úvěru se tak prodlouží o 12 měsíců a samozřejmě se i výrazně prodraží. Česká spořitelna systém bonusových úrokových sazeb v reklamách v médiích i na svých internetových stránkách prezentuje jako výhodu. Otázkou je, kolik klientů na tento tzv. bonus opravdu dosáhne? A kolik klientů se bude nakonec divit, že splácení půjčky se protáhlo a značně prodražilo. A to i vzhledem k tomu, že klient na toto nebyl při sjednávání půjčky zvlášť upozorněn a ani se tato informace neobjevila v návrhu půjčky v jeho internetovém bankovním účtu. Zde to bylo prezentována jako bonus při řádném splácení.

⁵⁴ Nabídka úvěru pro klienta dle splněných podmínek., *george.csas.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://george.csas.cz/index.html?country=CZ&at=c#shop/applications>

Že se jedná o opoždění 5 dnů za celou dobu splácení úvěru nebylo uvedeno nikde. Přesto, že se klient snažil dohledat tuto informaci v úložišti dokumentů ke stažení na stránkách csas.cz. Zjistil to až na infolince České spořitelny, když položil konkrétní dotaz. Lze přepokládat, že tyto informace by byly uvedeny v návrhu smlouvy o úvěru. Ale tuto smlouvu klient ve fázi rozhodování k dispozici neměl. Jako výhodu lze částečně chápat možnost mimořádných splátek. Úroková sazba se v České spořitelně odvíjí také od doby splácení úvěru. Čím delší doba splácení tím klientovi nabídnou nižší úrok. Klient byl pracovníkem České spořitelny upozorněn na možnost uzavřít úvěr na 7 let a dosáhnou tak na nižší úrokovou sazbu a současně využívat možnosti mimořádných splátek zdarma a úvěr tedy doplatit do 2 let, jak původně zamýšlel. Toto mu bylo sděleno pouze ústně nebylo to zpracováno jako návrh. V následující tabulce jsou zpracovány jednotlivé varianty úvěru, které vzešly z osobní schůzky klienta na pobočce České spořitelny. Možnost pojištění půjčky klient při sestavování nabídky nevyužil.

Tabulka 7 Nabídka spotřebitelského úvěru od České spořitelny

výše úvěru	doba splácení	roční úrok	RPSN	výše splátky	poplatek	celkem zapláceno	přepřelaceno
50 000 Kč	2 roky	8,95 %	11,65 %	2346	500 Kč	56 304 Kč	6 304 Kč
50 000 Kč	7 let	8,63 %	9,59 %	795	500 Kč	67 280 Kč	17 280 Kč
50 000 Kč	8 let	10,99 %	12,06 %	795	500 Kč	76 721 Kč	26 721 Kč

Zdroj vlastní zpracování na základě schůzky na pobočce ČSAS

Obrázek 16 Nabídka půjčky České spořitelny

ČESKÁ spořitelna Osobní finance

Napište, co hledáte...

Účty a karty Půjčky Hypotéky Spoření Investování Pojištění Poradna O nás

Internetové bankovníctví

Půjčka

Podívejte se, kolik splátek vám odpustíme

Spočítat si půjčku Sloužit půjčce

Spočítejte splátky Malá půjčka Výhody Ceny Podpora Inspirace

- O 15 splátek méně**
Za řádné splácení vám odpustíme až 15 posledních splátek. Půjčku tak **doplatíte dříve a ušetříte na úrocích.**
- Online sjednání zdarma**
Za poskytnutí půjčky online nebo přes naši infolinku **nic neplatíte.** Vedení půjčky je vždy zdarma.
- Jsme s vámi po celou dobu**
Půjčka pro nás nekončí tím, že od nás dostanete peníze. Jsme tu pro vás vždy, když se budete chtít o čemkoli poradit.

Zdroj: Česká spořitelna půjčka., *fintel.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.fintel.cz/ceska-sporitelna-pujcka/>

4.2.2 Nabídka konkurenční banky

Další instituci, kterou zařadíme do naše modelového případu získání spotřebitelského úvěru je banka AirBank a.s. Jedná se o poměrně novou banku byla založena v roce 2011, patří do mezinárodní investiční skupiny PPF s pevnými kořeny v České republice. Skupina podniká ve 24 zemích na 3 kontinentech. Společnosti patřící do skupiny PPF jsou zastoupeny v různých oborech od finančních služeb přes telekomunikace, biotechnologie, nemovitosti až po strojírenství.

Klient si vybral tuto banku jako konkurenční k jeho domovské bance a také proto, že na platformě usetreno.cz vycházela její nabídka spotřebitelského úvěru poměrně výhodně. Schůzku si nesjednával, dostavil se do pobočky osobně. Pracovník banky se mu hned ochotně věnoval, ověřil jeho totožnost a probrali spolu možnosti a důvody úvěru. Klientovi pracovník pobočky sdělil, že vše bude jednodušší, když si u AirBank a.s. zřídí účet. S tím, že když nebude uzavřena smlouva o spotřebitelském úvěru, může účet bezplatně zrušit. Vedení účtu je také zdarma. Klient na toto přistoupil.

Zřízení účtu trvalo cca 15 minut. Ohledně spotřebitelského úvěru byl vyplněn interaktivní dotazník zaměřený na příjmy, výdaje, závazky, rodinnou situaci, včetně případných dotazů na exekuce a insolvenční. Banka AirBank a.s. využívá také systém bonusových úrokových sazeb. Na toto byl klient pracovníkem pobočky upozorněn, když se zeptal na možné sankce. Klient předložil daňové priznání. Dále mu byla nabídnuta možnost pojištění půjčky, vzhledem k tomu že klient pracuje jako OSVČ a pojištění pokrývá především ztrátu zaměstnání a pracovní neschopnost neměl o pojištění zájem.

Případné sjednání tohoto pojištění při výši úvěru 50.000 Kč by zvýšilo měsíční splátku cca o 200 Kč.

Pojištění půjčky AirBank, a.s.

- Pracovní neschopnost delší než 30 dní
- Ztráta zaměstnání delší než 30 dní
- Hospitalizace následkem úrazu nebo nemoci
- Ošetřování člena rodiny delší než 30 dní
- Invalidita 2. a 3. stupně
- Úmrtí

Schůzka na pobočce byla ukončena, s tím, že konkrétní nabídka přijde klientovi do jeho nově založeného internetového bankovníctví. Ještě ten den přišla nabídka schválené půjčky.

Tabulka 8 Nabídka úvěru pro klienta od AirBank a.s. podle splněných podmínek

Shrnutí žádosti o půjčku

Výše půjčky:

50 000 CZK

Výše splátky:

921 CZK měsíčně

	Základní parametry	Při včasném splácení
Výše půjčky	50 000 CZK	50 000 CZK
Měsíční splátka	921 CZK	921 CZK
Úroková sazba	15,90 %	13,90 %
RPSN	17,13 %	14,83 %
Celkem zaplatíte	88 407 CZK	78 933 CZK
Při včasném splácení ušetříte	0 CZK	9 474 CZK
Počet splátek	96 měsíců	86 měsíců
První splátka	10.04.2021	10.04.2021
Předpoklad poslední splátky	10.03.2029	10.05.2028
Poplatek za sjednání	0 CZK	0 CZK
Poplatek za správu	0 CZK	0 CZK

Zdroj: Nabídka půjčky pro klienta od AirBank a.s., *ib.airbank.cz.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-18].
Dostupné z: <https://ib.airbank.cz/ib?1>, internetový bankovní účet klienta

Výsledná nabídka společnosti AirBank neodpovídá zadaným požadavkům klienta na dobu splácení 2 roky. Úroková sazba i RPSN se pohybují vysoko nad nabízenými podmínkami v online kalkulačce dostupné na <https://ib.airbank.cz/ib?1>. V online bankovním účtu je ale dostupný návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru, kde klient získá všechny podrobné informace o případně sjednaném úvěru včetně popisu sankcí při nedodržení splácení k dispozici má i všeobecné podmínky vztahující se k poskytovanému úvěru.

Tabulka 9 Návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru

FORMULÁŘ PRO STANDARDNÍ INFORMACE O SPOTŘEBITELSKÉM ÚVĚRU

1. Údaje o věřiteli / zprostředkovateli spotřebitelského úvěru

Věřitel	Air Bank a.s., IČ 29045371
Adresa	Praha 6, Evropská 2690/17, PSČ 160 00
Telefonní číslo	515 202 202
E-mailová adresa	info@airbank.cz
Adresa internetových stránek	www.airbank.cz

2. Popis základních vlastností spotřebitelského úvěru

Druh spotřebitelského úvěru	Neúčelový, nezajištěný, na dobu určitou
Celková výše spotřebitelského úvěru <i>To znamená strop úvěrového rámce nebo celkovou částku poskytnutou v rámci smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr.</i>	50 000 CZK
Podmínky čerpání <i>To znamená, jakým způsobem a kdy obdržíte peníze.</i>	Peníze vyplatíme na účet uvedený ve smlouvě.

Doba trvání spotřebitelského úvěru	Smlouva je uzavřená na dobu trvání závazků, které z ní vyplývají.
Splátky a případně způsob rozdělení splátek	<p>Budete muset uhradit: 96měsíčních splátek ve výši 921 CZK v případě základní úrokové sazby nebo 86měsíčních splátek ve výši 921 CZK v případě bonusové sazby.</p> <p>Zde je uvedeno, kolik splátek budete muset zaplatit, když Vám peníze poskytneme dnes. Protože ctíme Vámi zvolenou výši splátky, počet splátek se může s ohledem na přesné datum čerpání změnit. Konečný počet splátek uvidíte po načerpání ve svém internetovém bankovníctví. Poslední splátka může být nižší než splátka, kterou jste platili pravidelně. Kolik přesně zaplatíte, najdete ve splátkovém kalendáři ve svém internetovém bankovníctví. O kolik bude nižší, vypočítáváme tak, že vynásobíme počet splátek jejich výší a od výsledku odečteme částku „celková částka, kterou je třeba zaplatit“. Tento jednoduchý příklad platí, ať máte bonusovou sazbu nebo jen základní úrok. První splátka je splatná 10. den v měsíci následujícím po měsíci, ve kterém jsme Vám úvěr poskytli, další splátky v následujících měsících vždy k 10. dni v měsíci. Úroky a/nebo poplatky budou splatné tímto způsobem: anuitní splácení. Úroky a případné poplatky jsou zahrnuté ve splátce.</p>
Celková částka, kterou je třeba zaplatit <i>To znamená výše vypůjčené jistiny plus úroky a případné náklady související s Vaším úvěrem.</i>	<p>88 407 CZK v případě základní úrokové sazby a 78 933 CZK v případě bonusové úrokové sazby.</p> <p>Výše celkové částky, kterou zaplatíte, závisí na tom, který den Vám peníze poskytneme. Její konečnou výši tedy uvidíte ve svém internetovém bankovníctví. Částky, které zde uvádíme, platí pouze v případě, že Vám peníze poskytneme ještě dnes.</p>

3. Náklady spotřebitelského úvěru

Úroková sazba nebo případně různé úrokové sazby, které se na smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, vztahují.	Základní pevná úroková sazba je 15,9 % ročně. V případě, že splácíte přesně podle splátkového kalendáře, bude celková částka, kterou je třeba zaplatit, určena podle bonusové úrokové sazby 13,9 % ročně. Pokud dojde v průběhu splácení úvěru k Vašemu prodlení se splácením, mění se úroková sazba postupně na základní úrokovou sazbu. Úrok se zvýší o 0,4 % při každém prodlení se splácením, které je delší než 5 dnů , úrok ale zvýšíme pouze jedenkrát za kalendářní měsíc. V případě prodlení delšího než 30 dní se úroková sazba zvýší na základní sazbu.
---	--

<p>Roční procentní sazba nákladů (RPSN) <i>Jedná se o celkové náklady úvěru vyjádřené jako roční procento celkové výše úvěru. Účelem RPSN je pomoci Vám porovnat různé nabídky.</i></p>	<p>Za předpokladu, že k úplnému čerpání dojde dnes, je RPSN ve výši 14,8 % ročně, a to při úvěru ve výši 50 000 CZK, úročeném úrokovou sazbou 13,9 % ročně a spláceném v 86 pravidelných splátkách. Pro základní úrokovou sazbu 15,9 % ročně platí, za předpokladu, že k úplnému čerpání dojde dnes, RPSN ve výši 17,1 %, a to při úvěru ve výši 50 000 CZK spláceném v 96 pravidelných splátkách. V případě, že budete úvěr čerpat později, se může hodnota RPSN lišit. Aktuální hodnotu RPSN naleznete po načerpání úvěru ve svém internetovém bankovníctví.</p>
<p>Pokud je pro získání spotřebitelského úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek nezbytné uzavřít</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojištění úvěru nebo • smlouvu o jiné doplňkové službě <p><i>Nejsou-li náklady na tyto služby věřiteli známy, nejsou zahrnuty v RPSN.</i></p>	<p>Pojištění úvěru: Ne.</p> <p>Smlouva o jiné doplňkové službě: Ne</p>
<p>Zda se vyžaduje vedení jednoho nebo více účtů zaznamenávajících platební transakce a čerpání?</p>	<p>Protože u nás účet už máte, nový Vám zakládat nebudeme.</p>

<p>Podmínky, za nichž lze výše uvedené náklady související se smlouvou, v níž se sjednává spotřebitelský úvěr, změnit.</p>	<p>Za dobu trvání smlouvy se výše úrokové sazby a RPSN může, s výjimkou uvedenou níže, změnit pouze v rozmezí bonusové úrokové sazby a základní úrokové sazby. Změnu v tomto rozmezí ovlivňujete tím, jak úvěr splácíte. Pokud dojde v průběhu splácení úvěru k prodlení se splácením, mění se úroková sazba postupně na základní sazbu. Úrok se zvýší o 0,4 % při každém prodlení delším než 5 dnů</p> <p>Dohodli jsme se, že máme právo měnit výši úrokové sazby a RPSN, a to v případě, že se o více než 2 % ročně změní aktuální úroková sazba pro prodej na pražském trhu českých korunových mezibankovních depozit pro šestiměsíční období oproti stejné sazbě zveřejněné v den podpisu smlouvy nebo v nejbližší následující den, kdy byla tato sazba zveřejněna. Tyto sazby zveřejňuje Česká národní banka. V případě, že nebyla sazba zveřejněna v den podpisu smlouvy, můžeme výši úrokové sazby změnit (a to i opakovaně) k prvnímu dni následujícího kalendářního měsíce po dni zveřejnění aktuální úrokové sazby pro prodej na pražském trhu českých korunových mezibankovních depozit pro šestiměsíční období. Sazbu přitom změníme o rozdíl mezi aktuální a původní sazbou, která je uveřejněna v den podpisu smlouvy.</p>
<p>Náklady v případě opožděných plateb <i>Opomenutí platby by pro Vás mohlo mít závažné důsledky (např. nucený prodej majetku) a způsobit potíže při získávání úvěru v budoucnosti.</i></p>	<p>V případě opožděné platby Vám můžeme účtovat úrok z prodlení v zákonné výši a náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s vymáháním dlužné částky. Banka může informaci o nesplácení zaslat do databází SOLUS a Bankovního i Nebankovního registru klientských informací (BRKI a NRKI).</p>

4. Další důležité právní aspekty

<p>Právo na odstoupení od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr <i>Máte právo odstoupit od této smlouvy, a to ve lhůtě 14 kalendářních dnů.</i></p>	<p>Ano.</p>
<p>Předčasné splacení <i>Máte právo splatit spotřebitelský úvěr předčasně, a to kdykoliv zcela nebo zčásti.</i></p>	<p>Máte právo úplně nebo částečně splatit úvěr před termínem splatnosti.</p>

<p>Vyhledávání v databázi <i>Věřitel Vás musí okamžitě a bezplatně vyrozumět o výsledku vyhledávání v databázi, pokud je na tomto vyhledávání založeno zamítnutí žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru. To neplatí, pokud je poskytnutí takové informace v rozporu s právními předpisy na ochranu osobních údajů nebo s veřejným pořádkem nebo veřejnou bezpečností.</i></p>	<p>Banka využívá na posouzení schopnosti splácet úvěr databáze sdružení SOLUS a Bankovního i Nebankovního registru klientských informací.</p>
<p>Právo na návrh smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr <i>Máte právo obdržet na požádání bezplatně kopii návrhu této smlouvy. To neplatí, pokud věřitel v okamžiku žádosti není ochoten s Vámi uzavřít smlouvu.</i></p>	<p>Ano.</p>
<p>V případě poskytnutí informací před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, nebo před návrhem na uzavření této smlouvy, doba, po kterou je věřitel vázán těmito informacemi</p>	<p>Tato konkrétní nabídka platí 30 dnů od 18.03.2021. Pokud jste začali žádost vyplňovat již dříve, tak mějte na paměti, že nabídka bude platit nejdéle 30 dnů od prvního vstupu do žádosti.</p>

5. Dodatečné informace, které mají být poskytnuty v případě uvádění finančních služeb na trh

a) o věřiteli

<p>Zástupce věřitele ve Vašem domovském členském státě</p>	<p>My jako věřitel uvedený v části 1. tohoto formuláře poskytujeme služby v České republice bez zástupce.</p>
--	---

Pokud má věřitel povinnost zápisu do rejstříku, základní identifikační údaje o něm	My, jako věřitel, jsme zapsáni v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 16013.
Orgán dozoru	Česká národní banka.

b) o smlouvě, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr

Výkon práva na odstoupení od této smlouvy	Máte právo písemně odstoupit od úvěrové smlouvy, a to do 14 dnů od jejího uzavření. Odstoupení je třeba uplatnit podle příslušných ustanovení obchodních podmínek a podmínek pro používání úvěru. Lhůtu pro odstoupení považujeme za dodrženu, když nám odstoupení odešlete nejpozději v poslední den lhůty. Berete na vědomí, že pokud dojde před doručením odstoupení od úvěrové smlouvy k poskytnutí úvěru, máte povinnost vrátit nám bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne odeslání odstoupení, poskytnutou jistinu spolu s úrokem do dne splacení jistiny.
Právo státu, podle něž postupuje věřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr	Rozhodné právo je právo české.
Doložka o právu rozhodném pro smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, a/nebo příslušném soudu	Pro spory vzniklé ze smlouvy i v souvislosti s ní, včetně sporů o platnost či účinnost smlouvy, je věcně a místně příslušný soud podle platných právních předpisů.
Užívání jazyků	Informace a smluvní podmínky Vám poskytneme v českém jazyce. Po dobu trvání spotřebitelského úvěru s Vámi budeme jednat v češtině, výjimečně ve slovenštině, pokud s tím budete souhlasit.

c) o prostředcích nápravy

Existence mechanismu mimosoudního urovnávání sporů a prostředků nápravy a přístup k němu	Při řešení sporů, které se týkají úvěrové smlouvy, máte právo se obrátit na finančního arbitra nebo na orgán dohledu.
--	---

Zdroj: Návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru od AirBank a.s., *ib.airbank.cz.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://ib.airbank.cz/ib?1>, internetový bankovní účet klienta

4.2.3 Nabídka nebankovní instituce

Poslední instituce oslovená s žádostí o nabídku spotřebitelského úvěru je nebankovní instituce Zonky s.r.o. od 28.11.2019 přejmenovaná na Benxy s.r.o. provozuje platformu Zonky.cz. Jedná se o společnost, provozující tzv. Peer to Peer lending, což znamená, že on-line propojuje lidi, kteří chtějí půjčku, s lidmi, kteří chtějí půjčit a tím zhodnotit své peníze. Vlastníkem Zonky je česká investiční skupina PPF miliardáře Petra Kellnera. K počátku roku 2020 Zonky zprostředkovala půjčky v hodnotě přes 10 miliard korun a zároveň spravuje portfolio desetitisícům investorů. Zonky se na trhu, v podobě nadějného startupu, objevila již v roce 2014, přičemž byl o její služby zájem. Ten však nestačil k tomu, aby byla společnost schopná vytvářet dostatečné zisky.

Skupina PPF oznámila plánované spojení ztrátového Zonky s Air Bank již v srpnu 2019. V říjnu 2019 se společnost Benxy, pod kterou Zonky spadá, stala dceřinou společností Air Bank. PPF chce takto docílit ziskovosti obou společností, ale i přísunu nových klientů. Klíčovými body má být především zvýšení efektivity a zaměření se na tuzemský trh. Zároveň by navíc klienti obou společností měli získat přístup jak ke službám Air Bank, tak i ke službám Zonky.⁵⁵

Komunikace se společností Zonky.cz probíhala pouze přes internetové stránky společnosti a telefonicky. Jejich web je uživatelsky příjemný a přehledný. Po vyplnění poměrně podrobného dotazníku obsahující dotazy na výši příjmů, výdajů, závazku, vzdělání, bydlení a rodinných vztahů se velmi brzy ozval pracovník společnosti. Požadoval rodné číslo, s tím že klienta ověří v registrech BRKI a NRKI. Celý proces získání nabídky trval několik dnů. Pracovník společnosti klienta kontaktoval vždy telefonicky vyžádal si ještě výpisy z bankovního účtu za poslední 3 měsíce, při dalším hovoru požadoval doložit daňové přiznání za rok 2019 a potvrzení o zaplacení daně. Klientovi byl také zřízen uživatelský účet na stránkách společnosti. Asi po 5 dnech volala pracovnice společnosti, že půjčka byla schválena, ochotně vysvětlila podrobnosti ohledně úrokové sazby, RPSN i případných sankcí.

⁵⁵ Ztrátové Zonky se v říjnu spojilo s AirBank, jak se změna dotkne jejich klientů., *finex.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://finex.cz/ztratove-zonky-se-v-rijnu-spojilo-s-air-bank-jak-se-zmena-dotkne-jejich-klientu/>

Společnost Zonky.cz nepoužívá tzv. bonusové úrokové sazby, ale stanovuje jednu sazbu na celé období trvání úvěru. Klientovi přišla také sms zpráva, že nabídka schválené půjčky je k dispozici v jeho uživatelském účtu v aplikaci Zonky.cz.

Součástí schváleného úvěru je v aplikaci Zonky.cz dispozici interaktivní nástroj k nastavení parametrů půjčky dle požadavků klienta. Zonky.cz stanoví schválené rozmezí. V případě modelového klienta bylo toto rozpětí 20.000 Kč až 400.000 Kč při fixním úroku 4,99 %.

Obrázek 17 Interaktivní nástroj k nastavení parametrů půjčky

TESTE, MÁME PRO VÁS NABÍDKU

305 000 Kč
výše půjčky

4 687 Kč
měsíční splátka

TIP: Jen u Zonky si můžete nabídku upravit. **Upravit nabídku**

Pojištění **Zonkyho záchranná vesta** za 323 Kč měsíčně

Roční úrok	6,99 %
RPSN	7,88 %
Doba splácení	84 měsíců
Celkem zaplatíte	393 645 Kč
Z toho za naši práci	6 100 Kč
Zvolte si den splátky	- 1. +
Termín první splátky	1. 6. 2019

Nezapomeňte, že bankovní převody mohou trvat až 3 pracovní dny.

Kolik celkově zaplatíte a RPSN se nakonec může mírně změnit. Aktuální údaje jsme počítali s předpokladem, že úvěr vám byl poskytnutý a začátek úročení úvěru se datum uzavření

Upravte si výši půjčky a splátky, jak potřebujete. Výše úroku se nemění.

Výše půjčky: 305 000 Kč

20 000 Kč 305 000 Kč

Měsíční splátka: 4 687 Kč / 84 měsíců

4 687 Kč 13 388 Kč

Uložit úpravy

Zrušit úpravy

Zanechte nám kontakt

Zdroj: Nastavení půjčky od Zonky., *bankovníkod.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.bankovníkod.cz/zonky-pujcky/>

V následující tabulce jsou zpracovány varianty spotřebitelského úvěru zobrazující se v interaktivním nástroji na Zonky.cz v uživatelském účtu klienta.

Tabulka 10 Varianty spotřebitelského úvěru od Zonky.cz

výše úvěru	doba splácení	roční úrok	RPSN	výše splátky	poplatek	celkem zapláceno	přepláceno
50 000 Kč	1 rok	4,99 %	9,24 %	4361	1 000 Kč	52 329 Kč	2 329 Kč
50 000 Kč	2 roky	4,99 %	7,21 %	2235	1 000 Kč	53 631 Kč	3 631 Kč
50 000 Kč	8 let	4,99 %	5,66 %	645	1 000 Kč	61 879 Kč	11 879 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle aplikace Zonky.cz

Klient má v uživatelském účtu k dispozici také návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru, ve kterém se aktualizují parametry půjčky dle zadaných údajů klienta. V našem případě:

Tabulka 11 Vybraná varianta spotřebitelského úvěru od Zonky.cz

výše úvěru	doba splácení	roční úrok	RPSN	výše splátky	poplatek	celkem zapláceno	přepláceno
50 000 Kč	2 roky	4,99 %	7,21 %	2235	1 000 Kč	53 631 Kč	3 631 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle návrhu smlouvy o spotřebitelském úvěru ze Zonky.cz

Návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru připravená k podpisu se všemi náležitostmi:

Smlouva o úvěru

1. SMLUVNÍ STRANY

Poskytovatel služby Zonky, společnost Benxy s.r.o.

se sídlem Evropská 2690/17, Dejvice, 160 00 Praha 6, IČO: 03570967

Bankovní spojení: 2020010045/6000

Společnost je zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 233960

zastoupená Jiřím Humhalem a Ondřejem Noskem, jednateli (dále jen „Zonky“ a/nebo „my“)

a

Jméno, příjmení:

Rodné číslo:

Adresa trvalého pobytu:

Korespondenční adresa:

Vaše bankovní spojení:

(dále jen „Vy“)

2. JAKÝ ÚVĚR SI BERETE

Druh úvěru: **Bezúčelový úvěr**

Celková výše úvěru: 50 000,00 Kč *

Cena za naši službu: 1 000,00 Kč **

Roční úroková sazba: 4,99 %

RPSN: 7,21 % ***

Celková částka, kterou zaplatíte: 53 631,29 Kč

Konečná splatnost úvěru (datum poslední splátky): 17.03.2023

* Úvěr Vám poskytneme hned po podpisu smlouvy a provedení kontrol před načerpáním. Investoři budou do Vašeho úvěru na Tržišti investovat až následně.

** Cena za naše služby je poplatek za poskytnutí úvěru. Jednorázový poplatek za poskytnutí úvěru bude rozložen do prvních splátek úvěru tak, že částka splátky bude použita zčásti na úhradu jistiny a zčásti na úhradu poplatku, a to do doby, než bude poplatek zcela uhrazen.

*** Výpočet zahrnuje všechny náklady, které jsou s poskytnutím úvěru spojeny. Pro výpočet RPSN je důležité datum, kdy dojde k poskytnutí úvěru. Jelikož toto datum ještě neznáme, bylo

RPSN spočítáno s údaji platnými k datu uzavření této smlouvy, tj. má se za to, že Vám byl úvěr poskytnut v den uzavření smlouvy. Až budeme znát datum skutečného poskytnutí úvěru, RPSN a splátkový kalendář přepočítáme. Souhlasíte s tím, že přesnou výši RPSN Vám oznámíme po poskytnutí úvěru prostřednictvím portálu Zonky.cz.

3. JAK BUDETE ÚVĚR SPLÁCET

Měsíční splátka: 2 235,00 Kč

(Výjimkou je poslední splátka, jejíž výše je závislá na přesném datu poskytnutí úvěru. Její výši Vám dáme vědět po poskytnutí úvěru prostřednictvím portálu Zonky.cz)

První splátku je potřeba poslat na účet Zonky k datu její splatnosti, tj. 17.04.2021. Všechny další splátky jsou splatné vždy k 17. dni v měsíci. Počet splátek: 24

Měsíční splátky budete hradit bankovním převodem. Posílat je budete na účet č.: 2020010045/6000. Změníme-li číslo účtu, dáme Vám to vědět pomocí e-mailu a doporučeného dopisu.

Jako variabilní symbol uvádějte číslo své smlouvy: ****

Variabilním symbolem označte každou platbu. Bez něj nedokážeme určit, že peníze přišly od Vás, a máme právo jednat, jako byste splátku neposlal/a.

Jednou ročně (tj. jednou za 12 po sobě jdoucích měsíců) si můžete bezplatně změnit datum splatnosti Vaší měsíční splátky, a to za splnění podmínek, které jsou uvedeny v čl. 4.5. Úvěrových podmínek.

4. S ČÍM SOUHLASÍTE, KDYŽ TUTO SMLOUVU PODEPÍŠETE

Podpisem smlouvy potvrzujete a souhlasíte:

že jste se seznámil/a s podmínkami, za kterých Vám úvěr poskytujeme, a že jim rozumíte.

že jste před uzavřením smlouvy převzal/a Formulář pro standardní informace o spotřebitelském úvěru, který byl vyhotovený v souladu s právními předpisy, a že jsme Vám ho náležitým způsobem vysvětlili.

že disponujete dostatečnými finančními zdroji, abyste mohl/a uhradit své finanční závazky, včetně závazků, které vyplývají z této úvěrové smlouvy.

že písemné úkony včetně podpisu této úvěrové smlouvy můžeme uskutečnit prostřednictvím technického a mechanického prostředku, například zadáním ověřující SMS na našich zabezpečených webových stránkách Zonky.cz.

že komunikace mezi námi bude probíhat zejména prostřednictvím portálu Zonky.cz nebo emailem, pokud není výslovně stanoveno jinak.

že dle zákona o evidenci obyvatel udělujete souhlas s využitím Vašeho rodného čísla pro interní identifikační, evidenční a administrativní potřeby, komunikaci s Vámi a pro řízení rizik, zejména zjištění a zpracování informací významných pro posouzení žádosti a v době trvání smlouvy.

že jste byl/a poučen/a o svých právech na ochranu osobních údajů, seznámil/a jste se s dokumentem Ochrana soukromí a neodmítáte použití Vašich kontaktních údajů v rámci našeho oprávněného zájmu na obchodní komunikaci s Vámi v zákonem povoleném rozsahu.

že jste o svém záměru uzavřít úvěrovou smlouvu informoval/a svého manžela/svou manželku (pokud ho nebo ji máte) a že s ním souhlasil/a.

že není možné tuto smlouvu přijmout s jakýmkoli změnami. Smlouvu nemůžete měnit ani v případě, že by změny podstatně neovlivnily podmínky úvěru.

že pokud uvádíte jako zdroj příjmů zaměstnání, nejste ve zkušební době, zaměstnavatel s Vámi nejedná o ukončení pracovního poměru a pracovní poměr nekončí jiným způsobem.

že proti Vám není vedeno exekuční nebo insolvenční řízení.

že v případě refinancování jiného úvěru/kreditní karty/kontokorentu/leasingové smlouvy prostřednictvím úvěru Zonky nám do 30 kalendářních dnů od podpisu smlouvy zašlete na email doklady@zonky.cz potvrzení od poskytovatele úvěru/kreditní karty/kontokorentu/leasingové smlouvy o splacení nebo ukončení tohoto úvěru/kreditní karty/kontokorentu/leasingové smlouvy. Podpisem smlouvy nás výslovně žádáte o plnění z úvěrové smlouvy a jeho zahájení ještě před uplynutím lhůty pro odstoupení od úvěrové smlouvy.

5. CO SE STANE, KDYŽ NEBUDETE V POŘÁDKU SPLÁCET

Pokud se opozdíte s platbou splátky nebo jiné platby podle této úvěrové smlouvy, jsme oprávněni Vám naúčtovat:

náklady, které účelně vynaložíme na vymáhání Vašeho dluhu (např. na upomínku nebo advokátní kancelář);

smluvní pokutu ve výši 500 Kč, a to za každou jednotlivou opožděnou splátku či platbu.

V případě, že je dlužná částka nižší než 500 Kč, můžeme účtovat smluvní pokutu ve výši dlužné částky; zápůjční úrokovou sazbu, na které jsme se domluvili v této smlouvě.

V případě, že jste se splátkou v prodlení více jak 90 dnů, jste povinný (á) nám z této splátky hradit namísto zápůjční úrokové sazby úrokovou sazbu ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, ve kterém došlo k prvnímu dni prodlení, navýšené o 8procentních bodů, není-li zápůjční úroková sazba v této smlouvě nižší a úrok z prodlení ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou (www.cnb.cz) navýšené o 8 % dle platného nařízení vlády.

Nezaplatíte-li 2měsíční splátky po sobě nebo 1 splátku déle než 3 měsíce, budeme nuceni po Vás chtít, abyste vrátil/a celou dosud nesplacenou jistinu včetně dlužného úroku a případných jiných plateb (např. smluvních pokut), který jste již měl/a zaplatit. Jedná se o tzv. zesplatnění. Po zesplatnění úvěru jsme oprávněni Vám dále účtovat:

jednorázovou smluvní pokutu ve výši 3 % z nesplacené jistiny, poplatku za poskytnutí úvěru (není-li již zcela uhrazen), úroků a úhrady za pojištění, maximálně však ve výši 0,1 % denně z částky, ohledně níž jste v prodlení, a do výše 200.000, - Kč.

Jsme oprávněni jakoukoli sankci neúčtovat nebo neúčtovat v plné výši. Sankce účtujeme zejména v případě, že nás o zpoždění platby neinformujete. Důvodem pro jejich nenaúčtování pak může být zejména situace, kdy odešlete alespoň část platby, jsme s Vámi v kontaktu a ke zpoždění došlo z objektivních, doložitelných důvodů.

6. SEZNAMUJEME VÁS ZVLÁŠTĚ S TĚMITO USTANOVENÍMI ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK

Nedílnou součástí této smlouvy jsou Úvěrové podmínky Zonky, se kterými jste se seznámil/a před podpisem této smlouvy. Vybíráme a stručně popisujeme (plné znění najdete v podmínkách) několik důležitých bodů:

Úvěr Vám poskytneme převodem na bankovní účet, který jste za tímto účelem ve smlouvě uvedl/a nebo v případě refinancování jiného úvěru Zonky na účet uvedený ve smlouvě o úvěru, na základě, které byl uvedený úvěr u Zonky poskytnut. Okamžikem poskytnutí úvěru je den, kdy odešleme finanční částku dle smlouvy na bankovní účet podle předchozí věty. Pokud je celková částka úvěru čerpaná na více účtů, za okamžik čerpání (poskytnutí) úvěru se považuje až den, kdy odešleme poslední část celkové částky úvěru dle smlouvy.

Smlouvu uzavíráte on-line na portále Zonky.cz, a to se Zonky., která uvedený portál provozuje. Smlouva se stává platnou v okamžiku, kdy ji podepíšete prostřednictvím verifikační SMS.

Kdykoli můžete zaplatit více, než je předepsaná splátka. Částku, o kterou přesáhnete dohodnutou splátku, budeme automaticky považovat za mimořádnou splátku. Použijeme ji k uhrazení nesplacené jistiny a neuhrazené části poplatku za poskytnutí úvěru (není-li již zcela uhrazen) a vypočítáme nový splátkový kalendář. Úvěr můžete splatit celý, nebo z části. U nás je to zdarma.

Pokud nám pošlete částku, která nebude stačit na uhrazení všech Vašich závazků, budeme postupovat podle data jejich splatnosti. Nejprve z ní uhradíme nejstarší dlužné částky. Když jich bude několik mít stejné datum splatnosti, uhradíme je v tomto pořadí: 1. poplatek za poskytnutí úvěru (do doby, než bude zcela uhrazen) 2. jistina, 3. úrok, 4. další příslušenství včetně sankcí.

Od smlouvy můžete odstoupit do 14 dnů od jejího uzavření, a to bez uvedení důvodu. Písemné odstoupení od smlouvy nám musíte zaslat dopisem na korespondenční adresu nebo adresu našeho sídla uvedenou ve smlouvě nebo na email info@zonky.cz, a to nejpozději v poslední den lhůty. Pokud Vám před tím, než obdržíme Vaše odstoupení od smlouvy, poskytneme úvěr, musíte nám úvěr vrátit i s úrokem do dne splacení jistiny (úrok se vypočítá na základě úrokové sazby dohodnuté ve smlouvě). K vrácení musí dojít bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne odeslání odstoupení.

Smlouvu můžete ukončit odstoupením od smlouvy za podmínek uvedených v předešlém bodě nebo doplacením úvěru.

V několika výjimečných případech můžeme Váš úvěr zesplatnit. To znamená, že po Vás budeme chtít okamžitě vrátit půjčené peníze a budeme chtít, abyste zaplatil/a také úroky a platby za opožděné úhrady. Když nám peníze nevrátíte, budeme je po Vás vymáhat za pomoci soudu.

Můžeme to udělat, když:

zjistíme, že jste nám o sobě neříkal/a pravdu

na Váš majetek bude zahájené insolvenční, exekuční nebo jiné řízení (včetně dědického)

porušíte smlouvu, kterou jsme spolu uzavřeli

nám 2 měsíce za sebou nepošlete splátku nebo nám budete 1 splátku dlužit déle než 3 měsíce

Kdykoliv v průběhu trvání smlouvy si můžete vyžádat výpis z účtu v podobě tabulky umoření.

7. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Smluvní vztahy, které nejsou přímo upraveny v této smlouvě, se řídí příslušnými právními předpisy platnými na území ČR, zejména občanským zákoníkem.

Při řešení sporů vyplývajících z úvěrové smlouvy se můžete obrátit na finančního arbitra se sídlem Legerova 69, 110 00 Praha 1, IČO: 72546522, www.finarbitr.cz.

Příslušným orgánem dohledu je Česká národní banka se sídlem Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, IČO: 48136450, která má také právo řešit Vaše stížnosti, pokud budete mít pocit, že neplníme své povinnosti nebo společně vzniklý problém nevyřešíme.

Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu oběma smluvními stranami. Stane-li se některé z ustanovení této smlouvy neplatným, nevymahatelným nebo neúčinným, ostatních částí smlouvy se to nedotýká. Vy i my se zavazujeme, že do 5 pracovních dnů takové neplatné, nevymahatelné nebo neúčinné ustanovení nahradíme ustanovením platným, vymahatelným a účinným se stejným nebo podobným právním smyslem, nebo uzavřeme novou smlouvu.

Smlouvu lze měnit nebo zrušit jen formou písemných dodatků podepsaných oběma smluvními stranami.

Smluvní strany si smlouvu přečetly, jejímu obsahu porozuměly a souhlasí s jejím obsahem.

Datum: 20.03.2021

Benxy s.r.o., poskytovatel služby Zonky

Náš podpis smlouvy:

Jiří Humhal, jednatel

Náš podpis smlouvy:

Ondřej Nosek, jednatel

Datum: 20.03.2021

Váš podpis smlouvy: SMS kód:⁵⁶

Samotné uzavření smlouvy probíhá v uživatelském účtu klienta na Zonky.cz Podpis této úvěrové smlouvy lze uskutečnit prostřednictvím technického a mechanického prostředku, zadáním ověřující SMS na zabezpečených webových stránkách Zonky.cz. Čerpání úvěru je provedeno hned následně po potvrzení – podpisu smlouvy SMS kódem. Do několika minut jsou finanční prostředky převedeny poskytovatelem spotřebitelského úvěru na účet klienta, který uvedl ve smlouvě. Výhodou je, že není potřeba zřizovat nový bankovní účet. Bankovní poskytovatelé spotřebitelských úvěrů, většinou zřízení bankovního účtu u jejich ústavu stanovují jako jednu z podmínek pro získání půjčky.

⁵⁶ Návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru od Zonky., *appzonky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://app.zonky.cz/offer/preagreement>

4.2.4 Vyhodnocení nabídky

Pro výběr spotřebitelského úvěru byla pro klienta jasnou prioritou úroková sazba, RPSN a částka, o kterou vypůjčenou částku přeplatí. Dle online srovnávače usetreno.cz vycházely parametry půjčky nejlépe u České spořitelny a.s.

Tabulka 12 Vyhodnocení nabídek úvěrů dle online kalkulačky

	Česká spořitelna	Air Bank	Zonky
Výše půjčky	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč
Doba půjčky v měsících	24	24	24
Úrok p.a.	3,96 %	5,90 %	2,99 %
RPSN	4,01 %	6,07 %	5,05 %
Výše splátky	2 170 Kč	2 214 Kč	2 191 Kč
poplatek	0	0	1 000 Kč
Celkem zaplaceno	52 089 Kč	53 131 Kč	52 588 Kč
Přeplaceno celkem	2 089 Kč	3 131 Kč	2 588 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle srovnávače nabídek úvěrů na usetreno.cz

Po skutečném jednání s jednotlivými institucemi a předložením požadovaných dokladů ze srovnání vychází nejlépe nebankovní instituce Zonky.cz. Banka AirBank nenabídla půjčku dle požadovaných parametrů klienta, neúměrná doba splácení půjčku zbytečně prodražuje.

Tabulka 13 Vyhodnocení nabídek úvěrů na základě osobního jednání

	Česká spořitelna	Air Bank	Zonky
Výše půjčky	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč
Doba půjčky v měsících	24	86	24
Úrok p.a.	8,95 %	13,90 %	4,99 %
RPSN	11,65 %	14,83 %	7,21 %
Výše splátky	2 346 Kč	921 Kč	2 235 Kč
poplatek	500 Kč	0	1 000 Kč
Celkem zaplaceno	56 304 Kč	78 933 Kč	53 631 Kč
Přeplaceno celkem	6 304 Kč	28 933 Kč	3 631 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě získaných nabídek úvěrů při osobních jednáních

Všechny předložené nabídky se výrazně lišily od nabídek, které nabízejí srovnávače na internetu. Přestože banka AirBank neúčtovala žádný poplatek za uzavření úvěru její podmínky byly jednoznačně nejhorší. Pokud by se klient opravdu pro půjčku rozhodl, vybral by nabídku společnosti Zonky.cz. Schválení úvěru trvalo sice nejdéle, ale parametry nakonec vyšly nejlépe. Výhodou bylo také, že klient nikam nemusel, vše vyřídil z domova. Pracovníci Zonky.cz po telefonu vstřícně komunikovali, zodpověděli všechny dotazy. Klient ocenil i zřízený uživatelský účet na zonky.cz, kde byly k dispozici všechny potřebné dokumenty k uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru.

4.3 Analýza oddlužovacích společností

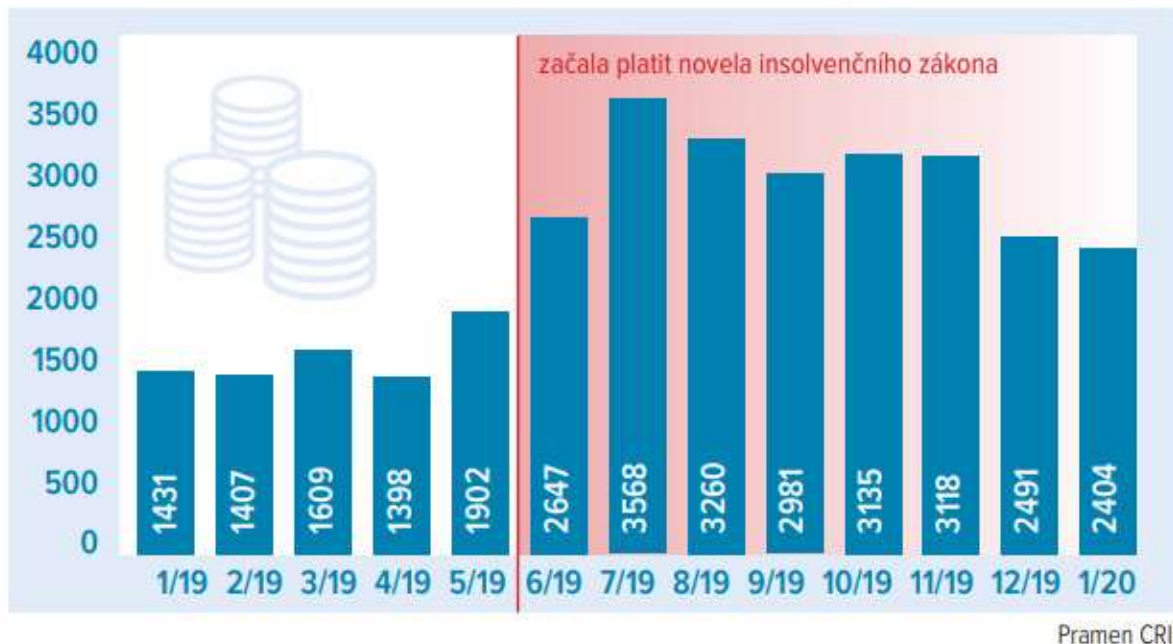
Poměrně mnoho klientů se ze získaného úvěru dlouho neraduje. Stačí málo. Někdo přecení své možnosti nebo nemá dostatečné finanční znalosti a uzavře nevýhodný úvěr. Nemá žádnou finanční rezervu a pak přijde o práci nebo onemocní. Seznam možností, jak se dostat do dluhové pasti je dlouhý. Otázkou je, jak z ní ven?

Pokud nepomůže odklad splátek, konsolidace půjček a exekuční příkazy se hromadí. Měl by člověk začít vážně uvažovat o institutu insolvence neboli oddlužení. Používá se také výraz osobní bankrot. Jedná se o poměrný složitý proces, který málokdo zvládne bez pomoci. Většina lidí, kteří se do takové situace dostanou nepatří mezi příliš finančně gramotné a proto by měli vyhledat odbornou pomoc. Ale i v této těžké situaci by si měli dát velký pozor na koho se obrátí. Společnosti, které tyto služby poskytují se dají rozdělit do dvou skupin. Jedni chtějí opravdu pomoci někdy i zadarmo. A ti druzí chtějí opravdu vydělat.

Novela insolvenčního zákona nabyla účinnosti v červnu 2019. Vedle zpřístupnění oddlužení většímu počtu lidí, kteří uvízli v dluhové pasti, má za cíl i větší regulaci komerčních oddlužovacích společností. S výrazným nárůstem počtu žádostí o povolení oddlužení a současně výrazným zjednodušením samotného návrhu lze předpokládat, že aktivity komerčních oddlužovacích společností naberou na intenzitě. Tomu se snaží zabránit Ministerstvo spravedlnosti, a tak postavilo mimo zákon i samotné nabízení či zprostředkování sepsu návrhu na povolení oddlužení za úplatu.

Obrázek 18 Počet návrhů na oddlužení v ČR za rok 2019

Počet návrhů na oddlužení v ČR za poslední rok

Zdroj: Tíživá nejistota osobního bankrotu., *e15.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-02]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/tiziva-nejistota-osobniho-bankrotu/>

Praktiky komerčních oddlužovací společností:

1. „NADSTANDARDNÍ“ PRÁVNÍ POMOC PŘED I PO PODÁNÍ NÁVRHU

Podle insolvenčního zákona je maximální cena za sepis a podání insolvenčního návrhu 4.840 Kč vč. DPH u jednotlivců a 7.260 Kč vč. DPH u společného návrhu manželů. V této ceně je obsažena i náhrada nákladů, porada s klientem, případné odstranění vad návrhu atp. Žádné další peníze není možné v souvislosti se sepisem a podáním návrhu vyžadovat. Neziskové organizace akreditované u Ministerstva spravedlnosti navíc sepisují a podávají návrhy zdarma.

Navzdory tomu si mnohé komerční organizace stále účtují poplatky nezřídka vyšší než 10.000 Kč s tím, že se jedná o nadstandardní služby. K tomu se následně ještě přičítá odměna advokáta. Takové jednání je ovšem v rozporu se zákonem.

2. MONITORING INSOLVENČNÍHO REJSTŘÍKU A PRÁVNÍ POMOC V ODDLUŽENÍ

Další způsob, jak získat od dlužníka peníze nad rámec zákonem regulované ceny je nabídka služby monitoringu insolvenčního rejstříku během oddlužení a notifikace klienta ve chvíli, kdy se objeví nový záznam. Insolvenční rejstřík je přitom volně přístupný a každý si tam může své řízení sledovat zcela zdarma. Další službou je slibovaná právní podpora během procesu oddlužení. Tu má dlužník pokrytu v osobě insolvenčního správce, kterému platí 1.089 Kč měsíčně ze svých splátek.

3. FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Některé komerční organizace zpracovávají insolvenční návrhy, ale ve smlouvě s klientem to nazývají zcela jinak, abys se vyhnuly možnému postihu ze strany Ministerstva spravedlnosti. Jedná se například o službu finančního vzdělávání či školení, finanční analýzy atp. I zde se jedná o obcházení insolvenčního zákona.

4. ČLENSTVÍ V OBČANSKÉM SDRUŽENÍ ČI SPOLKU

Některé společnosti zase podmiňují sepsání a podání návrhu na povolení oddlužení členstvím v občanském sdružení nebo zapsaném spolku. Takové členství ale stojí často více než 10 tisíc korun. Jedná se tak jen o další způsob, jak obejít insolvenční zákon, který říká, že akreditované neziskové organizace připravují insolvenční návrh zdarma.

5. FACEBOOKOVÁ SKUPINA

Podobný model jako výše uvedené členství ve spolku či sdružení je přístup do placené facebookové skupiny, ve které slibují pomoc s dluhy.

6. VYPLACENÍ NEMOVITOSTI

Má-li dlužník nemovitost a žádá o oddlužení prostřednictvím komerční organizace (nebo organizace, která se tváří jako nezisková), nezřídka dostává nabídku na vyplacení z exekucí a uhrazení dluhů. Pro tyto organizace je zisk nemovitosti velkým lákadlem. Výjimkou nejsou situace, kdy nemovitost je prodána výrazně pod cenou, nebo částka není vůbec zaplacená a dlužníkovi jsou podstrčeny k podpisu jen příjmové pokladní doklady stvrzující údajné zaplacení. Častější metodou je však přeúvěrování dluhu, kdy nemovitost jen dána do zástavy, ale úvěrová smlouva obsahuje velmi tvrdé podmínky včetně vysokých sankcí. Při prvním porušení podmínek se dlužná částka výrazně navyšuje a brzy dochází k zesplatnění celého

závazku. Následně dochází k dražbě, ztrátě nemovitosti pod cenou a často i navýšení zbytkového dluhu.

V praxi se lze setkat se situacemi, kdy společnosti nabízející sepsání návrhu na povolení oddlužení navádí klienty k tomu, aby si na zaplacení odměny za sepsání peníze půjčili. Tím je však nabádají k trestnému činu úvěrového podvodu a poškozování věřitele a vystavují je tak trestnímu stíhání. Toto lze nahlásit na odbor insolvenčního dohledu Ministerstva spravedlnosti.⁵⁷

Kdo může podat insolvenční návrh spolu s žádostí o povolení oddlužení:

1. Neziskové organizace zaměřené na dluhové poradenství (zpracování návrhu zcela zdarma)

Neziskové organizace nemají žádnou motivaci lhát, nebo tlačit klienta do insolvence za každou cenu. Navíc nabízí komplexní služby. Někdy mohou nalézt i jiné, lepší řešení situace.

2. Zástupci právnických profesí

Od 1.7.2017 mohou za úplatu zpracovávat návrhy na povolení oddlužení jen právnické profese (právníci, notáři, insolvenční správci a exekutoři). Zdarma pak mohou návrhy zpracovat akreditované neziskové organizace. Maximální cena za zpracování návrhu na povolení oddlužení je 4.000 Kč bez DPH! (pro společné oddlužení manželů je to 6.000 Kč bez DPH). Vyšší cena je zakázána a jakékoli další poplatky také. Výše uvedené ceny musí být konečné! Zároveň se částka neplatí v hotovosti, ale zpracovatel si ji přihlašuje do insolvenčního řízení.

3. Zpracování návrhu svépomocí

(nutné vysokoškolské vzdělání ekonomického nebo právního směru)

V případech, kdy situace není příliš komplikovaná může být i toto vhodným řešením. Veškeré potřebné informace lze nalézt na stránkách insolvenčního zákona, včetně potřebných formulářů a předvyplněných vzorů.

⁵⁷ 6 způsobů, jak komerční oddlužovací společnosti vydělávají na dlužnících., *institut-predluzeni.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.institut-predluzeni.cz/novinky/6-zpusobu-jak-komerчни-oddlužovací-společnosti-vydělávají-na-dlužnících-br-br-15/>

Seznam dluhových poraden je k dispozici na www.jakprezidluhy.cz:

- **ČLOVĚK V TÍSNI, O.P.S.**
- **RUBIKON CENTRUM, Z.Ú.**
- **ASOCIACE OBČANSKÝCH PORADEN**
- **PORADNA PŘI FINANČNÍ TÍSNI, O.P.S.**
- **REMEDIIUM PRAHA, O.P.S.**
- **DIECÉZNÍ CHARITA BRNO**

Všechny uvedené instituce poskytují veškeré své služby zdarma včetně vypracování návrhu na oddlužení dle insolvenčního zákona.⁵⁸

Institut oddlužení je již poměrně dobře znám. Novelou insolvenčního zákona z června 2019 se rozšířily řady dlužníků, kteří mohou vstoupit do osobního bankrotu, na jehož konci by mělo být oddlužení. Tedy nový začátek a únik z dluhové pasti. Současně došlo k regulaci oddlužovacích společností. Byla ztížena činnost predátorským firmám, které parazitují na zadlužených lidech. Otázkou zůstává, zda neziskové organizace budou zvládat zvyšující se nápor dlužníků a zda advokáti budou mít o případy zadlužených lidí zájem, a to i vzhledem k cenové regulaci za podaný návrh na oddlužení. Cíl všech těchto změn je jasný, zamezit nemravnému dluhovému byznysu. Oddlužovací novela zavedla také nově institut dluhového poradenství. To má dlužníkům pomoci do budoucna vyvarovat se finančních obtíží. Teoreticky dluhové poradenství má fungovat tak, že nabyde-li insolvenční správce pocit, že právě „jeho“ dlužník si zaslouží dobrodiní dluhového poradenství, podá soudu takový návrh. Soud v rámci schválení oddlužení může dlužníku uložit povinnost využít v rozsahu nejvýše 100 hodin služby dluhového poradenství (odborného sociálního poradenství poskytované registrovaným poskytovatelem sociálních služeb). V praxi ale zatím moc nefunguje. Již samotné uzákonění dluhového poradenství bylo vizionářským počinem, teď jej rozvinout. Zamýšleným efektem dluhového poradenství je jistě snížení nezodpovědné zadluženosti, počtu úpadků, rozpadu rodin, sebevražd..., a to prostřednictvím zvýšení finanční gramotnosti. Dluhové poradenství však na to nemůže stačit samo, musí se jednat o mezioborovou snahu právníků, ekonomů, sociálních pracovníků, terénních pracovníků, učitelů a možná i psychologů.⁵⁹

⁵⁸ Na koho se obrátit., *radekhabl.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.radekhabl.cz/osobni-bankrot/na-koho-se-obratit/>

⁵⁹ Více než poradenství potřebují dlužníci psychologa, míní soudce Jirmásek., *ceska-justice.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/04/vice-nez-poradenstvi-potrebuji-dluznici-psychologa-mini-soudce-jirmasek/>

5 Výsledky a zhodnocení

Praktická část této diplomové práce měla přiblížit, jak vypadá proces sjednání spotřebitelského úvěru v současnosti v reálné podobě. Jakou cestou se klient vydá ovlivňuje řada faktorů. Přestože, uzavření půjčky je dnes vnímáno jako něco naprosto běžného, jednoduchého či triviálního. Media nás zahrnují reklamními spoty, kde je vše na počkání, na klik, prostě „easy“, bez zbytečného papírování. A nejedem člověk této iluzi rád uvěří. Realita je výrazně složitější.

Důležitým faktorem, který ovlivňuje rozhodování každého z nás v takové situaci je vlastní postoj k zadlužování. S tím souvisí čím dál tím častěji zmiňovaná finanční gramotnost, dosažené vzdělání, ale i sociální prostředí z kterého člověk pochází. A v neposlední řadě problém, který potřebuje právě vyřešit. Jinak se zachová člověk bez finančních znalostí a jinak bude postupovat někdo, kdo se na trhu spotřebitelských úvěrů orientuje nebo má alespoň jasno, na co si má dát pozor. Naše rozhodování také samozřejmě ovlivní naléhavost, jak rychle půjčku potřebujeme. Bohužel je stále mnoho lidí, kterým pojem úrok a RPSN v nejlepším případě splývá, v tom horším netuší, o co se jedná. Nemají pojem o principu úročení a půjčku vybírají podle toho, jak rychle jim bude poskytnuta a jediným dalším kritériem je, co nejnižší splátka. Mnozí z nich se za čas dostanou do složité finanční situace, s kterou si mnohdy také těžko poradí.

V našem modelovém případě je klient, který disponuje poměrně dobrou finanční gramotností, má stálý příjem, mimo hypotečního úvěru nemá žádné další finanční závazky. Úvěr chce použít na nákup domácích spotřebičů, které by se daly označit za nezbytné.

V práci byla použita metoda komparace, zvolená metoda je objektivní, bylo využito všech forem komunikace jak telefonicky, prostřednictvím internetových aplikací, tak osobním jednáním na pobočce. Do analýzy byly zahrnuty jak bankovní, tak nebankovní instituce, které na trhu spotřebitelských úvěrů tyto produkty nabízí.

Parametry, které byly posuzovány z pohledu klienta byly především podmínky úvěru jako úrok p.a., RPSN, případné sankce, výše splátky, ale také dostupnost smluvních dokumentů ve fázi rozhodování, srozumitelnost a přehlednost nabídky, způsob, ochota a komunikace pracovníků a rychlost celého procesu sjednání spotřebitelského úvěru. Možnost pojištění při neschopnosti splácet úvěr nebyla posuzována. Všechny oslovené instituce toto pojištění

nabízejí, ale protože klient v modelovém případě pracuje jako OSVČ a toto pojištění kryje spíše situace zaměstnanců, neměl o toto pojištění zájem.

Jako nejlépe vhodná pro potřeby klienta vyšla nabídka nebankovní společnosti Zonky.cz. Což bylo poměrně překvapivé zjištění, protože tyto instituce mívají stále ještě punc něčeho neseriózního a nespolehlivého. Nabídla nejnížší RPSN (7,21 %) a vyhověla také požadavku klienta na délku splácení úvěru, tj. na 2 roky. Její nabídka byla nejpřehlednější, všechny dokumenty byly v elektronické podobě klientovi k dispozici již ve fázi rozhodování. Pracovníci ochotně a zasvěceně komunikovali a zodpověděli všechny dotazy klienta. I případné sankce byly v návrhu smlouvy spotřebitelského úvěru jasně a srozumitelně uvedeny. Rychlost celého procesu byla odpovídající, vše probíhalo elektronicky, klient mohl proces urychlit, pokud by požadované dokumenty odeslal obratem. Za výhodu lze také považovat, že klient vše vyřídil z domova bez nutnosti kamkoli docházet. Toto je otázka, protože někteří klienti upřednostní osobní jednání.

Společnost Zonky.cz (Benxy s.r.o.) nemá pobočky a tím šetří náklady. Tato skutečnost jí umožňuje nabízet výhodnější podmínky pro své klienty. Konkrétní nabídka se ale vždy odvíjí od splněných požadovaných podmínek. Ať už se jedná o dobrou platební historii, výši doložených příjmů nebo objem ostatních závazků.

Nepotvrdil se předpoklad, že banka, u níž má žadatel o úvěr vedený účet a tudíž i dobře ověřitelnou historii poskytne nejlepší podmínky. V našem modelovém případě (při půjčené částce 50.000 Kč na dva roky) Česká spořitelna a.s. nabídla sice lepší úrokovou sazbu p.a. (8,95 %) i RPSN (11,65 %) než banka, která klienta vůbec neznala tj. AirBank a.s., ale ani zdaleka se nepřiblížila nabídce nebankovní společnosti Zonky.cz. Současně nabídka České spořitelny a.s. byla poměrně nepřehledná a ve fázi rozhodování neměl žadatel k dispozici všechny potřebné dokumenty jako je návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru.

I z tohoto zjištění vyplývá, že trh spotřebitelských úvěrů v ČR je spletitý. Každý člověk by měl k sjednání úvěru přistupovat opravdu zodpovědně a s respektem. Pokud si není jist, že všechna kritéria úvěru je schopen správně vyhodnotit. Měl by požádat o pomoc někoho, komu opravdu věří. Nebo se alespoň snažit získat potřebné a dostupné informace před podpisem úvěrové smlouvy. Jen tak se vyhne budoucím finančním problémům, které mnohdy vedou až k osobním tragédiím.

6. Závěr

Předmětem této diplomové práce byla analýza trhu spotřebitelských úvěrů v ČR. Tento trh je jako každý jiný, řídí se nabídkou a poptávkou. Od dob socialistického Multiservisu, který nabízel na splátky spotřební zboží, se změnilo hodně. I když tato služba pod značkou banky GE Money Bank Multiservis fungovala až do roku 2010. Spotřebitelské úvěry se těší stále větší oblibě a jejich objem vzrůstá. Zadluženost domácností mezi lety 1995–2005 stoupla o více než 800 %. Důvodem je změna životního stylu, zaměření na spotřebu, jiný postoj k zadluženosti související se snadnou dostupností peněz. Bankovní i nebankovní společnosti pomocí silných marketingových nástrojů působí na veřejnost a vzbuzují v ní dojem, že žít na dluh je něco normálního. A tak Česká republika začíná pomalu dohánět staré země Evropské unie v ochotě se zadlužovat.

Trh spotřebitelských úvěrů se stále dynamicky rozvíjí, a to i díky novým dostupným technologiím. Dnes zájemce o úvěr poskytovatele ani osobně navštívit nemusí, vše lze vyřídit elektronicky pomocí počítače nebo mobilního telefonu. Instituce poskytující úvěry snadno ověří žadatele online v registrech dlužníků. Na trhu se objevuje čím dál víc hráčů seriózních, ale i falešných. Tyto predátorské firmy nabízejí úvěry až za lichvářských podmínek. Proto je na místě regulace tohoto trhu státem. Změny v zákoně o spotřebitelském úvěru z roku 2016 přinesly své ovoce. Nad oficiálními nebankovními poskytovateli spotřebitelských úvěrů vykonává dohled ČNB a jejich počet klesl cca na sto subjektů. Růst zaznamenali i platformy sdílené ekonomiky jako je Zonky.cz známá svým sloganem lidé půjčují lidem. I společnosti tohoto druhu musí mít licenci jako platební instituce.

Další podstatnou změnou byla novela zákona o oddlužení z roku 2019 a z listopadu 2020. Podstatou novely je zkrácení doby oddlužení pro všechny fyzické osoby na 3 roky. Obecně lze konstatovat, že obě novely zmírňují podmínky právě pro dlužníky. Dle asociace věřitelů se jedná o další zásadní zhoršení vymahatelnosti práva. Což může být signálem pro dlužníky, že dluhy už vůbec splácet nemusí a naopak je budou vědomě vytvářet. Vyvážit práva a povinnosti dlužníků a věřitelů je opravdu složité.

Jako řešení se nabízí zvyšování finanční gramotnosti obyvatel. Standardy finanční gramotnosti jsou postupně zařazovány do rámcových vzdělávacích programů základních, středních i vysokých škol. Ale i lidé odrostlí školním lavicím by měli přistupovat ke svým příjmům a výdajům zodpovědně.

A než se rozhodnou pro úvěr měli by si položit zásadní otázku. Zda to, na co si chtějí půjčit opravdu potřebují? Není smyslem této práce spotřebitelský úvěr démonizovat. Je to určitě dobrý nástroj, k řešení celé řady životních situací.

Z analýzy poskytovatelů spotřebitelských úvěrů vyplynulo, že trh spotřebitelských úvěrů je v ČR velmi rozvinutý, ale také dost nepřehledný. Přesto, že se stát snaží o jeho regulaci. Z důvodu lepší dostupnosti moderních technologií se zvyšuje podíl úvěrů uzavřených přes online platformy. Solidní instituce nejdříve prověří bonitu zájemce a neposkytnou úvěr těm, kteří nemohou v budoucnu dostát svým závazkům.

Kdo ke svým financím přistupuje zodpovědně určitě na trhu spotřebitelských úvěrů v ČR najde vhodného a solidního partnera ať už v řadách bankovních či nebankovních institucí. A bude si tak moci jejich prostřednictvím splnit svůj sen. Ale opatrnosti není nikdy dost.

7. Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

VYBÍHAL, Václav a kolektiv, *Slabikář finanční gramotnosti*, Vyd. 2. Praha: COFET, a.s., 2011, 416 s. ISBN: 978-80-9043-96-1-0.

REVENDA, Zbyněk a kolektiv, *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, Vyd. 5. Praha: Management Press, s.r.o., a.s., 2012, 423 s. ISBN: 978-80-7261-240-6.

JÍLEK, Josef., *Finanční trhy*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, 528 s. ISBN: 80-7169-453-3.

SEKERKA, Bohuslav, *Řízení bankovních rizik.*, Vyd. 2. Praha: Profess Consulting, 1998. 206 s. ISBN 80-85235-56-0.

JANDA, Josef, *Jak šťastně žít na dluh.*, Vyd. 1. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2013. 176 s. ISBN 978-80-247-7833-7.

SEDLÁČEK, Tomáš, *Ekonomie dobra a zla.*, Vyd. 2. Praha: GRADA 65. pole, 2012. 367 s. ISBN 978-80-87506-10-3.

Zákony, vyhlášky:

Zákon č. 186/2020 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 384/2016 Sb. Vyhláška o odborné způsobilosti pro distribuci spotřebitelského úvěru

Zákon č. 21/1992 Sb. o bankách a Zákon 338/2020 Sb. kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb.,

Zákon č. 120/2001 Sb. - exekuční řád

Vyhláška č. 329/2008 Sb. - o centrální evidenci exekucí

Vyhláška č. 330/2001 Sb. - o odměně a náhradách soudního exekutora

Zákon č. 99/1963 Sb. - občanský soudní řád

Vyhláška č. 37/1992 Sb. - o jednacím řádu pro krajské a okresní soudy

Vyhláška č. 418/2001 Sb. - o postupech při výkonu exekuční a další činnosti

Zákon č. 119/2001 Sb. - kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí

Insolvenční zákon č.182/2006 Sb. a Zákon č. 31/2019 Sb.

Internetové zdroje

Air bank půjčka., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

AirBank má 800 tisíc klientů. *finparada.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://finparada.cz/6214-Air-Bank-ma-800-tisic-klientu.aspx>

Aktuální průzkum společnosti KRUK zpracovaný agenturou STEM/MARK., *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z https://www.idnes.cz/finance/hypoteky-a-pujcky/uverova-smlouva-rady.A141003_125227_viteze_sov

Analýza spotřebitelských úvěrů, *Jakprezidluhy.cz*[online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/odpovedne-uverovani>

Bankovní slovník. *banky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-012]. Dostupné z: <https://www.banky.cz/bankovni-slovník/brki/?ref=copy>

Bankovní statistika. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni-statistika/bankovni-statistika/

Bankovní statistika. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/tiskove-zpravy/komentar-ceske-bankovni-asociace-k-vyvoji-nevykonnych-uveru-za-leden-2021-dle-statistik-cnb/>

Bankovní statistika. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03]. Dostupné z: <https://www.srovnajto.cz/blog/vyvoj-urokove-sazby-jak-to-bylo-pred-30-lety/>

banky [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: weby jednotlivých bank

banky dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/ctverici-nejvetsich-bank-loni-klesl-cisty-zisk-na-polovinu/2001368>

Cesta k finanční gramotnosti dětí krok za krokem. *radcenafinance.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://www.radcenafinance.cz/finance/cesta-k-financni-gramotnosti-deti-krok-za-krokem/>

Co je to insolvence a jak funguje insolvenční zákon. *nemamdluhy.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.nemamdluhy.cz/co-je-to-insolvence-a-jak-funguje-insolvenčni-zákon>

Co je ukazatel RPSN. *bcnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-je-ukazatel-RPSN/>

Co je úvěr. *moneta.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-uver>

Česká spořitelna půjčka., *fintel.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.fintel.cz/ceska-sporitelna-pujcka/>

Definice finanční gramotnosti. *digifolio.rvp.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné <https://digifolio.rvp.cz/view/artefact.php?artefact=58591&view=2939&block=18975>

Dluh domácností a počet exekucí v ČR., *bankovnipoplatky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z <https://www.bankovnipoplatky.cz/vyvoj-zadluzeni-domacnosti-v-ceske-republice--dluzime-pres-bilion-vetsinu-na-bydleni-17037.html>

Dopady novely insolvenčního zákona. *epravo.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/dopady-novely-insolvenčního-zákona-109101.html>

Exekuce oddlužení exekutorská komora., *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/exekuce-oddluzeni-exekutorska-komora.A190513_132834_ekonomika_are

Exekuce oddlužení exekutorská komora., *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/exekuce-oddluzeni-exekutorska-komora.A190513_132834_ekonomika_are

Exekuce. *cojeto.superia.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://cojeto.superia.cz/pravo/exekuce.php>

Historie sdružení. *solus.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/o-sdruzeni/historie-sdruzeni/>

Historie spotřebitelského úvěru. *tomaskresl.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://tomaskresl.cz/historie-spotrebitelskeho-uveru/> a <https://www.visualcapitalist.com/history-consumer-credit-one-infographic/>

Insolvence a exekuce – jejich průběh a aktuální stav., *chbigroup.com* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.chbigroup.com/insolvence-a-exekuce-jejich-prubeh-a-aktualni-stav/>

Insolvence oddlužení. *podnikatel.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/insolvence-oddluzeni/>

Jednotlivé fáze exekučního řízení. *ekcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2020-12-05]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/808-13-jednotlive-faze-exekucního-řízení?w=>

Konference insolvence 2020 v oddlužení je více žen mnoha dlužníkům se vyplatí zůstat v exekuci., *insolvenznizona.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z <https://www.insolvenznizona.cz/clanky/konference-insolvence-2020-v-oddluzeni-je-vice-zen-mnoha-dlužnikum-se-vyplati-zustat-v-exekuci/>

Lichváři se přeorientovávají na podnikatele. *pravniradceihned.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://pravniradce.ihned.cz/c1-66077570-nova-pravidla-meni-trh-s-pujckami-lichvari-se-preorientovavaji-na-podnikatele>

Ministerstvo financí chce finančně vzdělávat. *mfc.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.mfc.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/ministerstvo-financi-chce-financne-vzdel-37119>

Na koho se obrátit., *radekhabl.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.radekhabl.cz/osobni-bankrot/na-koho-se-obratit/>

Nabídka půjčky pro klienta od AirBank a.s., *ib.airbank.cz.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://ib.airbank.cz/ib?1>, internetový bankovní účet klienta

Nabídka úvěru Česká spořitelna., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Nabídka úvěru Fér půjčka od Sberbank., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Nabídka úvěru pro klienta dle splněných podmínek., *george.csas.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://george.csas.cz/index.html?country=CZ&at=c#shop/applications>

Nabídka úvěru. *csas.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné: interní systém České spořitelny

Nastavení půjčky od Zonky., *bankovníkod.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.bankovníkod.cz/zonky-pujcky/>

Návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru od AirBank a.s., *ib.airbank.cz.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://ib.airbank.cz/ib?1>, internetový bankovní účet klienta

Návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru od Zonky., *appzonky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://app.zonky.cz/offer/preagreement>

Nebankovní poskytovatelé spotřebitelského úvěru a žádost o udělení oprávnění k jejich činnosti. *epravo.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nebankovni-poskytovatele-spotrebitelskeho-uveru-a-zadost-o-udeleni-opravneni-k-jejich-cinnosti-104083.html>

Nebankovní registr klientských informací. *crif.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.crif.cz/registry/nebankovni%3%AD-registr-klientsk%C3%BDch-informac%C3%AD-nrki/>

Největší banky v ČR. *penize.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.penze.cz/bezne-ucty/413386-nejvetsi-banky-v-cesku-zebricek-podle-poctu-klientu-i-penez>

Nejvýhodnější půjčka od Zonky., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Nevýkonné úvěry. *cbaonline.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/komentar-cba-k-vyvoji-nevykonnych-uveru-za-leden-2021>

Nevýkonné úvěry. *investujeme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/tiskove-zpravy/komentar-ceske-bankovni-asociace-k-vyvoji-nevykonnych-uveru-za-leden-2021-dle-statistik-cnb/>

Novela insolvenčního zákona již rok zpřístupňuje oddlužení více lidem. *advokatnidenik.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/06/01/novela-insolvenčního-zakona-jiz-rok-zpristupnuje-oddluzeni-vice-lidem/>

Novela zákona o nejen spotřebitelském úvěru na tenkém ledu ústavnosti. *pravni prostor.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/nazory/glosa-jany-benesove/novela-zakona-o-nejen-spotrebitelskem-uveru-na-tenkem-ledu-ustavnosti>

Odpovědné úvěrování. *jakprezidluhy.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/odpovedne-uverovani>

Okénko do historie půjčky za socialismu. *ferratum.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.ferratum.cz/blog/2016/04/05/okenko-do-historie-pujcky-za-socialismu>

Předpisy upravující exekuční řízení. *ekcr.cz* [online]. 2021 [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/predpisy/24-predpisy-upravujici-exekucni-rizeni?w=>

Půjčka nebo úvěr? Právní rozdíly mezi půjčkou a úvěrem přehledně., *epravo.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/pujcka-nebo-uver-pravni-rozdiily-mezipujckou-a-uverem-prehledne-111666.html>

Půjčky od lidí. *mesec.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://prodej.mesec.cz/pujcky/pujcky-od-lidi/texty/peer-to-peer-pujcky/>

Refinancování spotřebitelského úvěru hypotékou., *kurzy.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/574442-refinancovani-spotrebitelskeho-uveru-hypotekou--jake-jsou-moznosti/>

Repo sazba. *banky.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z <https://www.banky.cz/hypotecni-slovník/repo-sazba/?ref=copy>

Sepisovatel insolvenčního návrhu. *ismorava.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.ismorava.cz/clanky/368-sepisovatel-insolvenčního-navrhu-a-jeho-procesni-postaveni#ftn1>

Sepisovatelé návrhu. *insolvency.justice.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/sepisovatele-navrhu/>

Slovník pojmů. *moneta.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/solus>

Splátkový úvěr od Fio banky., *usetreno.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/pujcky/kalkulacka-pujcek/kalkulace/?offers=0>

Spotřebitelské úvěry lámou rekordy. *euro.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/byznys/spotrebitelske-uvery-lamou-rekordy-ke-konci-roku-vystoupal-jejich-objem-na-238-miliard-korun>

Statistika Exekuční komory za rok 2018. *idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/exekuce-oddluzeni-exekutorska-komora.A190513_132834_ekonomika_are

Šest způsobů, jak komerční oddlužovací společnosti vydělávají na dlužnících., *institut-predluzeni.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.institut-predluzeni.cz/novinky/6-zpusobu-jak-komerčni-oddlužovací-společnosti-vydělávají-na-dlužnících-br-br-15/>

Tíživá nejistota osobního bankrotu., *e15.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-02]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/tiziva-nejistota-osobního-bankrotu/>

Úvěrové produkty., *aaarefinancovani.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z <https://www.aaarefinancovani.cz/uverove-produkty>

Více než poradenství potřebují dlužníci psychologa, míní soudce Jirmásek., *ceska-justice.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/04/vice-nez-poradenstvi-potrebuji-dlužnici-psychologa-mini-soudce-jirmasek/>

Vláda zkrátila nová oddlužení z pěti na tři roky., *advokátní deník.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/11/02/vlada-zkrátila-nova-oddlužení-z-peti-na-tri-roky/>

Výmaz z insolvenčního rejstříku., *ebankrot.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-19]. Dostupné <https://www.ebankrot.cz/wp-blog/vymaz-z-insolvenčního-rejstříku/>

Výsledky měření úrovně finanční gramotnosti dospělé populace České republiky 2015, *investujeme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z <https://www.investujeme.cz/clanky/financi-gramotnost-jak-se-meri/>

Vývoj oddlužení., *insolcentrum.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z <https://www.insolcentrum.cz/sumar-covid19-oddlužení/>

Vývoj úrokové sazby. *srovnejto.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z <https://www.srovnejto.cz/blog/vyvoj-urokove-sazby-jak-to-bylo-pred-30-lety/>

Význam konsolidačních úvěrů., *vyplnto.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/vyznam-konsolidacnich-uveru/>

What-is-consolidation-meaning-of.cs. *puntomariner.com* [online]. 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://cs.puntomariner.com/what-is-consolidation-meaning-of>

Zákon č. 186/2020 Sb. *zakonyprolidi.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-186?text=321%2F2001>

Ztrátové Zonky se v říjnu spojilo s AirBank, jak se změna dotkne jejich klientu., *finex.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://finex.cz/ztratove-zonky-se-v-rijnu-spojilo-s-air-bank-jak-se-zmena-dotkne-jejich-klientu/>

Život na půjčku. *cnb.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/autorske-clanky-rozhovory-s-predstaviteli-cnb/Zivot-na-pujcku-00001>

Seznam grafů

Obrázek 1 Úvěry rezidentským domácnostem podle účelu (mld. Kč) a podíl nevýkonných úvěrů (%).....	8
Obrázek 2 Vývoj diskontní sazby ČNB	12
Obrázek 3 Objem spotřebitelských úvěrů (v mld. Kč).....	15
Obrázek 4 Podíl na trhu spotřebitelských úvěrů.....	20
Obrázek 5 Index odpovědného úvěrování.....	23
Obrázek 6 Finanční znalost.....	25
Obrázek 7 Využití konsolidace úvěrů.....	32
Obrázek 8 Konsolidace.....	33
Obrázek 9 Refinancování.....	34
Obrázek 10 Dluh domácností a počet exekucí v ČR.....	36
Obrázek 11 Počet exekucí na dlužníka.....	39
Obrázek 12 Podíl osob v exekuci podle krajů v ČR.....	40
Obrázek 13 Počet podaných návrhů na oddlužení.....	42
Obrázek 14 Probíhající oddlužení v letech 2008–2019.....	44
Obrázek 15 Struktura exekucí v ČR dle krajů.....	47
Obrázek 16 Nabídka půjčky České spořitelny.....	66
Obrázek 17 Interaktivní nástroj k nastavení parametrů půjčky.....	76
Obrázek 18 Počet návrhů na oddlužení v ČR za rok 2019.....	87

Seznam tabulek

Tabulka 1: Podíl nevýkonných úvěrů říjen 2020–leden 2021.....	9
Tabulka 2: Srovnání nevýkonných úvěrů leden 2020–leden 2021.....	9
Tabulka 3: Čistý zisk největších bank v ČR v miliardách korun.....	18
Tabulka 4: Přehled bank podle počtu poboček a klientů k 31.12.2019.....	19
Tabulka 5: Srovnání nabídek úvěrů z portálu usetreno.cz.....	61
Tabulka 6: Nabídka úvěru pro klienta dle splněných podmínek.....	62
Tabulka 7: Nabídka spotřebitelského úvěru od České spořitelny.....	66
Tabulka 8: Nabídka úvěru pro klienta od AirBank a.s. podle splněných podmínek.....	68
Tabulka 9: Návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru.	69
Tabulka 10: Varianty spotřebitelského úvěru od Zonky.cz.....	77
Tabulka 11: Vybraná varianta spotřebitelského úvěru od Zonky.cz.....	77
Tabulka 12: Vyhodnocení nabídek úvěrů dle online kalkulačky.....	85
Tabulka 13: Vyhodnocení nabídek úvěrů na základě osobního jednání.....	85